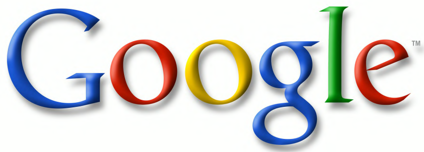

GORONTALOSCHE
WOORDENLIJST.

DOOR

E. E. W. G. SCHRÖDER.

'S-GRAVENHAGE,
MARTINUS NIJHOFF.
1908.

CARPENTIER

DE NED BOEK- EN STEENDRUKKERIJ v/h H. L. SMITS, 'S GRAVENHAGE

INLEIDING.

De hier volgende woordenlijst kan gelden als eene poging om zuiver de uitspraak weer te geven van een aantal woorden in het Hōlondtalo'sch en het Boendasch.

De lijst, gevoegd achter de dissertatie van Wilhelm Joest „Zur Holontalo Sprache" [1], waarvan ik te laat inzage kreeg, om ervan gebruik te maken, voldoet in dit opzicht niet.

De woordenlijst van Von Rosenberg in zijne „Reistogten in de afdeeling Gorontalo" [2] is eene kakographie.

De korte tijd, mij beschikbaar voor het bijeenbrengen van deze lijst, zal verklaring geven aan wie mij in deze onder gunstiger omstandigheden zullen navolgen, van de voorkomende fouten.

Mijne helpers waren zonen van hoofden.

Voor het Boenda'sch had ik slechts *één* persoon, die bleek zijne taal niet steeds voldoende machtig te zijn.

Voor het gebied der beide talen of dialecten zie men de in 1894 uitgegeven schets-taalkaart van K. F. Holle, als bijlage voorkomend van het Koloniaal verslag.

Het Hōlondtalo'sch is daar vermeld als Holontalosch, het Boendasch als Bonesch.

Dit laatste woord is het Hōlondtālo'sche Boeni, dat mogelijk onder den invloed heeft gestaan van het Zuid-Celebessche, eveneens verkeerd uitgesprokene, Bone.

Omtrent de lijst het volgende.

De Maleische woorden kunnen in den regel niet als leiddraad voor de juiste beteekenis worden gebruikt.

Het Boendasch (de Gorontalees spreekt van Boeni) is in het geheel niet geverifieerd en kan dus alleen met nòg meerdere reserves dan het Gorontalosch worden beschouwd.

---

[1] Berlin. 1883. Druck von Gebr. Unger (Th. Grimm).
[2] Amsterdam. 1865. Frederik Muller.

De klemtoon is wegens de moeilijkheden in den druk niet aangegeven.

De gebezigde klinkerteekens zijn:

ā = ā in wāken.
a = a in wakker.
â = een zéér lang aangehouden ā.
å = Javaansche å.
åå = een zeer gerekte å.
ē = ē in brēken.
e = e in gebrek.
ê = Fransche ê in être.
êê = zéér lang gerekte ê.
ị = ị in idee.
i = i in ik.
î = zéér lang gerekte ị.
ō = ō in gebrōken.
o = o in kop.
oe = oe in doen.

Steeds tusschen deze klanken te onderscheiden is zeer moeielijk en mij dan ook niet steeds doenlijk geweest, al is het getal tegenstrijdigheden mij zeer meegevallen.

Een -w- of -s- geeft aan, dat deze klank, ofschoon niet volkomen gehoord, toch niet mag worden verwaarloosd.

Een ḷ beteekent den l-r klank of een verwant daarvan in uitspraak, dien men ook in het Sangireesch aantreft (-ḷ-).

Een -dt- is een typische letter, die nu eens als d, dan eens als t voor ons klinkt en waarschijnlijk regelmatig op n- volgt, bijv. bindtè. Waar ik verzuimde dit teeken na -n- te plaatsen, kan het zeker geplaatst worden.

Een - tusschen lettergrepen geplaatst geeft aan, dat het ééne woord met een zekere rust op de aangegeven plaats wordt uitgesproken. Aangezien hierdoor woorden van geheel verschillende beteekenis maar overigens zelfde uitspraak worden onderscheiden, mag die rust niet ontbreken. Zie A. 53.

S en t wisselen menigmaal (vooral) aan het begin van een woord. Zelfs meen ik, dat aan het begin van zuivere Gorontalosche woorden geen s kàn voorkomen, al schijnen enkele gevallen dit te weerspreken.

K, aan het begin van een woord komt ook niet veel voor, behalve in vreemde woorden (8 C, 10 T).

G, trof ik alleen aan in T 14, en klinkt als de Maleische g.

Wat betreft het mogelijk bestaan van eene spirantische g, die met onze Hollandsche g zou kunnen worden weergegeven, meermalen hoorde ik zulk een klank, wanneer de persoon met mij sprekende minder op zijn woorden scheen te letten. Zie R. 77.

Het juiste opteekenen van de talen der primitieve volken van den Indischen archipel wordt, evenals het waarnemen hunner zeden en gewoonten, steeds moeilijker.

Er zou veel gewonnen zijn, wanneer de Regeering aan beide meerdere aandacht schonk.

Controleur van Nias,
SCHRÖDER.

A.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
1. Sādakă	Sādakă	dĕrma atau Sĕdĕkah	Aalmoes.
īlahī	īnanggì	di beri	wordt gegeven, geschonken.
oe	oe	jang	wat . . . .
måhilì	mågalì	meminta	= vragen: minta (voor: tanja zie 44).
måhilihili	mågaligali	minta minta	bedelen.
djākatī	djākatī	djakat	زكاة
tāmåhīhīleā	tāmågågåleā	orang minta minta	bedelaar.
2. måpaboe	måpaboe	hangoes (dari roemah)	aanbranden. branden.
låpaboe	nåpaboe	djadi hangoes	b.v.n.w.
målåmboe tå	målamboetă	hangoes (dari makanan, besi: taroh di api)	
lålåmboe tå	nålamboetå	hangoes	b.v.n.w.
of juister lamahoe		sama sekali	
lahoe		hangoes soedah djadi aboe	b.v.n.w.
mahoe	magoe	b.v. diaga djangan ini djadi „mahoe"	
3. måhoedoe	måloeloegå	mengoendjoek, mempersembahkan saperti soerat	aanbieden.
4. tajadoe	tejadå	behagian	aandeel.
tīlåmoengå	tīnejadå	kiriman saperti sama familie	
5. måhèpitå	mågapītå	singgah (di roemah, kapal)	aandoen.
kāpaḽī	oetāejā	kapal itoe	
båītå	båītoe	singgah kapada	
måhepītå	mågapītå	perlaboean	
mīlangå	mīnanga	ini	
båtīja	bēā		
måhepīta tå	mågāpītå å	singgah di	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
6. åloelījā	åloelījā	enaq (pengrasa-an badan),=sĕdap	aangenaam. b.v. v. het gevoel van iemand, die gepidjit wordt, van een wandeling.
7. ḍêwå	ḍåwå	poedjipoedjian v. e. soerat	aanhef zie A 19 aanvang. B 44 begin.
boengålījå	woeboegījā	pohonnja permoelaän (djari tjeritera, bitjara, perdjalanan	
boengålå	boengålå	toeli	doof.
toetoeboe	woeboegå	pantat	achterste v. mensch en dier zie 30 A. onderkant v. e. flesch.
båhoelījå	bāgoenīja	pertamakali	
båhoe	bāgoe	baroe	b.v.n.w. zie N 40.
hêlī	bāgoe	baroe	b.w.
hoengījå	tåhåīja	pertengahian	het middengedeelte (b.v. van een boek).
båhoe	bāgā	bara	gloeiende kool (v. hout b.v.)
8. mådoelåhoe	mådoelågoe	mendawa menoedoeh	aanklagen zie B 93.
måpådoelåhoe	måpådoelågoe	mendawakan	
tāmådoelohoe	tāmådoelågoe	pendawa, penoetoeh	aanklager.
9. måpåhoelī	måpågoelī	memakaikan	iemand aankleeden.
måpåpake	måpåpāke	memakaikan	iemand aankleeden.
måhīpāke	mågīpāke	berpakai	zich aankleeden.
måmāke	måmāke	memakai	zie g 27.
tāboeā	bībā	perampoewan	
båītå	båītōē [1]	itoe	
måpåhoelī	måpågoelī	berpakaikan	
lå pākējangī	nå pākējangī	anaqnja	
tå wālāījå	å wānaåtā		

[1] båītoeā.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
(ma)	(ḍōē)	(soedah)	
10. lêdoengga	nêjoema	sampai	aankomen.
tīloenggoelå	tīnoenggoèlå	sampai di	
			hier worden de naar het Gorònt. B. taaleigen verouderde Maleische termen gebruikt.
stengā	s.	s.	
dĕlapā	d.	d.	
tījå	åtā	dija	
lêdoengga	nêjoema	sampai	
maī	maī		mai = kamari.
ådījā	ādēā	di sini	
11. målålīmå	månålīmå	menerima	aannemen, zie O 39.
12. måmoelå	månoela	menanem	aanplanten.
måpamoelå	måpåmoela	hal menanem	
måpåmoelå	måpåoenā	basih lebih	iemand vooruit laten gaan.
maī	maī	dahoeloe	
		datang	
13. tīlimbā	tinimbā	tĕrdampar	aanspoelen, aangespoeld.
påå lå	hoemågå	bekas prahoe	wrakhout spoelde aan.
kāpaḷī	kāpalī	karam	
tilimbā	tīnimbā	terdampar	
låboeålå	nå boeålå	oleh omba	door de golven.
åde	ādå	ka pantai	op het strand.
pentadoe	pentădå		
påå	hoemågå	petjah petjahan	scherf.
påå lå	hoemågå	(petjah gelas)	glasscherf.
hālatī	gälātī		
14. tāloetāloe	tajoetajoe	jang akan datang	aanstaand.
hoelălā (mā)	boela		aanst. maand.
tāloetāloe	åtajoetajoe		
doemīnggoe	dimīnggoe	als voren.	
tāoenoe	tāoenoe		
15. ngaāpee māå	tåejoetāå	sabantar	aanstonds.
ngåpee	tåejoetå	sadikit	
16. måloembīlå	månoembīlå	memasang (lampoe	aansteken in B 212. (de lamp.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
(tåhi	(tågā	(roemah	
echter met verandering v. d. slot å in ā.		(koesoe-koesoe (= alangalang)	
(beļe	(lāīgå	(marijam	
(pādengå	pādangå		
(mālījamoe	mālījamoe		
17. dātā	hoeådāā	banjak	aantal.
dātālījå	hoeådāānija nå	banjakuja orang	v.n.w.
lå tāoe	måmātā		
dādātā	måhoeådāā	banjak sekali	b.v.n.w.
ådoedātā	åhoehoeådāā	kabanjakan	v.n.w.
18. måtīpåtā	måtīpåtā	melanggar	aanvallen.
wålå (bāļī	wånå (bāļī	(moesoeh	(den vijand.
måloehoe	månoeboe	meroesoek	steken.
måloehoe	målocgoe	bikin santan tarah di ramboet	tjoetji ramboet pakai santan. (klappermelk).
19. māmoelāī	māmoelāī	permoelaan	aanvang. Zie 7 aanhef.
(doenījā	(doenījā	(doenja	
måloe-moelå	månoem-bålå	moelai	beginnen.
måmoelāī	måmoelāī		
tāmåmoelāī	tāmåmoelāī	orang memoelai	beginnaar. beginnen.
tāmåloemoelå	tāmånoembålå		
båhoelījå	bāgoenījā	jang pertama, pertama, p. kali.	= de (het juiste. = eerst, aanvankelijk. = de eerste keer.
båhoelå	bāgoenijā	pertama	= eerst, aanvankelijk.
åloewålījå	ådoewānījā	kadoewa kalinja	
åtåloelījå	åtåloenīja	katiga kalinja	
20. måugāātå	mångāhitå	menjapoe	aanvegen. Zie B. 10, 131. O. 57.
måugāātå	mångåātå	memboeka	
mångånggålå	mångånggăhā	merombak	omverhalen (v. een huis, afbreken, sloopen.
āātå	ăāhitå	sapoe	bezem.
āātī	āhitī	sapoe!	veeg! Imperat.
(dālālå	(dālā	(djalan	(den weg.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
ātī	ātī	kasijan	
21. a. tāoewā b. poeloe	a. tāoewā b. poeloe	kapala	aanvoerder, zie N°. 24, 29. hoofd in overdrachtelijken zin.
tāoewå lå påpātēā (ook poeloe etc.)	tāoewā nå påpātēā (ook poeloe etc.)	penglima perang	zie O 47.
tāoewā (lå līpoe) [1]	tāoewā (nå līpoe) [1]	kapala negeri (als mansaoleh, walaapoeloe, radja, djogoe- goe)	
(hier kan poeloe niet gebruikt). zie n° 29			
22. māhīam- boewā	ḍoegīamboe- ngā	hadlir	aanwezig.
maītå	jītōē	ada	
wåloewå	wåloewå	ada	
maītå	jitōē	ada	
hālāsātī	kālāsātī	kertas	
tå lāmālī	å lāmālī	di lemari	
wåloewå	wåloewå	ada, zie 50 B	er waren drie gasten.
tåoelåtā	tēātåloe	tiga	
tābåtoelå	tānåpåniå	tetamoe, zie 18 G	zooals is aangegeven wordt in afwijking v. h. Mal. het w.w. vóóropgesteld.
tåoelåtā	tēātåloe	tiga: orang	drie: van menschen.
måbåtoelå	måpåniå	naik	zeker: de „tangga" v. h. huis! zie 59 B.
tāwåloewå	tāwåloewå	orang jang berada, jang berharta: (kaja dus)	
23. måpåtoe- noe	måpåtoendoe	menoendjoek	aanwijzen. b.v. den weg (wijzen). djalan kabaikan: ook in overdrachtel. zin.

[1] Deze woorden behoeven niet te worden toegevoegd aan tāoewā.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
tījå	åtā	ija	hij zeide: zij zijn de dieven
målêlê	mågoemā	menbilang	= hij wees de dieven aan.
(tā)måtå	(tā)måtåtāåwā	dija orang pepen-	(ta) met of zonder dit voor-
tāåwā		tjoeri	voegsel. Zie D 52 en S 93.
tāmåtå	tāmåtå	orang biasa	
tāåwā	tāåwā	mentjoeri	
måtāå	måtāå	mentjoeri	Zie S 93.
tājīlåtāå	tānåtāå	pentjoeri	
måpåbīlåhoe	måpåbilågå	kasih lihat, basih	
		oendjoeq	
24. tātåtītātå	tāåītatå	orang besar	aanzienlijk (e). Zie adel.
		(als radja)	Zie n° 21, 29, 34.
tābangoesā	tābāngoesā	orang	
taoedāā	måmātādāā	berbangsa	
mångåêja	mångåtågoewātā	orang orang	
		berbangsa	
mångåpoeloe	mångåpoeloe	orang orang	Zie n° 21, 29.
		berbangsa:	Vgl. 65.
		i. i. toeroenan	
		radja	
êjā	tāgoewātā	toehan	Heer: Allah; meester, Heer
			van bedienden van aan-
			zienlijken.
êjāoe	êjāoe	toehankoe	Vocatief om marsaoleh's toe
			te spreken.
25. ḍīhì / êdjå	boelā	monjet	aap.
26. ālātape	ālātape		aardappel.
			waarvoor de Gor. ten on-
			rechte ook gebruikt:
			ālêlêlā.
ālêtêlā	bātātā	batata	
27. līloehoe	līloegå	tanah gojang	aardbeving.
28. hoetā	boetā	tanah	aarde (stof) zie B 180.
		boemi	aarde (planeet.)
doenījā	doenījā	doenja	wereld.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
29. poeloe lå hoetā	poeloe nå boetā	setan maar niet in het algemeen	aardgeest zie n° 21, 24. nemen den vorm aan soms van dieren zooals karbau, babi, andjing, monjet — hebben dan het vermogen om zich plotseling weer onzichtbaar te maken (sabantaran ilang). De menschen, die hen ontmoeten als zoo'n dier „rasa takoet", „boeloe badan orang itoe berdiri", „badan tida koewat lagi, berat", pengabisan djadi sakit badan", terkadang sampai mati."
poeloe lå lipoe	poeloe nå lipoe	kapala negari (i. i. hoofdplaats).	zie n°. 21.
30. mātå lå toetoeboe	mātā nå woeboegå	lobang pantat	aarsopening, zie n°. 7 A.
toetoeboe låmbåhi	woeboegå låmbågi	pantat (ten onrechte?) (tombong)	bil, zie 7 A. endeldarm.
31. pālå	pālå	oempan	aas.
32. wāloe	wāloe	doelapan	acht.
33. tå oelēā of tå boelêmê	å tåloetoegå	di belakang	achter.
oelēā	tåloetoegå	belakang	rug, zie B 236.
tå oelēāoe å kādēlā (toewāwoe)	å tåloetoegoe [1] åkadēlā (tåmita)	di belakang kita (Goent. moe)[2] ada (satoe) kadera	achter mij staat een (één) stoel.

[1] Verspringing van het accent!

[2] [illegible]

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
tå oelēalå	åtåloetoegå	di belakang	
wātījă	wātēā	saja [1] ada	
åkādēlā	åkādēlā	kadera	
tå hoelī		di bilakang	achter het huis.
lå bele	äboelī	roemah	
	nå laīgå		
hoeli	boelī	belakang	en in de uitdrukking hier boven.
		dari	
		blotto,	tå hoeli etc. = di bilakang.
		(boerittan)	
		orang	
		(pantat)	
lålī	nånī	dari	
oelēā	tåloetoegå	belakang	van achteren.
tījå lålī	åtānånī	ija langgar	hij gaat van achteren voorbij.
oelēā	tåloetoegå	dari belakang	
tījå låndtå	åtā nanggå	ija datang	hij komt van achteren.
oelēā	tåloetoegå	dari belakang	
loemāådoe	loemāådå	langgar, laloe	voorbijgaan.
tījå	åtā	ija	accent.
lå hêoepā	nå hanggoe	pegang	hij pakte mij van achter beet. (zonder andere bedoeling dan beet te pakken).
ålāoe	åuaoe	padakoe	
låndtå	nånggå	dari	
oelēā	tåloetoegå	belakang	
må hêoepå	måhanggoe	memegang	
ådē	ādå	ba	naar achteren.
oelēā	tåloetoegå	belakang	
ådē	ādå	ka boerittan.	
hoelī	boelī	(kapoe,	
(lå bele	(nå laīgå	(ka belakang roemah	
dêlāå	dīgånī	bara	
māå	māå	ini	

[1] akoe

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
oetījă	tīā	ka belakang	
ådē hoelī	ādå boelī	(roemah).	
lå bele	nå lāigå		
mådêlå	mådīgå	membawa	brengen.
māå	māå		
oetī	tībåī	ini dija.	deze is het, dit is het.
34. tāoe doedoelāā	måmātā dēdēhāā	orangorang bangsawan (besar).	adel zie n[os] A 21, 24, 29, 60. hiertoe behooren alleen de mångåpoeloe (zie 24), niet de mālījālī.
tāoedāā	måmātādāā	orang bangsawan	iemand van adel, hier bepaalt dus de origine.
wālījālī	wāījāī	orang pegawai) n.l. kapala kampong, oedoelāā B. id. = de gezamelijke tā-oedāā B. id. (wèl te onderscheiden van tàoedāā!) d. i. kamponghoofd.	een ambtstitel, maar niet afstammelingen van den adel of van radja's. van zekere personen, die ofschoon niet van adel, eenige pangkat (als kap. kampong) hebben gekregen.
I-måālī	måālī	bātī B. id. een soort lui, die „pègang atoeran", b.v. bij groote „perhimpoenan" alles regelen, bevelen ten uitvoer brengen.	dezen behooren tot den adel (en op grond daarvan: kunnen radja worden), die een pangkat als voren omschreven hebben gekregen. måālī zou beteekenen: djadi (sc. radja.) voor het algemeene begrip „ambtenaar" zie A 50.
wālī lå	wālī nå	toeroenan orang	
bangoesā	bangoesā	berbangsa.	
bangoesā	bangoesā	bangsa	z.n.w.
bongoesādāā	bangoesādāā	bangsawau	b.v.n.w.
35. īlāwå	nāpassī	napas	adem, zie B 37.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
måhīlāwå	mågînå	hela napas	ademen.
måîlāwå	måîtēădå	minta dikirim (orang apaapa)	
36. lîndtîdoe	lîndtîdå	oerat (darah)	ader.
37. mêlîhoe	måîlìgå	hanjoet	afdrijven (in de rivier).
		dair bolotto, anaq bermain.	prauw. zonder geleide b.v. door losgeraakt te zijn.
måhîlîhoe	mågîlîgå	berilir (Gor. incl.) milir	prauw. met geleide, dan wel v. de menschen, die na een grooten bundel miloebladeren verzameld te hebben, de rivier komen afdrijven om die bladeren elders b.v. te verkoopen.
måtīnggîlîhoe	måtînggîlîgå	menjebrang menoerat soeroetan ajer;	ook v. visschen (b.v. van de genen die gewoonlijk in de bovenlanden leven, maar na een bandjir in de benedenlanden gevangen worden).
38. målāpî taloehoe	toemåî	boewang ajer	afgaan. pissen.
låîlî	tåî	ajer kintjing	pis.
måloewāhoe	måmoehêndêtå		herhaaldelijk (bij ziekte) afgaan.
mångîlî	mångîndtāloe	bèraq	n.l. groote behoefte doen.
måtāpī	måloemboe	boewang.	
39. måloehîhi	måloegîgî	toewa sekali.	
		lemboet = week v. vruchten; (kalau masak); dari kajoe: verrot; dari hati: baik.	afgeleefd.
40. målāmingå	måhajoe	djaoeh.	afgelegen, zie afstand 47.
målālājoe	målālājoe	djaoeh sekali	
41. mångålå	måboeli	penat	afgemat, zie bekennen.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
42. wīwīwīwī	gīwīgīwī	tinggal sendiri (tida ada tĕman)	afgezonderd zie 51 afzonderen; vgl. 52. een of meer te zamen.
påtipåtījå	tåndåtåndānī	tinggal sendiri	één afgezonderd van anderen.
wålåwålåtå	wålåwålåtå	asing	
43. måångålå	mååboeli	jangmemenathate	afmattend: zie 41.
44. māmåhindtoe māå	ḍoemågindtoeboemāå	minta kaloewasan (Gor. moe); minta diri, bermohon.	afscheid nemen.
måhīndtoe	mågīndtoeboe	tanja	zie 1.
— māå	— māå	— lah	
måboeālā	måboeālā	bertjĕrai	uit elkaar gaan, zich scheiden, van.
måboeboeājā	måboeboeājā	bertjĕrai	
måboeā	måboeā	tjĕrai	scheiden, als man en vrouw; vrienden: oneenig worden.
boeā	boetoelå	dari kain	b.v.n.w.
of	of	jang pitjah	
måboeā (het w.w.)	måboeā (het w.w.)	djahitnja soedah ilang	w.w.
45. måhemī	mågambī	menjalin menoeran	af- (over-)schrijven.
pīlåhemīā	pinågambīnā	salinan	afschrift.
doeloe toelī meer voor het begrip „schrijver" in gebruik dan	doeloe toelī	djoeroe toelis	(af)schrijver.
tāmåloeloelādê	tāmånoenoelādā	djoeroe toelis	

dat ook een ruimeren zin heeft en schijnt gebruikt te kunnen worden voor allen, die kunnen (of gewoon zijn te?) schrijven: b.v. van kinderen, die hun naam op een muur schrijven.

målåpātå of målåpătā	målåpātå	melepaskan (dari bajar hassil, dari menoeritprentah, hoekoeman)	vrijstelling verleenen (van de betaling van belasting, de opvolging van bevelen, straf etc.)
		(van de sapi's aan den ploeg:	(van de kinderen van den ploeg: losmaken).

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
påpādeå	påpādeå	loekoe	
46. mådāndtījă	mådāndtījă	berdjandji	afspreken, zie belofte B 66. beloven betalen B 104.
oepīlå dāndtījă	oepīnå dāndtījă	perdjandjian jang didjandji	
47. lāmīngå	hājoe	djaoeh	afstand, zie afgelegen 40.
lāmīngīå	hājoenījā	djaoehnja	
48. målāhoe	måpånågå of måpånågoe	toeroen (dari roemah, kapal, koeda, bendi etc.)	afstijgen, zie bestijgen B 101.
måtoehoetå	måtoegoetå	(dari goenoeng)	
målahoe	månagoe	simpen	opbergen, zie B 46.
målahoe	månaboe	pergi ka tampat orang bermain top: dari oppas, kapala	
49. dīāloe of dīāloewå	dīāmăå	tiada	afwezig.
50. måhīnggī	mågīndtī	memboeka pelana	afzadelen.
wāpīḍoe	nåāpīdå	mengangkat pelana (sella)	
måhīnggī	mågīndtī	angkat kaloewar kasih dari barang² jang tida di pakai	wegruimen, -nemen van niet (meer) benoodigde zaken.
måhīnggī	mågīndtī	memboekoe	
såpātoe	nå sāpātoe	spatoe	
(sāloepā: niet meer gebruikelijk: verouderd)	(sāloepā)		
måmāhoetā	måmāgoetå	mentjaboet	uittrekken.
måmāhoetå	måmāgoetå	mentj. gigi	tand.
ḍoengītå	ngīpå		
båhêngå	bāgā	gĕraham	kies.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
51. måpåpatiå of måpåwiwī	måpåtåndanī of måpågiwī	menjendiriken (Gor. Mal.)	afzonderen, zie afgezonderd 42.
52. īlêêngī	boenggalå	(kebon Gor. Mal.) hoema	akker.
lå bindte	(bindte	(miloe	
lå kasā	kasā	katjang	
lå wiwī	woebī	oebi	vgl. 42.
lå pale	pajå	padi	
lå toehêlå		ladang	droog rijstveld.
toehêlå	toegālå	padi jang ditanam pakai sapanggoe kajoe	plant rijst.
måloehêlå	månoegālå	menanam padi pakai sapanggoe kajoe	poten. menoegal.
toetoewā	toetoewā	toegoe	pootstok.
tāmåloe-loehêlā	tānånoe-noegālā	penoegoe	de persoon, die met een pootstok plant.
pāngīmbā	pāngīmbā	sawah	
hoendtoe	hoendtoe	kalang, batang	samah dijkie.
		pasemaian	kweekbedding (voor de bibit; is deze eenige decimeters!? lang, dan wordt ze uitgehaald (ditjaboet) en na van de toppen der bladeren te zijn ontdaan in de sawah uitgeplant).
īlangī	īlīlangī	kalah, tiwas	verliezen b.v. bij het spel (bermain top).

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
53. waoe	waoe		
lå hoewālīngā	nåboeī	kita (Gor. moe.)	ik keer alleen naar huis terug.
toetoewāoe	tåtåmītā	poelang sendiri	toetoewāoe als één geheel uit te spreken.
toe —	têtê		toe—toewāoe: met eene pause uit te spreken.
toewāoe	têtênggānā	sama (roepa	gelijk (van grootte etc.)
		sama (besar	even (groot, lang etc.)
måtoe-toewāoe	måtêtênggānā	bersamaan	(zie bekennen n° 55 B).
			gelijk zijn.
54. måāāmī	påpåīndā	samoewa	
		sakalijan	alle zie C 23.
55. hīlāhêlā-hêpā	gīlāgālā gapā	djenisdjenis	
		roeparoepa	allerlei.
		matjamatjam	(let op de -a-).
målāhêpå	målāgăpå	berdjenisdjenis	
låhêpå	lāgāpå	djenis	(let op de -ā-).
56. wånoe	wāgoe	djika.	
of		djikalau	indien.
wånaoe			
wånoe	wåndå	embon	dauw (rijm).
wånoe	boendoe	baoe haroem	geur.
månoe	måboendoe	berbaoe haroem	geur afgeven, geuren, rieken.
måmāå	måmåjådå	bertjioem	ruiken (en geur inademen).
måmåwå	måmābā	mendoekoeng belakang	drogen (van levende zoo goed als doode zaken) op den rug.
57. ådêlå	ānēā	saperti	alsof.
tījå	åtā		hij
måtītīhoetoe	måtītītāga		doet
(ådêlå)	ānēā		alsof hij doof is.
			kan in het Gor. ook wegblijven.
tāboengålå	tāboengålå		(een doove).
58. laīlaītå	naīnaītå	selaloe	altijd.
laītå	naītå	teroes	
dālālā	dālā	djalan	
laītå	naītå	teroes	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
lāītå	doedoebå	njala	vlam.
lāīlāītå	doedoedoedoebå	menjala	vlammen.
lāīlaītå	naīnaītå	selaloe	hij is altijd gezond.
pījåpījå	pījāpījā	sijaman	
wāwāījå	wāwā åtā	badannja	
wāwāå	wāwāå	badan	
59. poelangā	poelangā	djabatan, djawatan (als van manaoleh etc.)	ambt (alleen van de voornaamste ambtenaren). n.l. alleen van de Inlandsche hoofden.
tanggoelå	gālālī	nama djabatan (gelar)	ambtstitel.
tanggoelå	daītå	nama	naam.
60. tāhīdīhoemā	tāgītångålā	orang pegawai pegawai (als manaoleh, walaapoeloe)	(de gezamentlijke, verschillende a^n.) ambtenaar (dus niet: beambte). Zie onder A. 34. n.l. alleen van de Inlandsche hoofden.
tādīhoe dīhoe	tāåtångå tångålå	orang pegawai	(een) ambtenaar.
61. āmīnā	āmīnā	amin	amen.
62. nānātī	nānātī	nanati	ananas.
63. ngåpåhījā	tåpågījā	lain	ander. zie E. 40.
tāngåpåhījā	tāībāniā tātåpågījā	lain orang, èn: lain barang.	
pīlåhoetoe	tīnāgā	diperboewat	
lå	nå	lain orang	
tāngåpåhījā	tātåpågījā		
tāīlåhoetoe	tānånāgā	orang jang berboewat	
64. woetī-lījå	woetī-nījā	sĕngat-nja (van taboehan, wesp	1. angel. zie B. 146. Tondano: woeri = achterste gedeelte van dieren. 2. roede van het geslachtsdeel v. man en mannelijke dieren.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
woetī lå wāmilå	woetī nå ḍoedāgå		Sangir: lålå (plat) of tāwoe. Tondano: wålåī. 3. de pin, waarmede het gevest in het lemmet wordt gestoken, bevestigd: het gestippelde deel.
bīsā-līå	bīsā-nīā	bisa-nja (van taboehan, kaki seraboe oelar	gif van dieren.
65. wåhe	wågā	katakoetan	angst, bangheid B 119.
māhe	mågā	takoet	angstig, bang.
måpåhe	måpāgā	bikin takoet	beangstigen.
66. såsāpoe	såsāpoe	saoeh	anker (Inl. vaart: bolottoe, sôpē) een groote steen.
djanggā	djanggā	djangkar	(Europ. vaart, en v. grootere Inl. vaart.) van ijzer.
målāpī s. of dj.	måloemboe s. (of) dj.	melaboehkan djangkar	het anker uitwerpen, ankeren.
måmånggātā s.	måmånggātå	membongkar dj.	het anker lichten.
67. tāmêtå	tambātå	sahoetan, djawab	antwoord.
målāmêtå	månambātå	menjahoet	antwoorden.
toewāhoe	toebāgå	sahoetan	antwoord: wanneer iemand roept en er geantwoord wordt „saja" — Goront. djoe, Boend. djå.
nåtoewāhoe	nåtoebāgå	menjahoet	
målåījā	måpīloe	berkata, bitjara.	zeggen, spreken.
68. Alābī	Alābī	orang Arab	Arabier.
69. såpī	såpī	arak	arak.
70. kālādā [1]	kālādā [1]	kerdja	arbeid.
hoehoetoe	goegoetoe	pekerdjaan	zie daad. zie beroep. B 84.
hoehoetoe	tåtāgā	perboewatan	maaksel, b.v. van het een of andere land.
måkālādā [1]	måkālādā [1]	bekerdja	arbeiders.

[1] Zoowel d als dj.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
tāmåhåhāmāwā-gādjī	tāmågågāmītāuå-gādjī	orang makan gadji	
koelī	koelī	koeli	
tāmångångā	tāmångångā	orang wahan	
lāgādjī	nāpågādjī	gadji	
tāmåkåkālādāwā	tāmåkåkālādāwā	orang jang biasa kerdja	
pānī	pandte	toekang	
pānī lå	pandte	toekang besi	
woewāti	(zonder nå wātī)		
pānī lå	pandte	toekang	
hoelāwā	nå boelāwā	mas	
71. waålå	wāålå	pohon enau (Gor. Mal. pohon sèhō).	areupalm.
båhītå	toewāå	nira	sagoeweer, Tond. tīmpa. Sangir. sīpa.
72. oewåhoe	oewāgoe	lĕngan	arm (lichaamsdeel).
åloeoe	līma	tangan	hand.
måsikīnī	mīsīkīnī	papa, miskin	arm (behoeftig).
tåmåsīkīnī	tāmīsīkīnī	orang miskin	arme.
tādīāloe	tādīāmāå		
åmåmåsīkīni	åmīmīsīkīnī	kapapaan, hal miskin	armoede.
ådīdīāloe	ådīdīāmāå		
73. pātêdā	tāāpå	gelang (dari emas, tembaga	armband. armring.
hoetå	boetå	gelang (dari biabia,	
oewāātå	oewāātå	gelang	I. armband van akar bakar.
tålåhoe	tålågå	(dari kamansilan: Menak. Mal. Voor akar bakar)	II. akar bakar.
oewāātå	oewāātå	akar	
tålåhoe	tålågå	haroes	stroom in rivier en zee.
74. dåkoetêlī	dåkoetêlī		arts.
tāmåhoehoenêmā	tāmågoegoendtāmā	tabib, doekoen	Sangir. tāhāoendang.

Gotontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
hoenêmå	oewoendtā	obat	medicijn. Sangir. oendang.
wåhoenêmå	mågoendtā	mengobat	
tāmåhīhīpā	tāmåhīhīoepā	boemoer	geneeskundige, tevens bezweerder. Sangir. tāhāhåpa.
måhīpå	måhīoepå		I. behandelen van zoo'n bezweerder. Sangir. måhåpa. II. menioep.
75. asī	asī	indjing gandar paros	as.
76. wāhoe	wāboe	aboe	asch.
77. wātåpå	wātåpå	atap	atap.
målåtåpå	månåtåpå	minoem roko	rooken.
78. Atīngålā	Atīngålā		naam v. e. landschap.
79. lålāngå	lålāngå	pětang (sore)	avond van plm. 4 uur tot plm. 7 uur, dus tot na zonsondergang. zie O. 1.
hoeī	goebī	malam	nacht. Sangir. hěbī; na pl.m. 7 uur tot pl.m. 12 uur.
hoeī dāā			middernacht van pl.m. 12 uur tot pl.m. 4 uur.
80. låtīngå	hātīhå	tjoeka	azijn.
81. mboeī	mboeī	boki	naam van de vrouw van een manaoleh.
mångåboewā lå åāwoe	mångå dēāgā nå åābå		soort fee. den hemel bewonende, ook groote steenen in de bovenlanden, ook kolen. in de bovenlanden zouden er menschen zijn, die zulke feeën onderhouden, vooral oude menschen doen dat. als ze van den hemel op aarde komen gaan ze rechtstreeks naar het huis van zulke lui en komen daar baden in groote tonnen.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
			Het erf van zulke lui wordt beplant met geurige bloemen als jasmijn (boengā måpoetī B. id.) Haar voedsel bestaat alleen uit die jasmijnbloemen, die ze opeten. Wie haar onderhouden, wonen in dichte bosschen en hun huis wordt bewaakt
āpoelālå hoetā	woenggoe nådālåmååjoe	gelijken op honden maar hun voorpooten zijn korter dan de achterpooten.	door vergiftige dieren als slangen, andjing hoetan. Zijn er vreemdelingen, die naar het huis van zulke lui willen gaan, dan worden die feeën boos op wie hen onderhouden, baden niet langer, eten die jasmijnbloemen niet meer, maar keeren dadelijk naar den hemel terug. Zoolang de vreemdelingen in het huis van die lui zijn, blijven ze weg, om eerst nu hun vertrek terug te keeren. Reeds van verre herkennen ze vreemdelingen als zoodanig.

B.

1. båå	ābājā	badjoe	baadje.
2. līboeå	līboeå	teloq	baai.
tīlå	tīlå	kapoer	kalk (als sirihbestanddeel en als witkalk).
tīlå	ina	iboe	moeder.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
3. boeâlâ	boeâlâ	ombaq.	baar (golf).
4. danggoe	danggoe	djanggoet	baard (kin-), ook als „kin" gebruikt. zie B. 48, haar.
sambangi	sambangi	tjambang	bakkebaard.
boesoengi	boesoengi	koemis	knevel.
lålāhoetå	håhāboetå	sĕpit angkoep	baardtangetje.
5. måtābibihoe	måtābibigå		babbelen, zooals van kinderen.
6. målihoe	måigoe	mandi	baden (zich).
målåmbingå	målåmbingå	siram bersiram.	dus van hoog geplaatsten intrans. maar ook: van kinderen!
måmoelangātå	måmoelangātå	kasih mandi orang mati	
måpålihoe	måpåigoe	kasih mandi	baden: transit.
måpålåmbingå	måpålåmbingå	kasih mandi anaq.	
måmoehoetå	måmoegoetå	siram	begieten: van bloemen, djalan.
lihoe	igoe	permandian	bad.
pålilihoewā	påiigoewa	tampat mandi	badkom.
pålilimāmoetā	påmēmējāmoetā		
tāboehe	tāloegå	ajer mandi	badwater, zie water.
pålihoe	påigoe		
7. pōētoetā of piloetoetā	pinoetoetā	boengkoesan	bagage.
boetoetoe	poetoetā	tampat pinang.	een om de schouders gehangen zakje, waarin pinang wordt gedaan en ook goed gestopt of andere kleine voorwerpen.
wamoe	wamoe		de boomwol (van den pohon sèhoe) bij den vuurslag gebruikt: Holl. zwam.
loepitā	loepitā		beurs (geld-) of juister: porte-monnaie.
8. måtoeboe	mådoemboelå	membakar	bakken (brood).
loti	loti	rotti	
waar door de meer ontwikkelden			

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
vorm gebruikt wordt: rotî			
ook van: ilā	anoe	nassi	rijst kooken.
målînangå (lambî	månînangā (tagî	menggoreng (pisang	(onrijpe pisang of: pisang-(boom): voor de onderscheidene soorten, zie pisang. P. 36.
lambî tilînangå	tagî tinînangā	pisang goreng	
loetoe	loetoe	pisang masaq	rijpe pisang.
9. hoetoe	boetoe	boewah pelir	testiculi: ballen. Zie A. 64.
hoetoe lå tilå	boetoe nå tilå		de harde steenen, die in kapoer worden aangetroffen.
10. bilinga	binoemboengā		balk (draag-)
ātå	ātå		balk. zie A 20.
doeloehoe	doeloegå		balk: aan den rand van de atap.
boelāwāhoe	boelāwāgå		balk (in de breedte van een huis, waarop de planken rusten, die de kamer van den zolder scheiden).
doelåtå	doelåtå		balk (rondom het bovendeel v. e. kamer).
boelåtā å	boelåtāå		balk (in de lengte van etc.)
pålîdoeloe	pånîdoeloe		balk rechtopstaande.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
pīhītå	pīgītå		balk (beneden rondom de kamer, waar het beschot of de omwanding met den vloer samenkomt). balk (vloer-).
			palen (waarop een huis staat).
pahoe	pagā	loteng	zolder, bovenverdieping.
talåhoe	tālågå	(papan loteng)	plafond; zie water.
pahoe	pagā		
tålåhoe	tālågå	lantai	vloer.
dīngīngå	dīndī	dinding	omwanding, wand.
hoewālī	boewālī	biliq	kamer.
hoeheboe	goegåbå	pintoe	deur.
toetoelōwā	toetoelāwā	tingkap	venster.
toelåtoelå of tīletīle	toelåtoelå tīletīle	kalihatan	
måolīle	månīle	lihat	
pakādangā	pakādangā		een versiering boven de deur (niet, zoo boven het venster!), vierkant, beneden rond.

dat deel: dioekir, van snijwerk voorzien.

pakādangā deur.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
bandtājå	bāndtājå	saboewah	een bijgebouwtje bij het huis, waar men (b.v. bedienden) verblijf houdt; — bij de 〃kebon〃 en dan een huisje, waar men van den arbeid verpoost, de velden bewaakt en overnacht.
wātåpå	mātåpå	atap	dak.
måhetåpå	mågātåpå		met een dak bedekken zie 28.
tålå ājoe	tålå ājoe	perkakas roemah (als: tijang, balk,	
11. sêpā	sêpa		bal bij het balspel in gebruik.
må —	må —		balspelen.
12. wāmåhoe	wāwågå	bamboe	bamboe (een groot soort).
tåmoelå			〃 soort tusschen t. en h. instaande, gespleten wel voor pagger.
tālīlå	tāmī	boeloe	〃 (een klein soort).
hoelapā			〃 (een nog kleiner soort, b. v. voor pagger gebruikt horizontaal en ongespleten.
13. boehoetå	boegåtå	tali pengikat	band, zie B 154. pengikat.
tāåtå	māmoedoe	tali mamoedoe	
måmåhoetå	måmågåtå	mengikat tali pengikat	binden.
pōengoe	poēngoe	orang bersaloe	pl.m. boei.
(w.w. måmoengoe	(w.w. månoengoe		boeien: van handen en voeten; v. paarden kluisteren?
bālālā	bābālā	tali pengikat karbau, sapi	
boeātoela	boeātoelå	t. p. koeda	
14. banggā	banggā	bankoe	bank.
15. måpålājāhoe	måpålājāgå	memboewang	(ver)bannen.
tāpīlålājāhoe	tāpīnålājāgå	orang boewangan	

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
måhinggi lāti	mågindti nå lāti	memboewang setan.	
måhinggi	mågindti	kasih kaloewar	
16. tāmångoen-goeloehi	tāmångingi-itā	toekang tjoekoer	barbier.
mångoeloehoe	mångiitå	tjoekoer	schuren.
pitå pångoe-ngoeloehoe	pitå pångi-ngiitå	pisan tjoekoer	schuiven.
17. måtoetoe	måtoetoe	beranaq	baren, zie B 158.
mai låtoetoe	doenå toetoe	soedah beranaq	
18. hoeli	goeli	tanda pitjah (rětaq, retakan)	barst, zie B 55, 152.
måhoeli	magoeli	měrětaq	barsten, zie bekennen B 55.
måboetoe	måboetoe	berboenji (dari senapang, manijam, goe-noeng api	
måhoelihoeli			gebarsten.
19. ālipå ājoe	ālipå ājoe	koelit pohon	bast.
20. måtoeli	matoeli	membalas	beantwoorden (v. e. brief).
21. måpåtālā	måpåtālā	menděnda	beboeten.
22. mêêngi	måingi	mengoesahakan tanah	bebouwen arbeiden.
måpåmoelå	måpåmoelā	menanamkan	beplanten.
måpåmoelå	måpåoenā	mendahoeloei	vooruit, vooraf laten gaan.
23. påtoetoe-loehi	påtitioegā	petidoeran	bed.
hetoeli	gātoeli	"kooi": kamar tampat tidoer Gor. Mal.	slaapkamer.
måtoeloehoe	måtioega	tidoer	slapen.
24. wåjångå	wåjångå	tědoeh	bedaard (van angin riboet, omba, orang.
måjångå	måjångå	bertědoeh	bedaren.
måpååjå	måimbångålå	pěndijam	v.n.w.
pååjå	imbångålå	dijam	v.n.w.
måtipååjå	måtimbångålå	berdijam	w.w.

Gorontalo.	Boenda	Malajoe.	Hollandsch.
måhoeheli	mågoegāi	berhenti	
25. måsoekoeloe	måsoekoeloe	menerima kasih	bedanken.
alhamdålilā	alhamdålilā		
26.		toebir	bedding.
bihoe	bibigå	tĕpi	oever v. e. rivier.
doetoelā	doetoenā		
bihoe	bibigå	pinggir	rand (v. e. tafel, v. de zee.
		bibir	lip.
bihoe	bibigå		
dehêtå	dāgātå	pantai	strand.
of	of		
pentādoe	pentādå		
27. tihi	tigi	masdjid	bedehuis.
langgāli	langgāli	langgar	
28. måâtamboelå	måâtambochå	menoetoepi	bedekken, zie 10. b.v. zaken die op een tafel liggen; zand, dat den mond van een rivier "afsluit".
		tan doesan (Men. Mal.)	
tamboelå	tamboehå	pasir, boesoeng laut; zoovoor een rivier: alangan	zandbank. zand dat in een put valt en dezen opvult.
måhoembātå	måhimbāhå	toetoep medja	dekken.
måhepidoe	mågāpidå	mĕngalas	b.v. papier op planken leggen alvorens er iets op te plaatsen; een zadel (als onderlaag) gebruiken.
måhepidē	mågāpidå	memasang	
wādālā	wādālā	koeda	
målanggoe	månimbå	(Men. Mal. pèlè)	versperren, afzetten (v. e. weg); dwarsboomen;
29.			bedelen, zie aalmoes. A 1.
30. hadji	hadji	hadji	bedevaart.
måhadji	måhadji	naik hadji	
djiālā	djiālā	zijarat	id. naar een heilig graf;
mådjiālā	mådjiālā		id. gaan ter bedevaart;

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
			wat daarin bestaat, dat men met een modin of imam naar zoo'n graf gaat om daar met zijn velen een sedekah te houden en te minta doa.
tālāādāā	tālāādāā	modin	
tālāā	tālāā		
īmāmoe	īmāmoe	imam	
mäbālāgā	måbālāgā	مبلّغ	
hātībī	hātībī	kĕtib	
måpoetī	måpoetī	moefti.	
måpoetī	måpoetīhå	poeti	wit zijn, wit.
sêhê	sêhê	sjaich	
31. ngångåpåtoeloehe	tåtītīoegā	sakatidoeran	bedgenoot.
måtoeloehoe	måtīoegå	tidoer	
måtoeloehi	måtīoegā	tidoer dengan perampoewan	zie bekennen B.
32. tāhêpåpālendtālå	tāpåtåtābā	orang dibawah prentah (di dalam roemah).	bediende.
måmālendtā	måmālendtā	memarentah	
pālendtālå	pālendtāå	diparentah	
tāhêpåtoetoeboe	tāpådoedoemboelå	kokki	
måtoeboe	mådoemboelå	memasaq	
jångåsī	jångåsī	djongos	
wātå	wātā	boedaq	lijfeigene, zie 21 A.
33. målêêtå of måboengoetå	mēātå	djahat, boesoeq	bedorven; van alle dieren, die kwaadaardig zijn, bijten, schoppen.
	måbēgoehå	amis	van eten: óók zoo bedorven zijn.
mailālêêtå	doemēātå	soedah djahat boesoeq	
mailåboengoetå	doenabāgoehå	soedah amis	
34. ådoedātā	åhoehoeådāā	banjaqnja babanjakan	bedrag (de hoegrootheid van iets).

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
35. m å p å d i j ā	måpådījā		b e d r e i g e n, met den vinger, een stok, een wapen.
36. m å l å m o e-j ă n g å	månåmbåjångå	menipoekan, memperdajakan.	b e d r i e g e n.
mångakālī	mångākālī	bikin poeter baliq.	
måhimboelå	måhōwa	berdjoesta	
dādātā	måhoewå	banjaq	
pandālā	måhīmboehå	si kakar (= si kikir	
ākālī	ākālī	akal	
tåmoejångå	tåmbăjångå	tipoe	bedrog.
37. h o e å å l å	b o e ā a	maboq	bedwelmd (door den drank : dronken. zie B 130.
hoeåāla of mêêloe	boeåā of måīloe	maboq	zeeziek.
båtåålå	bātåå	pingsan	in zwijm, bezwijmd, flauwvallen. Kl. b.v. van iemand, die v. e. paard valt.
ålêtālåhīlāmå	mēātå gīnā		van iemand, die zwaar ziek is. door bloedverlies bewusteloos.
hīlāwå	gīnā	hati, kasoekaan hati	zie A 35. hart, verlangen (naar....
alêêtā	mēātå	kadjahatan	
lêtå	jātå	djahat	b.v.n.w.
malêêtå	mēātå	djahat	w.w.
bīlātåå	bīnātåå	djadi pingsan	b.v. door den val van een paard.
batăbåtåå	bātåbātåå	tahan napas.	
mååhoeåå	mååboeåå	memabokan.	bedwelmen.
38. m ă p å t ā d ī j ā	m å p å t ā d ē j ā	menoempahkan	b e ë e d i g e n.
matādījā	måtādējā	bersoempah	zweren.
tādījā	tādējā	soempah	eed.
39. b o e t ā ī j å	b o e t ā ī j ā	anak soengei	b e e k.
tanggī	tanggī	slokan, gòt.	
tanggī	tanggī	(Gor. Mal. tjigoeloe) pĕnĕrka (v. tĕrka.)	raadsel.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
hīālījå	gīānījā	lĕmbah, lĕmbang	dal zie aldaar.
hīālīja	boelenåtā	biniaja	
40. toelālå	toelā	toelang	been.
åāta	tīli	kaki	been.
41. båī-lāī.	boeī-lāī	babi santan	beer.
42. bīnātangi	bīnātangī	binatang	beest.
43. ngåīdi	tååhoetå	sadikit	beetje (een).
44. båhoelå	bāgoenå	moela, (permoelaän, awal)	begin zie A 7, 19.
toemoeloe	toembålå	permoelaän	
45. hoenā oewā	boenā oewa	pekoeboeran	begraafplaats.
koeboeloe	koeboeloe	koeboer	graf.
46. målåboengå	målåboe	menanamkan orang mati, etc.	begraven. een doode, een schat (b.v. zooals de lui in ouden tijd deden).
måmoelå	måmoelā	menanam	(een boom b.v.) planten.
måpåmoelå	måpåmoelā	menanamkan	
måpåmoelå	måpåmoelā	men. pohon	
lååjoe	nååjoe	satoe batang	
ngåboengå	tåoeboegå		
bātangå	bātangå	batang	
målahoe	månāgoe	simpen	zie A 48.
47. mångālāti	mångālātī	mengerti	begrijpen.
48. lamboetālå	boeboelā	berboeloe	behaard.
49. tåboeli mingīå	åboelåmbangīā	katjoeali	behalve, uitgezonderd.
mååāmi	påpåīndā	samoewa diambilnja lain	
hīlāmālījå	īnāmītåta of nåāmītå	dari ini	
måpåhījā	tåpågījā		
lējā (samengetrokken uit lå en — ik vermoed — ījā in oetījā = iwi voorkomende).	nåējā (uit nå en ījā vgl. tījā = iwi).		

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
lābītå	lābītå	sisa	overschot.
bålå	ḍāå	soedah	
bålå	ḍāå	b.v. soedah boe-	
ngåpee	tåejoetå	rong	
wambāå	wambāå	sahadja	
		doewa doewa	beide zie 22 A.
50. doedoelåtā	tātādējā	: dari orang	
doedoeloewå	ḍioe dioewā	: dari barang	welke echter bij tellen wor-
of			den vervangen door:
doeloedoeloewå			Boenda.
doeloewå	ḍioewa	doewa	1. åīndtā id.
toewaoe	tåmitā	satoe	2. åloewå ådoewā
tåtåloe	tåloe		3. åtåloe id.
wåpātå	wåpātå		4. åpātå åpātå
līmå	līmā		5. ålīmå ålīmā
wålåmå	wånå		6. ålåmå ånå
pītoe	pītoe		7. åpītoe id.
wåloe	wāloe		8. åwāloe id.
tījå	tījå		9. åtījå id.
måpoeloe	måpoeloe		10. åpoeloe id.
m. wåoe	m. wāgoe		11. verder als de terzijde ver-
toeaoe	tåmītā		melde telwoorden.
m. waoe	m. wāgoe		
doeloewå	ḍioewa		
	verder gelijk-matig, tot		
doelåpoeloe	ḍēāpoeloe	20.	
tåwoelåpoeloe	tåloenåpoeloe	30.	
wåpātåpoeloe	wåpātåpoeloe	40.	
līmålåpoeloe	līmānåpoeloe	50.	
wålåmåpoeloe	wånånåpoeloe	60.	
pītoelåpoeloe	pītoenåpoeloe	70.	
wāloelåpoeloe	wāloenåpoeloe	80.	
tījålåpoeloe	tījånåpoeloe	90.	
måhetoetå	mågātoetå	100.	
m. waoe	m. wāgoe	101.	
toewaoe	tåmītā	etc.	

Gotontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
doelå hetoetå	dēā gātoetå	200.	
tåwoelå hetoetå	tåloenå	300.	
wåpātå	wåpātå	400.	
linålå	limānå	500.	
wålånå	wånå nå	600.	
pitoe lå	pitoe nå	700.	
wāloe lå	wāloe nå	800.	
tijå lå	tijå nå	900.	
ngålihoe	tåhīboe	1000.	van dit agåliaoe teekende ik aan, toen ik het voor het eerst hoorde uit den mond van Bānå monoarfā, zoon van den Manaoleh v. Kakila: sterk geaspireerd, klinkt naar f.
doelålihoe	dēā hiboe	2000.	
zie de vorming der honderdtallen:		etc. regelm.	
måpoeloelålihoe	måpoeloe nå hiboe	10.000.	
måpoeloe waoe toewaoe lå lihoe of ngålihoe	måpoeloe wāgoe tåhiboe (dus alleen op één manier).	11.000.	
måpoeloewaoe doelålihoe	måpoeloe wāgoe dēā hīboe	12.000.	
enz. regelmatig naar dit voorbeeld.			
doelåpoeloe lålihoe	dēāpoeloe nå hiboe	20.000.	
enz. regelmatig naar dit voorbeeld.			
måhetoetålihoe	mågātoetåhiboe	100.000.	
enz. regelmatig naar dit voordeeld.			
ngålihoe lå lihoe	tåhiboe nå hiboe	1.000.000.	
måpoeloelålihoe lålihoe	måpoeloe nåhiboe nåhiboe	10.000.000.	
51. pābōlē	pābōlē	pahat	beitel.
tånātā	tånātā	martil	hamer.
tōepitå	toepitå	kakatoewa	nijptang.
pākoe	pākoe	pakoe	spijker.
52. toenggilå	toenggilå	moeloet: paroeh (v. slangen, vogels)	bek van vogels, mond van menschen.
pangå	nangā	moeloet	van hond, kat, tijger, krokodil, visch, slangen.
boeloengē	boeloengē	boeroeng	vogel.
āpoelā	woenggoe	andjing	hond.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
têtê	têtê	koetjing	kat.
māsangi	māsangi	harimau matjan	tijger.
hoewājå	oedêpêngå	boewaja	krokodil.
tålā	tēä	ikan	visch.
toelidoe	tāwā	oelar	slang.
53. tāåtāwā	tāåtaoewa	kenalan	bekende; zie B. 189.
pijihi	pijågā	sobat	vriend.
hihilingā	gigilinga	teman	makker, ook een werktuig om miloe te vergruizen.
sāhābāti	sāhābāti	sobat	
ta-oe ta-oe	ta-oe ta-oe	menoedjoe	de richting (koers) nemen naar, gericht naar.
ta-oe	ta-oe	toedjoe	koers v. e. schip. in uitspraak scherp te onderscheiden van het samenvloeiende taoe = mensch.
54. mäpååta of	måpååtā	memberi tahoe, memaloemkan	bekendmaken.
måijålålå of	måiādoendā		geen v.n.w. als pååtā.
måpåmāāloemoe	måpåmāāloemoe		geen v.n.w. als pååtā.
måpålili	måpålili	mentjanangkan	bij bekken (gong)-slag bekend maken.
		memangmangkan	geen v.n.w. pååtā.
pååtā	pååtā	pemberi tahoean	bekendmaking.
55. mångākoe	mångākoe	mengakoe	bekennen; zie A. 53. B. 148.
måtoetoewaoe	måhåtengga	act.	bekennen, een man de vrouw: zich vereenigen.
pilåtoetoewaoe	pinåhåtengga	pass. „dipakai“ v.e.	vrouw.
måhoeli	måboeli		zie B. 18 het gewone woord, grof.
mådjinå	mådjinā	berzina	
mådjāmāā of måtoeloehi	mådjāmāā måhåtioegå		voor: degeslachtsgemeenschap uitoefenen, maar nettere woorden dan måhoeli.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
hoeli	boeli	bini	
djāmāā	djāmāā	perhimpoenan (bijeenkomst, gezelschap).	
måpåtoeloehoe	måpåtīoegå	kasih tidoer	te slapen leggen, b.v. een kind laten slapen.
toeloehoe	tīoegå	tidoer	v.n.w.
måtoeloehoe	måtīoegå	tidoer	w.w.
måhêngåboe	mågangåbå		coitus uitoefenen: van dieren. en van menschen, wanneer zij het niet op een behoorlijke plaats doen. ook van mannen (ook kinderen), die de gemeenschap uitoefenen met een karbouw, een paard, een kip.
måhêngåboe	måmåboeå		van vogels: den c. uitoefenen.
hoenoesā	hoenoesā		onanist.
mångêdoe	mångêdoe		naast elkaar liggende den c. uitoefenen.
mångīdoe	mångīdå	menjorong voortschuiven, voortduwen, toeduwen.	
åååde	gågåådā	peloq	omhelzen.
måhoeli	måboeli		zittende den c. uitoefenen.
åååde	gågåådā		
måihoelāå	måiboenāå	minta doedoeq soepaja „måhoeli„	den c. uitoefenen, zóó, dat de man beneden de vrouw ligt.
hoelåhoelåå	toeå toeå	doedoeq	
måhīli	mågoli	minta	
måihoelåå	måitoeå	minta doedoeq	
måpåtāhoelå	måpåtāboelå	kaih masoq	v. h. mannelijk geslachtsdeel, ook v. d. ploeg in de aarde,
ådêhoewā	ånāboewå	kadjatohan	het naar buiten komen v. h. sperma.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
mådêhoe	månāboe	djatoh	vallen in het algemeen.
56. ngākoe	ngākoe	pengakoewan	bekentenis; zie B. 55.
pångågākoe	pångångakoe	koe pengakoewan	
långākoe	nångākoe	soedah mengakoe	
57. måmīlåhoe	måmīlågå	melihati	bekijken.
måånda	måånda	melihat	zien.
mātå	mātā	mata	oog.
åndångā	åndångā	kelihatan	
58. lêhoepêtå	nêgoepêtå	tersĕpit	beklemd.
mêpītå	måhoepêtå	sĕpit	vouw, enz.
måhoepêtå	mågoepêtå	menjĕpit	beklemmen.
59. måtāådoe	måtāåda	naik	beklimmen v. e. berg.
m. hoeīdoe	m. boeīdå	naik goenoeng	
måbåtoelå	måpånīå	naik (roemah)	zie 22 A.
loemoendoe	loemoendoe	naik (koeda)	
måtīloendoe	måtīloendoe	menaiki (koeda)	
60. håjangī	håjangī	lontjeng	bel.
61. hasīlī	hasīlī	hassil	belasting. n.l. de hassil.
måmājālī	måmājālī	membajar	
hasīlī	hasīlī	hassil	
måugåhī	mångånggi	kasih	zou het meer zuivere Gorontaleesch, B. zijn van het vorige.
hasīlī	hasīlī	hassil	
62. måpåålītå	måpååjå	memberi maloe	beleedigen.
målītå	måjā	maloe	
tīlāloewā	tīnājoewå	kamoeloean	schaamte v. man of vrouw.
woetī	woetī	kamoeloean	schaamte (alleen v. h. man. gesl. orgaan).
têlê	poeī	kamoeloean	schaamte (alleen v. h. vrouw. gesl. orgaan).
63. åādatī	åādati	beradat	beleefd.
ādatī	ādatī	adat	
måtåtā	måtaoe	tahoe	
låādatī	nå ādatī	adat	
64. mådīnī	mådåni	menĕgahkan	beletten, b.v. een huis binnen te treden, te schrijven.
jīå mådīnī	wīå mådåni	angkau menĕgah-	gij verhindert mij te schrijven.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
ålāoe	ånāå	kan padakoe	
måloelādoe	månoelādå	menoelis	
målanggå	månīmbå	pele	zich verschuilen achter iets, dat men voor zich (zijn lichaam, gelaat etc.) geplaatst heeft, b.v. achter een scherm, de handen dus niet: zich gaan verschuilen achter een ergens staand scherm.
målålå	måhīboe		
hoeloewā	boetå	berkalai	
65. mähåjangī	måhåjangī	menggojang lontjeng	bellen, zie 60.
påpåå	påpåå		een houten of bamboezen voorwerp, gebruikt om teekens te geven b.v. ten einde de heerendienstplichtigen op te roepen, brand aan te geven. die van hout zijn de grootsten, die van bamboe de kleinsten (één 〃boekoe〃 b.v. maar er kunnen ook meerdere geledingen één påpåå vormen).
måmåpåå	måpåpåå		slaan op de påpåå.
tambā djāgā	tambā djāgā	tampat djaga	wachthuisje, waar die påpåå b.v. hangen.
66. dāndtījā	djandjīā	djandji	belofte; zie A. 46. 〃 betalen B. 103.
tånggādoe	tånggādå	djandji	termijn; ook gezegd van iemand, die sterven gaat: als in het Maleisch.
67. måtoelī	måtoelī	membalas	beloonen eig. vergelden, terugkaat- (b.v. een geluid: echo).

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
tī goeroe	tī goeroe	goeroe	
måṅgåhī	mångånggi	memberi	
toelī	toelī	anoegera	de onderwijzer beloont de
lå wālāå	nå wanaå	kapada	ijverige leerlingen.
sīkōlā	sīkōlā	moerid[2]	
måålåhoe	måájågå	jang radjin	
—	—	—	
tåtā	ånåtā	kapada siapa	
måålåhoe	måájågå	jang radjin	
—	—	—	
tålīangå	tålīangå	kasajangan	medelijdendheid.
måtālīangå	måtålīangå	sajang	
	of		
	måtābī		
68. tāåtåhī	tāå tågīnā	orang jang di-	beminde.
lāwå		soekai	het verschil is ons niet recht duidelijk. Waarschijnlijk als in het Holl. beminde of liefje tegenover verloofde.
tīlandāhoe	tīlandāgå	toenangan	
må —	må —	bertoenangan	
69. måtålīanga	måtābī	mengasihi	beminnen.
of			
måpånoe	måpånoe		
of			
måtābī			
måtåhīlāoe	måtågīnā	soeka	in algemeenen zin.
pånoe	loewā	aiermata	traan.
70. måålo ehī	måålo egī	meroegikan	benadeelen.
måpåloehī	måpåloegī	boewat belandja	onkosten maken.
71. tåtībāwā	åtībāwā	dibawah	beneden.
tåwāloengīå	åwāloengīa	dibawahnja	
tåwāloengå	åwāloengå	dibawah	
of	of		
tåtībāwā	åtībāwā	medja	
lå	nå		

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
mēdjā	mēdjā		
tāloengå	åtioepå	dibawah	
bele		roemah	
of			
tåwā loengå			
72. måmoewātå	måmoewātå	memberi pangkat	benoemen.
tāoedāoedāā	tāoedāoedāā	Toewan besar	de G. G. benoemt den Re-
			Resident.
tå Bātāwī	å Bātāwi	di Batavi	
	måmoewātå	memberi pangkat	
måmoewātā	ånī	kapada	let op de verandering van å
ålī			(alleen in het Goront.) in
pêtoeloe	pêtålå	Toewan Resident	ā, klinkend naar ā: aan
lå	å	di	het slot van måmoewātā.
Målādoe	Månādå	Menado	
pêtoeloe	pêtålå	Resident en	of. fettor!
		Ass. Resident	
kåndtålå	kåndtålå	controleur	
assīpālamī	assīpālanī	adsp. controleur	
koemīsī	koemīsī	commies	
djākīsā	adjākītā	djaksa	
doeloetoelī	doeloetoelī	djoeroetoelis	
oeḍāā	oeḍāā	besar	groot.
of	of		
oeḍāmāngå	oedāangå		
mēdjā	mēdjā	medja	
båtī	båī	ini	
oeḍāā	oeḍāā	lebeh besar	
māå	ngāå	deri	
lå mēdjā	nå mēdjā	medja	
båītå	båītōē	itoe	
båtī	båī	ini	deze, ook van eenigszins ver-
			wijderde voorwerpen.
båtījā	bēā	ini	deze, alleen van die voor-
			werpen, die in de onmid-
			dellijke nabijheid zijn.
oedāātoetoe	oedāātoetoe	paling besar	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
of	of		
oedāmangā-	oedāāngå		
toetoe	toetoe		
båhītå	toewāå		sagoeweer.
73. måloehoe	månoeboe	menĕrangi	beoorlogen.
pā tēā	pātēā	perang	
påpātēā	påpātēā	peperangan	
lålåhoeloewā	hīboeboetå	perkelahian	
màlålåhoeloewā	måhīboeboetå	berkelahi	
74. måpåmoela	måpåmoelā	menanami	beplanten.
påmoelålå	påmoelā	di tanam (tampat) akan	
påmoeloeālå	påmoelāā	ditanam	
75. måhīmån-dtālå	mågīmåndtā	mentjoba	beproeven. b.v. iets te doen. proeven — of het eten gaar is of niet.
målāmītå	månānāmå		proeven — of het lekker is of niet b.v.
måndtālī	måndtanī	Imperatief v. mentjoba	
76. mååå tāwå	måååtāoewå	bermoesjawarat	beraadslagen.
må heloemå	mågāloemå	bermoeafakat	
mådoedoe	mådoedoe	bermoesjawarat	
låhoepā	lågoepā		
77. måpådāpatå	måpådāpātå	menjediakan	bereiden. gereed maken in diversen zin b.v. voor een reis, van eten.
måtoeboe	mådoemboelå of måtoebi	masaq (makanan)	eten (toe)bereiden, nl. kooken. maar zou niet zoo veel in gebruik zijn.
78. måāmā	måāhangå	sampei	bereiken. nl. iets, dat hoog ligt. voor: aankomen zie A. 10.
79. måhīāpå	mågīāpå	hitoeng	berekenen, rekenen.
målekenī	målekenī	hitoeng	

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
måpåtåånêmå	måpåtåudāmå	mangira ngira	berekenen, overwegen. b.v. iemand wil op reis, maar mă— dat er te veel werk is om te gaan.
80. hoeidoe of hoeloedoe	boeidå of boeloedå	goenoeng	berg. Sangireesch: boeloedĕ hiarjondau: hoei hoei dê lå B. boeidåpåpå-indā.. alle bergen samen.
81. hoedoengoe	hoedoengoe of hoedoengi	goedang	bergplaats zie opbergen.
82. hābāli	hābāli	kabar	bericht.
måpåhābāli	måpåhābāli	menghabarkan	berichten.
83. loemoendtoe	loemoendtoe	mengandarai	berijden v. e. paard, sapi b.v. Zie B. 101 A. 48.
84. hoehoetoe	goegoetoe	pekerdjaan	beroep zie A 70.
85. måhêhoe	måhigāgå	merampasi	berooven.
86. hoeli	goeli	rĕtaq of lĕtaq	berst.
87. målitå	måjā	maloe	beschaamd.
måålitå	måājā	bikin maloe	
wålitå	wåjā	kamaloean	n. l. beschaamdheid.
tilāloewā	tinājoewå	kamaloean	schaamdeelen.
88. måålêtå	måå jātå	mengadahan roesaq	beschadigen. intransit.
måpåålêtå	måpååjātå	meroesaqkan	beschadigen. transit.
måāli	måāli	djadi roesaq	
målêtå	mēātå		
påålêtåmoe	pååjātåuimoe.	angkou bikin roesaq	Zie Rosenberg! blijkbaar hebben we hier
påålêtåoe	pååjātåoe	saja bikin roesaq	met een substantivum te
påålêtålijå	pååjātånåtā	ija 〃 〃	maken, waarachter de be-
—	—	—	zittelijke pronomina ge-
påålêtāmi	pååjātånāmi	kami 〃 〃	voegd zijn, waardoor het
påålêtålimångåli	pååjātånijå	kamoe 〃 〃	geheel de beteekenis krijgt
påålêtålå tābåitå	pååjātånå tābåitoe	orang itoe bikin roesaq	van deze werkwoordvormen. Zijn deze wellicht op
påålêtå	pååjātå		deze wijze ontwikkeld?!

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
89. måpåhoelī-loengā	måpågoelī-loengå	melindoengkan	beschermen tegen de zon.
måmåndtålå	måmåndtålå	bikin sipat	
90. djīnī	djīnī		beschermgeest.
Isīlāmoe	Isīlāmoe		dus: goede geesten, in tegenstelling van die v. h. heidendom — of deze echter alle onder de niet goede zouden behooren is mij niet bekend.
91. måmåtahoe	måmåtāgā	(memasangi) menembaki membedili	beschieten, schieten op, schieten bv. vogels.
måpåboetoe	måpåboetoe	memasang	afschieten v. geweer, kanon, pistool.
pīlåpåboetoe	pīnåpåboetoe	dipasang	
boetoe	boetoe		knal v. geweer, pistool.
92. hoegālå	boengāå	djadi berkoelat	beschimmelen.
bīloengā	bīnoengā	berkoelat	beschimmeld.
hoengā	boengā	koelat	schimmel.
93. mådoelåhoe	mådoelågoe	menoedoeh	beschuldigen zie A 8.
måpåtoeloedoe	måpåtoeloedå	bersangka	verdenken.
wandtåboe	wandtåbå	sangka	verdenking.
94. måmåtåå of måpådehoela poetoesanī	måmåtåå of måpånāboena poetoesani	memoetoeskan	beslissen.
måpådehoe	måpånāboe	mendjatoehkan	doen vallen (eene beslissing).
måmoelī	måmoelī		laten vallen (van zaken).
måpåålāpātå	måpååêja	menghabiskan	beeindigen: van diversen.
of måpåådehoe	måpåånāboe		〃 van (rechtszaken).
95. mālāndtoe	månāndtoe	menentoekan	besluiten.
96. oemåmbītå	oemåmbītå	mendjangkit	besmettelijk.
ngångåtå	īåtå	pěnjakit, sakit	ziekte, ziek.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
(ngångåtā oemåmbitå)	(iåtå oemåmbitå)	(penjakit sampar)	pest: let op de verandering v. d. slot — å in — ā in het Gorontaleesch.
tātåhoelālā	tāmåtågoedāhå	orang sakit	zieke
97. målōenā	månōenā	menjoenatkan	besnijden, zie B. 230.
tā tilōenā	tā tinōenā of tanåtoenāå	orang soenat	besnedene.
tilōenā	tinōenā	disoenat	
tōenā	tōenā	soenat	besnijdenis.
poetoengå	poetoengå	koeloep	voorhuid v. d. mensch.
woeti	oeti		
poetoengå	poetoengå		voorhuid, ook wel het voorste deel v. e. pisang, n.l.
pitå	pitå	pisau	het mesje bij de besnijdenis in gebruik is van staal en zeer scherp.
påloelōenā toetoepitå	pånoenōenā toetoepitå		de voorhuid wordt tusschen twee houtjes van bamboe geklemd en daarna afgesneden. De voorhuid wordt na de besnijdenis van bloed gezuiverd, hetgeen drie dagen later een tweeden keer gebeurt. Vrouwen worden besneden doordat het bij haar te behandelen deel „dikoreq" met een mesje-pitå totdat er een wondje is, waarna een bad gegeven wordt, dat geurig is — (o. a. daoen lemoen).
måpålihoe lå limoe	måpåigoe nå limoe	. . . . . .	besnijden v. e. vrouw naar dat laatste genoemd.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
limoetoetoe.	limoe toetoe	limoen soewangi	de soort (hierbij in gebruik).
98. måpåitåhoe	måpåhågilā	main	bespelen v. muziekinstrumenten.
måitåhoe	måhågilā	bermain	
måtåndtoelengå.	måhågila	main	spelen v. kinderen.
99. måhêdoepå	mågādoepå	menghintai	bespieden.
100. måtåmbiloe	måtåmbiloe	membitjarakan	bespreken.
lå pālākālā	nå pālāhālā	perkara	een zaak.
of	of	of	
måpådoetoe	måpåbāndtå	menarohkan	
lå låijā	nå låijā	bitjara	
tå pālākālā	å pālāhālā	dari perkara	
måpådoetoe	måpåbāndtå	menarohkan	plaatsen, bv. iets op een tafel.
låijā	låijā	kata	
mådoetoe	måmāndtå	menaroh	
101. måtiloendtoe	måtiloendtoe	menaiki	bestijgen, zie A 48.
måtāådoe	måtāådå	mendaki	bestijgen v. e. berg.
måbåtoelå	måpåniå	naik tangga	bestijgen v. e. trap.
102. måmādêtå	måmādato	menggosok	bestrijken, bv. planken met verf, of
of		of	
måmaidoe	måmahidå	menjapoe	insmeren met, bv. met zeep.
målēāpoe	mānēāpoe	menjapoe	streelen van een kind langs den wang.
tilēāpoe	tinēāpoe	disapoe	gestreeld worden.
pålēāpoe	pånēāpoe	sapoekan (bv. tangan sapoekan)	
måhoewånêlå	mågiåndtālå	menaroh obat (koening[1], idjou[2], [3]merah) di moeka	itam [1].
wånêlå	wåndtālå	nama obat itoe, dipakai boewat terang moeka	[2], [3] een middel om blank te maken. een om hoofdpijn tegen te gaan.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
103. pālendtā	pālendtā	parintah	bestuur, zie boven.
måmālendtā	måmālendtā	memarintah	besturen.
104. måmājālī	måmājālī	membajar	betalen, zie B. 66.
bājālīji	bājalīji	bajarkan	imperatief.
bājālī	bājālī	pembajaran	
tå tånggādoe	å tånggādå	dengan tempo,	
104a. pītoewā	pītoewā	ĕrti	beteekenis.
105. tembe	bīoe	sirih	betel.
loehoetå	loegoetå	pinang	
gambêlê	gambêlê	gambir	
tīlå	tīlå	kapoer	
māmā	tåpā	Gor. mal. pinang	sirih pruim: zoo nog niet in den mond.
loewā	loewā		sirih pruim: zoo in den mond.
tābāā	gêndtê	tabako	tabak zooals verkocht.
oendāpå	tåtāgå		tabakspruim, zoo nog niet gebruikt of ongebruikt.
påpātå	īangå	hampas (afval, drab etc. van de bruikbare deelen ontdaan)	tabakspruim, reeds gebruikt.
tābāā	gêndtê	tabako	
106. mångīsālātī	mångīsālātī		betooveren.
			iemand betooveren, zóódat hij de dingen anders ziet dan ze zijn.
måbālīkoemātā	māpālīlīngoeå of måbālīkoemātā		zóó'n toovenaar.
tā —	tā — of tā —		
107. tāmåndtåndtājangā	tāmåndtåndtājangā		beul.
			letterlijk: wie gewoon is op te hangen.
tāmåndtājangå	tāmåndtājangå		wie iemand ophangt.
måndtājangå	måndtājangå	menggantoeng	
108. tīlīhoelā	tīnigēā	giliran	beurt.
tājādoe	tājādå	bahagian	

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
109. måpåtoe-hātāwå	måpåtoegātāwå	memperkenankan	bevallen aan.
måtåhīlāwå	måtågīnā	soeka, beringin	verlangen te.
hoehoetoe	goegoetoe	kerdja itoe	dat werk bevalt mij.
båītå	båītoe	saja soeka	
tåhīlāloe	(of båītoeā)		
of (kråmå!)	ātāgīnāoe		
tåhīlā lå	tågīnā		
wātījā	nå watēā		
110. måtoetoe	måtoetoe	beranaq	bevallen, ook: jongen v. dieren.
111.			bevaren.
hāpaḷī	kāpalī		het schip „bevaart de zee".
bītebīte	boeteboete	melaoeti	de woorden: op zee worden niet gebruikt.
tă	å	[di	
dêhêtå	dāgātå	laoet]	
āoehoe	āoegå	laoetan	**groote** zee, oceaan.
bītebīte	boeteboete	berlajar	
112. påāhoe	påtābā	soeroeh	bevel.
boebājā	boebēā	titah	
boebājā	boebēā	parentah	
of	of		
pālendtā	pālendtā		
måpåāhoe	måpåtābā	menjoeroeh	
måmālendtā	måmālendtā	memarentah	
113. hoemåhêlå	goenoegoehå	goemetar	beven, w.w.
hoeloehoeloehêlå	goenoegoenoe-goehå		het beven, z.n.w.
hoehoelå	goegoehå	sakit demam	koorts: koude — waarbij *men* rilt, gevolgd door warme koorts.
114. måmātā	måmātā	membasahkan	bevochtigen.
taoe	måmātā	orang	mensch.
måmātā	måmātā	djadi bv. ini hari-tida djadi pigi di kantor	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
bātālījå	hoegā nījā	basah **nja**	
115. toewangå līpoe [2]	toewangå līpoe [2]	orang isi negari [2]	bevolking.
toewangå	toewāngå	isi	
toewangīå	toewāngīå	isi **nja**	
116. måmoewātå	måmoewātå	menaikkan pangkat	bevorderen.
hīloewālījå	bīnoewātījā	dinaikkan pangkat oleh nja	
hīloewātå	bīnoewātå	dinaikkan pangkat	
låbåtoelå	nåbātoe	naik pangkat	
117. mådêtåhoe	mådātågå	memoewatkan	bevrachten, van schip, wagen, dieren.
mādêtåhê kopī	mådātågå kopi	memoewatkan kopi dalam perahoe	let op de verandering van -oe in ê.
tå boelåtoe	å boelåtoe		
118. måpååtåloe	māpåå tåloe	memoewaskan	bevredigen, van honger, dorst, lichamelijke lusten.
tåloe	tåloe	poewas	voldaan, verzadigd.
119. måhe	mågā	takoet	bevreesd, zie angst A 65.
120. sāhāsāhābatī of hīhīhīhī līngā	sāhāsāhābatī of gīgīgīgī līngā	bersohbat	bevriend.
hīhīlīngā of sāhābātī	gīgīlinga of sāhābatī	sohbat	vriend.,
121. måmāingå of måloeloedoe	måmaīngå of månoeloeda	meloepoetkan	bevrijden, n.l. uit gevaren.
måloeloedoe	månoeloedå	menolaq	terugstoten, afduwen, bv. in een prauw gezeten.
måmoelī	måmoelī	melepaskan	bv. vogels uit een kooi.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
låpaingå	nåpāingå	loepoet	
of			
låtoeloedoe	nåtoeloedå		
of			
lålåpātå	nålåpātå		
hoelī	boelī	lepas	
lååhoelī	nååboelī	terlepas	
122. må åmbå-dāā	måātoewā	memboentingkan	bevruchten. Zie bezwangeren 138.
åmbådāā	åtoewā	boenting.	zwanger.
åmbångā	tīā	peroet	buik.
måpåhoengå	måpå boengå		een vaartuig „middenstrooms houden".
of			
måpåtåmboengå			
hoengå	tåhåå	tengah	
ngåboetāå	tåboetāå	satengah	
måpêhoemå	månīītå	mentjahari	
123. måpåå-dāhā	måpåådāgā	mendjagai	bewaken.
dāhā dāhā	dagā dagā	ada djaga	waken, de wacht hebben.
mådāhā	mådāgā	mendjaga	
tā	tā	orang djaga	b.v. bij een gardoe huisje.
tāmådoedāhāwā	tåmådoedāgā	orang biasa mendjagai	waker: als „ambt" b.v. de bewaker v. e. toko.
tåkå	tåkå		bewaker v. e. toko.
124. målāhoe	månāgoe	menjimpan	bewaren.
125. hoemå-jångā	mågāhoedå	menangisi	beweenen (betreuren. Rosenberg).
	måtålīangå	bertjintahan	betreuren.
	of		
måtålīangå	måtābī		
måhoelīmoetā	mågoelīmoetā	menangiskan orang mati	dooden beweenen.
126. måålīåå	måålīåå	bergeraq	bewegen — zich.
måpåålīåå	måpåålīåå	menggerakkan	iemand in beweging brengen.
ålīåå	ålīåå	geraq	beweging.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
127. toewåtå	toewåtå	tanda	bewijs, b.v. in rechten, teeken b.v. een bruin vlekje een lidteeken.
måpååbāngå	måpååbāngå	1. menerangkan 2. bikin bresih kamar, kintal	bewijzen.
bāngå	bāngå	terang	z. n. w.
b.v. hoelālå	b.v. boelā	b.v. boelan	
måbāngå	måbāngå	terang	b.v.n.w., helder zijnd.
wāoemåhīlī	waoemågåli	sajaminta	
bangīå	bangīā	katerangan	
måpååpātātå	måpååpātātå	menjatakan	
måpātātå	måpātātå	njata	duidelijk zijn.
128. å hyngå	ågaoengå	disapoetawan (gor. mal. berawan)	bewolkt.
hyngå	gaoengå	awan	wolk.
hoeloengå of hoeloe	goeloengå of goeloe	langit	
måbāngå	måbāngå	terang	helder van lucht.
129. måtåmêlê of måtīhoelåå	måtåmêlê of måtītoeå	mengadoedoeki, mengadiami	bewonen.
hoelå hoelåå	toeåtoeå	doedoek	
130. båtåålå	bātåå	pingsan	bewusteloos. Zie B. 37. A. 35.
131. āātå	åāhītå	sapoe	bezem. Zie A. 20, B. 10.
132. īlåtoe-wangā	īnåtoewangā	kamasokkan	bezeten.
lålātī	nå lālī	setan	
toemoewåtå	toemoewåtå	masoq	
toewangå	toewangå	isi	
tā īlåtoewangā	tā īnåtoewangā	orang jang kamasokan	bezetene.
lå lātī	nå lātī	sjeitan	
133. åhåoewå	tågåoewå	kapoenjaan	bezit, ook eigendom.
oewålå	oewå		
oewålāoe	oewånāoe	saja poenja	

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
oewålêmoe	oewåuimoe	angkaw poenja	
oewålijå	oewånåtā	dija 〃	
oewålāmi	oewånāmi	kami 〃	
oewå limångåli	oewånijå	kamoe 〃	
oewå limångålijå	oewånai	dija 〃	
wordt (dikwijls) weergegeven door		ampoenja	bezitten.
å	å		
voor het grondwoord dat bezeten wordt te plaatsen b.v.			
waoe	waoe	ik	
ådåi	ådoei	heb geld,	
åmēdjā	åmēdjā	bezit een tafel	
åhiālå	åboeli	heb een vrouw	
134. goemālā	goemālā	moestika	bezoarsteen.
135. gadji	gadji	gadji, opah	bezoldiging.
136. måtåli-angå	måtåliangå	bertjinta	bezorgd. Zie A 65.
tåliaugå	tåliangå	tjinta	
målålå	måinaoe	berdoeka	smart hebben.
wålålå	inaoe	doeka	
målālå	målālå		zich niet lekker, onwel (sate ngah maboq) gevoelen na het gebruik van pinang jang tida baik.
137. soekali	soekali	kasoesahan	bezwaar.
toetā	toetā	soesah	
boehêtiå	boegātiā	kaberatan	
må boeboehêtå	måboeboegātå	berat	
138. —	—	—	bezwangeren [illegible] bevruchten 122 B.
måpåhoendtitā	måpåboendtitā	bikin peroet djadi besar	〃een buik opzetten〃.
139. åoelātå	åoelātå	berpeloeh	bezweet.
oelātå	oelātå	peloeh	
140. måtādijā	måtādējā	bersoempah	bezweren.
tādijā	tādējā	soempah	eed.
141. måtābijā	matābeā	sembahjang	bidden.
tābijā	tābeā	sembahjang	gebed.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
tihi	tigi	masdjid	
142. b i r	nog onbekend	bir	b i e r.
djĕnēweli	djĕnēweli		jenever.
anggoeloe	anggoeloe	anggoer	wijn.
båhitå	toewāå	sajoeweer, toewak	sagoeweer
limånādā	limånādā		limoenade
tāloehoe	tāloegå		ajer blanda
wālandtā	blandtā		
bili	bili		ei, dat onvruchtbaar zijnde, na het broeden geen kuiken bevat en dus niet breekt.
poetitå	dāpoegå	telor	ei, v. kip, krokodil, hagedis etc.
måmoetitå	måtinăpoegå	bertelor	een ei leggen.
143. w ā l ā å	w a m a å	anaq babi	b i g.
b å i	b o e i		
144. t i ā	t i o e ā	lĕbah, tawon	b ij. Zie B. 146 vlg.
145. å a m b o e w ā	å a m b o e w ā	perhimpoenan, perkoempoelan	b ij e e n k o m s t.
146. b ê l ē ā	b ê l ē ā	sarang lebah, si jalang	b ij e n n e s t. Zie B. 144.
lå tiā	nå tioea		
tāloe	mādoe	lilin	bijenwas.
bisā lå tiā	bisā nå tioeā		bijengif. Zie A. 64.
147. b o e l i n g å	b o e l i o e	kapaq	b ij l.
148. w i b o e n g å	i b o e n g å		b ij m a a n, zoo wit gekleurd.
wåndtoeå	wåndtoeå		zoo gekleurd als de regenboog (mal. pĕlangi) is n.l. een teeken dat een aanzienlijke is overleden, in welk geval in vroeger tijd bepaalde vrouwspersonen een groote tåloe moesten dragen (o.a. zijn weduwe).
li båloe	ni båloe		
wåndtoeå	wåndtoeå	Gor. mal. tåloe soort haardeksel voor man en vrouw van daoen silar etc. vervaardigd.	

GOTONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
båloe	bāloe	djanda, baloe	weduwe.
doehoe	ālīboe	pĕlangi	regenboog.
lå boetoe	bāgå		
doehoe	doegoe	darah	bloed.
boetoe	boetoe	mata ajer	bron.
lå boetoe	nåboetoe	timboel	
148. påhoehoeli	påboeboeli		bijslaap. Zie B. 55.
måpīpījā	måpīpījā	memakai perampoewan jang boekan bini	met een vrouw, die niet de echtgenoote is, den bijslaap uitoefenen.
pīpījā	pīpījā		zulk eene vrouw, gehuwd of niet, die echter geen p. soendal is: deze houdt het met iedereen, die haar maar geld geeft, de pīpīja alleen met hare vriendjes.
soendtālī	toendtālī of låndte	soendal	hoer.
149. mådêngêta	mångêkêlå	menggigit	bijten van orang, koeda, boewaja etc.
mångīī	mångīhīå		bijten van hond, giftige dieren als kaki sariboe, semoet.
målåpangå	månåpangå	memagoet	bijten van kleine slangen.
målāmāå	månāmāå		bijten — juister opzwelgen van groote slangen.
toelīdoe	tāwā	oelar	slang.
wādālā	wādālā	koeda	paard.
hoewājå	oedêpêngå	boewaja	
āpoelā	woenggoe	andjing	hond.
oelīpā	oehīpā	kaki sariboe	
tålåmå	tåhå	semoet	
150. mådoehêngå	mådoegā	menambahkan	bijvoegen.
doehêngå	doegā	tambahan	bijvoegsel.
dīnggåtā	dīnggåtā		1. soort vogel. 2. houtsoort.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
151. 'hoenī	goemī	goendik	bijwijf. de wettige vrouw van geringe afkomst, waarmede een aanzienlijke getrouwd is.
152. toetoeboe	hoeboegå	pantat	bil.
hoelī	boelī	boeritan	Zie B. 18.
153. toetoehêtā	toetoegatā	patoet	billijk.
154. måmåhoetå	måmågåtå	mengikat	binden. Zie B. 13.
155. tå dêlå-mījå	å dālåmījå	didalam	binnen.
dêlåmå	dālåmå	dalam	in diverse bet. in, binnen, diep, diepte.
mådêlåmå	mådalåmå	dalam	diep.
156. Bīntāoelā	Bīntāoenā	Bintaoena	naam v. e. rijkje, oorspronkelijk v. e. boom.
Båtoe	Bātoe		
Tålītīhoe	Tålītīgå		gelar van den marsaoleh.
tålītīhoe	tålītīgå	tangga, dari boeloe jang ditjako	feest-trap.
157. pāåtå	påītå	pahit	bitter.
måpāåtå	måpåītå	pahit	b.v.n.w.
mååpāåtå	mååpåītå	memahitkan	bitter maken.
158. måtoetoe	måtoetoe	Gor. mal. bintoe	blaar. Zie B. 17.
låmåtoetoe	nåmåtoetoe	djadi berbintoe	
måmåtoetoe	måmåtoetoe	berbintoe	
pālī	pālī	loeka	wond.
pêlåtå	pêlātå		ontveld b.v. na paardrijden.
159. boeloewêlê	boeloe wêlê	pekentjingan	blaas (pis-)
boeboeloetoehi	boeboeloetoegā	paroeparoe	blaas (v. visch).
lålåilī	tåī	ajerkentjing	pis.
160. bamboeå	bamboeā	sangka (perkakas jang dipakai ditioep)	blaashoren. tritonshoorn, echter ook een soort strombus etc.: n.l. alle dezulke, die gebruikt worden om er seinen op te geven (en overigens worden ze ook van bamboe gemaakt).

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
161. īndoepå	īndoepå	soempitan	blaaspijp, blaasroer.
walaå	wanaå	damaq	blaaspijltje.
īndoepå	īndoepå		
of	of		
pālīdoe	palīdå		
pålīdoe	pālīdå		regen, die door den wind het huis (b.v. voorgallerij: niet dak) wordt binnen geregend.
162. ḍoengå	ḍåoe	daoen	blad.
pālembā	pālembā	pĕpah, pĕlĕpah	palmblad.
pātā	pātā	hĕlai	blad v. e. boek, vel.
ngåpātā	tåpātā	sahelai	
ḍoengå	dåoenjanīā	daoen medja	blad v. e. tafel.
mēdjā	nå mēdjā		
ḍoengå	dåoenjanīā	daoen	let op de — a, ā.
ngåpātā	tåpātā	ṣahelai	
ḍoengā	dåoe	daoen	
ngåpātā	tåpātā	pisang	
		sahelai	
163. måtoebåhoe	måtoebāgå	menjalak (v. salak)	blaffen v. honden. Zie B. 225. Zie
måhoetīhoe	måwoetīgå		grommen v. honden.
måhêwangå	mågāoewangå		huilen v. honden.
måhoelīmoetā	mågoelīmoetā		huilen v. menschen.
164. måpoetī	måpoeti	poetih	blank. Zie B. 231. wit.
måtamboeti	måtamboetī	poetjat	bleek, als v. zieken.
jīloeloepā	hīnoehoepā	koening moeda	
målālāhoe	mådāhāgå	koening	geel.
wāhoeēndte	wāgoeēndte		blauw.
wåboelå	wåbålå	blauw moeda	
mêlā	måpoehā	merah	rood.
måītå	måītå	itam	zwart.
165. måhīpå	måhīoepå	menioep	blazen w.w. Zie waaien.
wīpå	hīoepå	tioep	Z. n.w.
166. wêngāhoe	wêngāgå	kesoekaan hati	blijdschap.
mêngāhoe	mêngāgå	soeka hati	blijde.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
167. ilånoehi	inåndoegå	njatalah daripada	blijkens.
tå	å		
of	of		
ilåpātātā tå	inåpātātå å		
ilånoehi	inåndoegā	njatalah	let op ā, å.
of	of		
ilåpātātå	inåpātātå		
ilå	inå	lah	
ånoehi	åndcegā	njata	
of	of		
måpātātå	måpātātå		
168. dêbå	lāgidibi	tinggal	blijven.
	of		
	lāgidåå		
dêbå		tinggal baik	
pijåpijå	pijāpijā		
hoelåhoelåå	toeåtoeå	tinggal (letterl. doedoek)	
hoelåhoelåā tå	toeåtoeå	t. di roemah	let op ā, å.
bele	å laigå		
målålā	månālā	meninggalkan	
tilålā	nåtālā	ditinggalkan	
tålālå	tālā	tinggalkan (ini saja.....disini")	
tātāmbati	sāsambati	berdiam (bv. dalam roemah)	
tambati	sambati	tampat	
of	of		
biloelåā	tinoeåā		
tālåā	tālåā	perak	
169. toetāmoe	toetāmoe	ajan, besi poetih, kaleng(stofnaam).	blik.
bêlêki	bêlêki		bus: blik, waarin bv. groenten, petroleum.
iindta	iiāpå	kĕdjap	blik.
mångindta	mångiāpå mata	mengedjapkan mata	

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
pånggingindta	pånginggiåpå	pengedap	
måhindta	mågindtaoe	berdjamoe	gasten hebben, een gastmaal geven.
windta	indtaoe	djamoe	
170. ilåtå	ilåtå	kilat (straal)	bliksem.
boelånggådoe	boelånggådå	(donder)	
171. pitåå	pitåå	boeta	blind. Zie E. 17.
tāpitåå	tāpitåå	orang boeta	blinden.
åpipitåå	åpipitåå	hal boeta	blindheid.
172. dimilāpå	dimilāpå	berkilap	blinken.
målāitå	målingātå	menjala	vlammen(d).
173. doehoe	doegoe	darah	bloed.
ådoehoe	ådoegoe	berdarah	bloeden.
doehoewālå	doegoeā	djadi berdarah	
måālī	måālī	djadi	
mādiloehoewā	doe dinoegoeā	soedah berdarah	
174. ilātå	inātå	sanak saoedara	bloedverwanten, familie.
påhoetātā	pågoetātā	sanak	bloedverwant.
175. måmoelāå	måmoehāå	berboenga	bloeien.
hoelāå	boehāå	boenga	bloem.
boengā	boengā	boenga jang haroem	geurige bloem.
176. didingga	lålåboeā	lĕsoeng, loempang.	blok (rijst-).
påpåå	påpåå		blok (singaoe).
177. lāoelāoe of dêdoeoelåoelåtå	lålālålaoe of diādå bāhibāhioeoetå	telandjang	bloot. b.v. van wien zich heeft bloot gewoeld.
dêdoe	diādå	tiada	
oelåtå	wåmbåtå	selimoetan	
oelåoelåtå	bāhibāhioeoetå	pakai selimoetan, berselimoet.	
lālālā	lålālålaoe	telandjang	
178. boenggoe	boenggoe	bongkok	bochel.
179. åahoe	tåtābā	soeroehan	bode.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
tāåahoelalå	tāpåtåtābā	orang soeroeh soeroeh, orang jang di bawah printah	ondergeschikte, een: bediende oppasser.
180. hoelī	boelī	bawah	bodem.
hoelī lå	boelī nå	bawahnja peti	
boeloewā	boeloewā		
doelêdêhoe	doelādāgå	loenas { kapal / perahoe	bodem i. e. schip.
oetāhoetā	boetāboetā	bawahnja laoet	
hoetā	boetā		zie A. 28.
181. doeloengå	doeloengå	haloewan, djoengoer	boeg. Zie B. 198.
pātåå	pātåå	tijang	mast.
lājahoe	lājāgå	lajar	zeil.
oehêbīlå	gågābīlå	dajoeng	riem.
oelīlå	woelīlå	kemoedi	roer.
kāpalī	kāpalī	kapal api	stoomschip.
pålåå	tamboeå		
pålåå	tamboeå	asap	rook (niet damp).
182. wåtåboe	wåtåbå	rantai, penangkap tikoes	boei, n.l. van gevangenen. ook: muizenval n.l. v. boeloe (G. B. kāhā toeā zou er een v. ijzer zijn.)
lāndê	handê	rantai	ketting b.v. van een anker.
boewātoelå	boewātoelå	tali	touw. (Armband zie A 73.)
påtīlå	påtīlå	djĕrat	strik, om vogels te vangen.
183. boekoe	boekoe	boekoe	boek.
toelādoe	toelādå	soerat	geschrift, brief.
kītābī	kītābī	kitab	godsdienstige werken.
184. tāmåwêwêngīlā	tāmåjījīnginā of tāmåtåtåboenggālā	orang peladang	boer, landbouwer.
īlêêngī	boenggālå	kebon	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
taoe lå hoeïdoe	måmātā nå boeïdå	orang goenoeng	óók in overdrachtelijken zin van: zonder manieren.
myngi	måingi	berkebon	
taoe lå	måmātā nå	orang	
ïlêêngi	boenggālå	doesoen	
taoe lå	måmātā nå	orang	zou alléén de beteekenis hebben van "orang jang tida taoe atoeran, koerang adjar."
doeloehïå	doeloegïā	pasisir	
184a. tådoelå	tådoe		boer, oprisping.
måtådoelå	måtådoe		het bijbehoorende werkwoord.
185. tåtālā	tåtālā	denda	boete.
			boezem zie borst B 202.
186. toetoe	toetoe		dat gedeelte van de borst om den tepel, dat donkerder (bruin) gekleurd is.
loenggångå	woeloe nå		
toetoe	toetoe		tepel.
loenggångå	woeloe	kapala	hoofd.
187. bātādilāi	bitidålāi	kambing djantan	bok.
188. hoeloelå	boeloelå	boelat	bol.
hoeloehoeloelå	boeloeboeloelå	boendar	bolrond.
189. waïtå	waïtå	kawan	boudgenoot zie B 53.
of	of		
hêhêā	higāgāå		
190. Boeni	Boendā	Bōni	Bone, n.l. het Gorontaleesche landschap.
tāoelå	måmātā	orang Boni	Boendanees.
Boeni	nå Boendā		
tïnālågā	tïnālågā	gelaran marsaoleh Boni; nama goenoeng	deze berg is gelegen ten oosten van Boebè.
Boebe	Boebe	nama kampong	zetel van den marsaoleh van Boenda.
doetoelā	doetoenā	kali Boni	Bonirivier.
lå Boeni	nå Boendā		

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
Soewāwā	Toewāwā		Soewawa.
Bīndtāoelā	Bīndtāoenā		is óók de naam van een boomsoort. Bij mij rees de vraag of het woord niet kan beteekenen „Boendtā-oeloe„?[1]
tāoewā of oeloewā	tāoewā of oeloewā	hoeloe	
tāoewālījå of oeloewālījå	tāoewānījā of oeloewānījā	hoeloe (dari koewala)	dus niet het bezitt. vnw., alleen voor rivieren in gebruik.
bīndti	bīndti	miloe, djagoeng	Turksche tarwe.
Boelangå	Bålangā	Bolaang	
191. boetīå of pālā	boetīå of panā	(iboe) panah	boog.
wālāåpālā	wānaåpanā	anaq panah	pijl.
måmåtīå	måmåtīå	hela anaq panah	aftrekken van den boog.
boengålījå	woeboegīā	pohon, pokoq	boom, zie bosch B 204.
192. ājoe	ājoe	kajoe	hout.
åājoeā	åājoeā	pohon pohon	geboomte.
dêlåmå	dālåmå	hoetan	bosch, zie B 204.
ājoe	ājoe		
boengålåājoe	woeboegåājoe	batang	stam.
boengå	woeboegå		
ālīpåājoe	ālīpåājoe	koelit kajoe	boombast, zie Rosenberg!
ālīpīālåājoe	ālīpīānåājoe	koelitnja kajoe	
tangå	tangā	tjabang	boomtak.
ḍoeloe	ḍoeloe	foeja	wordt gebruikt om vliegers van te maken.
mådāhā	mådāgā	mendjaga	waken.
193. inggilīloewā	ingginī.noewā	katja, tjermin	bril, zie aldaar. (door misverstaan van „katjang„ hier terecht gekomen.
194. oeta	boei	katjang	boon.
195. påpåjålå	påpåjålå		boor.

[1] Gelijk indertijd of tegenover „bangwetan" ons „Bengkoelen" !!

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
196. êndtêlå	êndtêlå	marah	boosheid. z.n.w.
of	of		
ingå	ingå		
måêndtêlå	måêndtêlå	marah	boos b.v.n.w. zie B 155.
of	of		
måingå	måingå		
197. tādoeloe-hakā	tādjoeloehākā	orang doerdjawa	booswicht. cf. doerhaka!
of	of		
taoe	taoe		
målntå	mēātå	djahat	
198. boelåtoe	boelåtoe	perahoe	boot. Zie 181 B.
sambangi	sambangi	sampan, tam. bangan	
199. pinggi	pingga	piring	bord.
200. loemā	loemā	roemah pandjang	bordecl.
pandjā	pandja		
201. båråkoe	båråkoe		borg
202. doehêlå	doedoebå	dada	borst. Zie B. 186.
203. boehoe	boegoetå	ikat	bos.
of			
boehoetå			
ngåboehoe	tåboegoetå	saikat	
of			
ngåboehoetå			
måmåhoetå	måmågåtå	mengikat	
måmoehoetå	måmoegoetå	siram	baden zie B. 6.
204. dêlåmå ājoe	dālåmå ājoe	hoetan	bosch. Zie B. 192.
waoe	waoe	saja pergi	
målāå (of månāå)	målāå	di hoetan	
ådê	ādå		
dêlåmå ājoe	dālåmå ājoe		
hoetā	boetā	tanah lijat	(klei?) nog onontgonnen grond
tāloe	tāloe	(„taaie" grond)	(belom diboeka), waar zich bosch bevindt, oerwoud. Zie B. 192, 146. A. 28.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
Tāloedāā	Tāloedāā	rimba besar	Taloedaa.
205. måhoe-langå	målångi	toempoel*	bot b.v. v. e. mes.
			b.v.n.w. må, voor stamwoord gevoegd.
måhoelangå	mågoehā		van vruchten, die al een heel stuk op weg zijn om rijp te worden (soedah toewa), maar dit (masak) toch nog inderdaad niet zijn.
måhoelangå	mågålangå	terbĕlah	van aarde, die door de zonne hitte gespleten is.
hoelangå	gålangå	belah tanah	spleet als hier bedoeld.
206. mandtēhā	māndtēhā	mantega	boter.
207. boetoeloe	boetoeloe	botol	bottel, flesch.
påtīlāhoe	påtīlāgå		vierkante (jenever) flesch.
tīlāhoe	tīlāgå	dapat lihat	
måmīlåhoe	måmīlågå	melihat	
208. måmangoe (bele)	måmangoe (nålaīgå)	membangoenkan (roemah)	bouwen.
måpåtīhoelå (bêlê)	måpåtīgi (nålaīgå)	memperdirikan (roemah)	
bångoe	bangoe	bangoen	gezegd van „het staan” van een huis, b.v. wanneer een huis niet meer recht op staat, is de bångoe niet in orde.
209 (tå)ītātå	(å)ītātå	(di)atas	boven. Zie gaan.
ådê ītātå	ādåītātå	ka atas	naar boven. bv. trekken.
målā	mīå of måmīå	ka atas	bv. naar boven trekken. „ „ gaan.
waoe lålāå målā	waoe nålāå mīå	saga pigi ka atas	
210. målīnangā	månīnangā	menggoreng	braden.
211. måtoeå	måtoeā	moentah	braken.
toeå	toeā	moentah	braaksel.
212. påboe	påboe	hangoesan	brand. Zie A. 16.
måpåboe	måpåboe	hangoes	branden.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
lålåmboetå	nålåmboetå		verbrand bv. van een huis.
målåmboetå	målåmboetå	bikin hangoes	in brand steken.
tāmåmåboe bêlê of tāmåloebīlå bêlê	tāmåmåboe nålaīgå of tāmånoembīlå la īgå	pĕnoenoe	brandstichter.
tāmåmåmåboewā bêlê	tāmåmåmå boewā nå laīgå		brandstichter: van wien zulks gewoon is te doen.
ājoe pådīå	ājoe pådoedoebå	kajoe api	brandhout.
måpådīå	måpādoedoebå	bikin njala api	
213. påmoeātā	påmoeātā	petjahan ombak	branding.
214. tāpoe lå pāli	tāpoe nå pājå	beras	bras.
tāpoe	tāpoe	daging	vleesch v. levende en doode wezens, het laatste b.v. om te eten.
pāli	pājå	padi	padi.
īlā	ānå	nasi	nasi.
tīoê bångå	tīoê bangå	gabah	rijst van stroo ontdaan, maar in den bolster nog.
pālipoeloe	pājåpoeloe	ketan, poeloet	ketan.
langgāpā	langgapā	toewai, ani ani, kĕtani	rijstmesje: van 't zelfde woord als het Javaansche.
loejoe	loejoe	rangkijang, loemboeng	rijstschuurtje.
dīdīngga	lålåboea	lesoeng	rijstblok.
wājāhi	åājāgā	njiroe of aja aja.	zeef.
tītīhi	tītīgā	sesiroe	rijstwan.
215. måtanggālå	måtanggālå	lebar	breed.
tanggālå	tanggālå	lebar	breedte.
216. mångaītå	mångaītå	menjirat (v. sirat)	breien.
mådêtoe of mådêtoemå	månåī	mendjait	naaien.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
217. måmālī	måmālī	mematahkan	breken.
bålī	bālī	patah	
måmåå	måmåå of måhoemågå?	memĕtjahkan	
påå	hoemågå	petjah	
måpåå	måhoemågå	djadi petjah	
låpåå	nåhoemågå	soedah djadi petjah	
pīlåmåå	pīnåhoemågå	dibikin petjah	
218. mådêlå	mådīgå	membawa	brengen.
219. toelādoe	toelādå	soerat	brief.
220. bīlàbålā	bīnåbāhå	boeboer	brij.
221. tālåmīnī	tālåmīnt	tjeremin mata	bril.
222. måhoeboeboe	måtīådå	mengĕram	broeden.
wåboewåboeboe	wådåwådå	ada mengĕram	
223. oetātā	oetātå	saoedara	broeder.
tā lålaī	lålaī	lakilaki	
oetātå	oetātå	saoedara	zoowel zuster als broeder.
oetātā	oetātå		
tāboewā	bībā	s. perampoean	zuster.
224. tālālā	tālālā	seloewar (tjalana)	broek.
t. hajahaja	t. måtahatà	sel. pandjang	mocht vroeger alleen door „orang berbangsa" gebruikt worden.
t. līmboelīmboe	t. måpege	sel. pendek	n.l. van (wit) gekocht goed, genaaid.
t. pādjāmā	t. pādjāmā	sel. pendeh	n.l. door de lui zelven geweven, en genaaid.
225. måhoemoeå	mågoemoeå	menggĕram	brommen. Zie B. 163. van dieren ten teeken van toorn.
måhoehoengåtå	mågoegoengatå		kermen v. menschen / janken v. honden } als teeken van pijn.
226. boetoe of mātålå tāloehoe	boetoe of mātā nå tāloegå	mata ajar	bron. Zie B 10.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
227. lâtî	lâtî	roti	brood.
228. hoeloede	tâte	djembatan	brug.
229. āmoe	āmå	Gor. mal. āmå	broodvrucht zonder pitten (soekoen?)
bitîlā	bitînā	Gor. mal. gåmå	broodvrucht met pitten.
230. boelaindîtî	boelaindîti	penganten	bruid. Zie E. 3.
boewa	bîbā	perampoeau	
laî	laî	p. lelaki	bruidegom.
hoe	boe		naam van het meisje als dit op nog niet huwbaren leeftijd is „verloofd" met een man. Die man heeft geen naam.
tîlandāhoe	tîlandāgå		verloofde. Voor den man is geen woord.
måtîlandāhoe	måtîlandāgå		„vrijen", „verkeeren", wat daarin bestaat, dat men naar de woning van de ouders van het meisje gaat, daar met haar praat, die ouders in het werk helpt, soms in hun huis slaapt en soms nog wat anders, dat echter niet tot de „openbare" orde behoort. Elken dag brengt hij wat mede (als kain,, bras, sirih, geld) en geeft dat aan de ouders.: alles buiten de „maskawin".
doelāhoe	tînggā	hari kawin	bruiloftsdag.
påninîkā	nå påninîkā		
boelaindîtî	boelaindîtî		besnedene — jongen of meisje — tot aan het einde van het besnijdenisfeest, de jongens dragen dan vrouwensieraden als armbanden, hals-

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
			banden etc.; de meisjes niet omgekeerd, ze dragen dan kleurrijke kleeren.
231. kāmoemoe	kāmoemoe		bruin. Zie B. 164.
lånīhēa	lånīhēā		bruin (van paarden) b.v.n.w.
232. ålåboe	ålåbå	kerbaoe	buffel.
233. dīdī	oehā		bui (regen-).
ådīdī	åoehā		regenen.
234. åmbångå	tījā	pĕroet	buik. Vgl. Mal. "mandi tijan" — het buikbaden — plechtigheid op de helft der eerste zwangerschap.
235. oeīlāhoe	oeīnåhīgāgå	rampasan	buit.
måhehoe	måhīgāgå	merampas	
lambātå	hambātå	hal rampas	
236. tåboelemêngīå	åboelåmbangīā	di loewar of katjoewali	buiten of uitgezonderd.
boelêmê	tåloetoegå	belakang	rug. Zie A. 33.
237. mångātī	mångātī	mengoewah	bulken v. karbouw.
238. tīpå	tīoepā	bengkah	bult, buil, zwelling bv. door beet v. e. duizendpoot.
īlīī lå	nåpantånga	gigit	muggenbeet.
lāmoeå	nåhångītå	njamoek	
låmåmātangå	nåmåmātangå	djadi bengkah of dapat bisoel	opgezwollen: in hevige mate.
måmāloendtaå	måmāloendtāå		gezwollen: van minder beteekenis.
239. ——	——	bahoe	bunder.
oppervlakte maten zouden er niet zijn; gerekend wordt met			
låpå	jåpā	dĕpa	vadem.
handtā	gandtā	gantang	inhoudsmaat zonder vasten inhoud.
240. kandtålī	kandtålī	kantor	bureau.
241. toewangā lå toelādoe	toewangā nålå toelādå		(brieven-)bus.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
toewangā	toewangā	tampat isi	bergplaats: maar niet in den zin van goedang.
tāhoewā	tāgoewā	tampat simpan	bergplaats: bv. een goedang, een voor brandhout etc.
måloewangå	månoewā	mengisi	vullen.
målāhoe	månāgoe	menjimpan	opbergen.
242. tīnāwā	tīndāwā	obat bedil	buskruit.
woenêmå	woendā	obat	
sĕnāpangī	sĕnāpangī	bedil, senapang	
243. tātåtīhêdoe	tāåtīgādå	orang sakampong	buur.
tīhêdoe	tīgādå	sipat	grens, en: grensteeken.
påndtålå	påndtålå	perantaraan	schijnt zoo iets als het vorige te beteekenen. Met zekerheid zijn de beteekenissen der beide laatste woorden niet weer te geven.
taoe låoengåwāli	tāåtålaīgā	orang sabelah	overbuur: orang (dari) lain roemah.
ngåwāli	tålaīgā	sa roemah	
låoe	å	"jang di"	

C.

1. sākoelātī	sākoelātī	tjoklat	cacao.
2. paoepaoesi	pāoepāoesī	ikan paoes	cachelot.
3. sapoe	sapoe	tjap	cachet.
måhoedoetā	mågådåtå	memboeboeh	cacheteeren.
sapoe	sapoe	tjap	
of			
målāpoe	månāpoe		
måhoedoetå	mågådåtå	tindĕs	drukken.
4. målåmboewājå	målåmboewājå		cactus. van de vruchten waarvan inkt gemaakt wordt,

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
			komt aan het strand van Gorontalo zéér veel voor.
mangītī	mangīsī	dawat, Ar. tinta, Port. mangsi Skr.	inkt.
5. pālāsenī	pālasenī		cadeau, geschenk.
6. måmoetoe	måmoetoe	mengĕbirikan	castreeren, heeft plaats met: karbau, sapi, kambing, hajam, om vet te worden.
bīloetoewā	bīnoetoewā	kĕbiri	gecastreerd.
7. êtāngå	êtangå	ikat pinggang, tali pĕnding.	ceintuur, met gesp.
mātå lå êtangå	mātā nå êtangå	mata pĕnding	gesp, buikplaat. Zie Stbl. 1901 n° 152.
wīboeå	poetådå	poesat	navel.
tāātå	māmoedoe	ikat pinggang	ceintuur: zonder gesp, van doek of geweven garen.
bānī	banī		buikband: Europeesch werk v. leer, satijn, elastiek en garen.
8. senī	senī	sen	cent.
seni dāā	senī dāā	gobang	twee en een halve cent stuk.
senī kīkī of senī līmå	seni dītī of senī līnā	peser	halve cent.
deī tåtåloe	deī tåloe		die (soort) cent, waarvan er 5 drie duiten zijn.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
9. sambanjĕ			champagne
10. tāoewā	tāoewā	kapala, panghoe-	chef.
kāpālā	kāpālā	loe	
11. linoe hoelā	līmoe boelā	djeroek manis	chinaasappel.
12. sinā	sinā	orang tjina	Chinees, chineesch.
13. ênggêngå	ênggêngå	penjakit ṭaōēn,-sakit kolera	cholera.
14. sālānī	sālānī	orang masehi, orang ṣĕrani	christen.
15. soeloetī	sĕloetī	seroetoe	cigaar.
16. haoe	gaoe	rokok	cigarette.
målåtåpā	mānåtåpå	minoem	
sĕloetī	sĕloeti	seroetoe	rooken.
- haoe	- gaoe	- rokok	
målåtåpå	mānåtåpå	mengisap	inzuigen, opzuigen, rooken.
mångīloe	måugīnoe	minoem	drinken.
tāloehoe	tālågå	ajer	
17. sapīlī	sapīlī	sipir	cipier.
18. pālipāli-lingå	pālīpālīlingå		cirkel.
pālīpālītā	pālīpālītå	koeliling	rondom.
19. līmoe	līmoe	djeroek asam	citroen, zie chinaasappel.
20. kāmoeḍāngī	kāmoeḍāngī	komandan	commandant.
21. koemīsī	koemīsī	komis	commies.
22. (må-) koe-misī	(må) koemīsī	(berdjalan) komisi	commissie (in c. rondgaan).
23. wīmoewi-moemoetå	wīmoewīmoe-moetå	gĕnap	compleet. zie A 54.
māmååāmī	doepåpåīndtā	soedah	
		samoewa	
mā	ḍōe	soedah	
dāpādāpātå	dāpādāpātå	sedija	gereed.
24. kondtangi	kondtangi	toenai	contant.
25. īdjīnī	īdjīnī	idzin	consent.
26. dāndtījā	djāndjīā of dāndtījā	perdjandjian soerat perdjan-djian	contract.

GOTONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
27. kåndtålå	kåndtålå	konterlir	controleur.
28. toelādoe-hābāli	toelādåhabali	soerat chabar	courant.
29. båloe lå	bāoetå	saloetan, sampoel. (Gor. mal. pemboengkoes soerat).	couvert van een brief.
toelādoe	toelādå		
30. bilåli	binåli	hoetang	crediet.

D.

1. hoehoetoe	goegoetoe	perboewatan	daad. zie A 70.
2. ngåhoei	tånggoebi	sahari	daags zie N 10.
3. tytå	åndoe	disitoe	daar zie H 59. van niet zoover verwijderde voorwerpen.
têtåtåmā	åndtoemåndtågå	disana	van verder verwijderde voorwerpen.
tåmandāhitå	ådoendānåtioe	disabelah sitoe	
båtimåtā	båimåndtågå	napa disana	daar is het.
4. tå boelemêngytå	å boelåmbangiā nåitoe	dibelakang itoe	daarachter.
tå boelemêngia	å boelåmbangiā	dibelakangnja	
5. tå tibāwālytå	å tibāwānåitoe	dibawah itoe	daarbeneden.
tå tibāwālijå	å tibāwānijā	dibawahnja	
6. tåitātytå	å titātijānåitoe of åtoedoeniā	diatas itoe	daarboven.
7. dånggålåålå	wambaiāmā	lagi poela	daarenboven.
8. åditåmāå	āditoemāå	kasitoe	daarheen.
åditåmåtā	āditoemåndtågå	kasana	
9. tådêlåmijålêtå	ådālåmijā nåitoe	didalam itoe	daarin.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
10. sābāboe oeitå	sābaboe titoe	sebab-itoe	daarom.
11. hoeloemā	hoeloemā	chorma	dadel, vrucht.
12. djīnī	djīmī	djin	daimon.
13. ngåpee målā	tåêoetīå	sabantar djoega	dadelijk.
ngåpeemāå	bātåêoetāå	nanti sabantar	straks.
14. doelāhoe	tīngga	sijang hari	dag.
15. ngåhoeingåhoeī	tånggoesī tånggoebī	saharihari	dagelijksch.
16. mādoelahoe	doemåjīnggā		dagen, dag worden.
17. koelī	koelī	koeli	daglooner.
18. wātåpå	wātåpå	atap	dak.
19. båtoetêlā	bātoetêlā	gĕnteng	dakpan.
20. hīālījā	gīānījā	lĕmbah, lĕmbang	dal.
21. måtoehoetå	måtoegoetå	toeroen	dalen v. e. berg.
målāhoe	måpånågå	toeroen	: dari roemah, kapal.
måtītidêhoe	måtītīnāboe	toeroen	: dari koeda.
22. tamboewālā	tamboewālā	bandoengan	dam, dyk.
23. hoehêījā	goegaījā		dam, bestaande uit groote en kleine steentjes of roode en gele miloe korrels.
måhêījā	mågaījā		dammen (spel).
hêījā	gāījā		hetgeen men bij een feest medebrengt als gast.
24. påhåhêījāwā	pågågāījāwā		dambord, n.l. een deel van een bank, waar de plaatsen voor de steentjes zijn uitgesneden.
25. tingångå	tingångå	oewap, hawap	damp. Zie N. 35.
wamboelå	wamboe	ombong	damp — wolk
26. soekoeloe	soekoeloe	terima kasih, sjoekoer	dank, aan God en mensch.
27. masoekoeloe	måsoekoeloe	menerima kasih	danken, als voren.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
28. dangītā	dangītā	dangsa	dans: Europ.
må —	må —		dansen. 〃
lāgaī	lāgaī	tari	dans, inlandsch.
mă —	må —	menari	dansen. 〃
djongge	djongge		soort dans.
må —	må —		dansen.
pādjongge	pādjongge		dansmeid, als voren.
29. boehelī	boegānī	berani	dapper.
30. tåaījā	tīnāī	tali peroet	darm.
31. bītåå	bītåå	tjatjing peroet	darmworm.
32. tåndtāhoelå	tåndāboelå	maka, bahoewa, jang	dat, voegwoord.
33. wånoe	wåndå	emboen	dauw zie I. 13.
34. åtī	ātī	kasihan	deernis.
35. dêkī	dêkī	lingkat	dek v. e. kapal.
hoeloengī	hoeloengī		v. e. prauw.
36. hoelåtå	toelåå	selimoet	deken.
37. tāoeboe	tāoebå	toetoep	deksel.
38. mångāoedoe	mångāoedå	menggali	delven.
39. målamboelå	månamboehå	menjĕboekan, menimboes	dempen.
40. måmīkīlī	måmīkīlī	berpikir	denken.
of	of		målapoe: verkort van målapoelå.
målapoe (lå)	månāpoe (lå)		månapoe: verkort van månapoelå.
41. åtåloe	åtåloe	katiga	derde.
oeåtåloelījå	oeåtåloenījā	jang katiga	de derde.
42. ådītå	ådītōē	bagitoe	dergelijk.
43. tåoebåītå	åbåītōē	pada masa itoe	destijds.
44. embe	embe	lĕngkoeng, lĕboq	deuk.
45. låhīdoe	legedå	njanjian tanah	deun, volkswijsje.
46. hoeheboe	goegābå	pintoe	deur.
47. oetījā	tījā	ini	deze b.v. van dingen, die men zelf in de hand heeft, dus dichter bij.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
oetije	ti	ini	deze: b.v. van dingen, die een ander in de hand heeft, dus verder af.
48. indtani	indtani	intan	diamant.
49. loewāhoe	boehendêtå	tjeret, tjahir	diarrhee.
50. mêmbidoe	måimbidå of mådioegå	dekat	dichtbij.
heoeheoetå	gāoegāoetå	tertoetoep	dicht, toe, gesloten.
måheoetå	mågāoetå	menoetoepkan	dicht doen. Zie I 52.
sāili	sāili	sjair	dicht.
tanggåmå	tanggåmå		soort zang, onderwerpen uit het verleden behandelende.
51. oeitā	titōē	itoe	die, pronom. dem.
tā	tā	jang	pron. relat. personale.
oe	oe	〃	〃 〃 reale.
52. tāmåtåtāå-wā	tāmåtåtāåwā	pentjoeri	dief. Zie S 93. A 23.
53. pilåtåtāå	pinåtåtāå	pentjoerian	diefstal.
54. wātå	wātā	abdi, hamba	dienaar.
55. måmājā	måmējā,	bertoewan	dienen.
mångāgadji	mångānågadji	makan gadji	in dienst zijn.
56. mådêlåmå	mådālåmå	dalam	diep.
57. mådêlåmāå	mådālåmāå	lebih dalam	dieper.
mådêlåmāå	mådigåmāå	membawa(barang) ka lain tampat	
mådêlåmā toetoe	mådālåmå toetoe	dalam sekali	diepst.
58. lādoengå	lādoengå	batoe doega, batoe lodjeng	dieploos.
59. dêlåmå	dālåmå	dalam	diepte
60. binātāngi	binātangi	binatang	dier.
61. boengålåpā	pāwā	paha	dij.
62. målingåhoe	målåmboe	gemoek	dik, van menschen, dieren.
måhoelådoe	måboenådå	tebal	dik, van platte voorwerpen als plank. de z.n.w. zonder må.
63. hoenditā	boenditā	peroet gandoet	dikbuik.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
64. pååpåådātā	pååpååhoewå	kerap, sering sering	dikwijls zie V. 9.
65. oeleā lå lîpoe	oeleā nå lîpoe		districtshoofd.
65*a*. måtāwali of måloetoetå	måtāwalî of månoetoetå	menawar	dingen.
66. sālāsā	sālāsā	selasa	dinsdag.
67. distrekî	distrekî		district. (geen woord van marsaoleh afgeleid bestaat).
68. bîndte	bîndte	djagoeng	djagoeng.
69. ḍamboe	ḍamboe	djamboe	djamboe.
70. måtåpoe	måtåpoe	main top, mendjoedi	dobbelen.
tāmåtåpoe	tā —		dobbelaar: wie voor een enkelen keer spelende is.
tāmåtåtåpoewa	tāmåtåtåpoewā		dobbelaar: wie gewoon is te dobbelen.
tåpoe	tåpoe		dobbelspel.
71. wālāā tāboewā	wānāābîbā	anaq perampoewan	dochter.
72. kāînî	kāînî	kain	doek.
72*a*. båhoelå	landātå	lansat of doekoe	
73. mā koesoedoe	mā koesoedoe	maqsoed	doel.
74. måhoetoe	månāga	berboewat	doen, verrichten.
75. dokōtelî	dokōtelî	doktor	dokter.
tābîbî	tābîbî	tabib	
tāmåhoehoenêmā	tāmågoegoendāmā	orang pengobat	
76. boejångå	båjångå	gila	dol, van houden.
77. bîtoeå	bîtoeå	keris	dolk.
78. måhoelådoe of bātāå	måboenådå of bātāå	bodoh	dom.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
79. bāangī of	bāangī	kapala keras, kapala batoe	domkop.
tā + de adject	sub 78.		
80. boelånggå- doe	boelånggådå	goeroeh, goentoer	donder.
boelånggådêlå	boelånggådā	goemoeroeh, bergoentoer	donderen.
bīlålånggåde	bīnålånggådā		
81. mådīålåmå	mådīåhå	gelap	donker.
82. māti	māti	mati	dood adject.
pāti	pāti	kamatijan	dood, subst.
tījå maī lātī	åtā doeī nāti	ija soedah mati	
83. tāīlāti of	taīnāti of	orang mati	doode (-ā-of-a als zoo dikwijls niet goed te verstaan).
mīlāti	mājåtī		
84. mååpāti	mååpāti	kamatijan	doodelijk.
85. måmāti	måmāti	memboenoeh	dooden.
pīlāti	pīnāti	diboenoeh	
86. sādākā	sādākā	sedekah	doodenfeest.
la āloewā	nå āloewā	arwah	
87. īlāti	īnāti	mati	doodgaan zie „sterven".
88. boengålå of	boengålå of	toeli	doof zie A. 57.
tālådoe	tālådå		
89. boeboe	boeboe	bisoe dan toeli	doofstom? zie stom.
90. lalahoe	dahāgå	koening telor	dooier.
poetītå	dāpoegå		
91. lå	nå	oleh	door.
92. laītå	naītå	teroes	door.
93. hoelåhoe- låndahoe	hoelāhoelā	(katjau bilau) dooreen gesmeten	dooreen, door elkaar, van zaken.
tā tāmboelā	tātāmboehā	terlinkar	verward, van touw b.v.
toetoewåjåā	toetoewåjåā		dooreen, loopen b.v. van vele menschen.
94. doehī	doegī	doeri	doorn.
95. ådoehi	ådoegi	berdoeri	doornig.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
96. målangå	måtanāngå	djernih	doorschijnend v. water, glas.
97. ābīlā	abīlā	kabila	doos.
98. banggangå kasa	bangggangå kasā	koelit (katjang)	dop b.v. van erwten, van e. ei: banggangå B. id.
99. måmāti	måmāti	memadamkan	dooven v. vuur.
100. måhêngoe	mågangå	kering	dor, v. e. landstreek.
101. kamboe-ngoe	kamboengoe	kampoeng	dorp, zie R. 44.
102. tåtåangå	hågangå	dahaga	dorst.
må —	må —	berdahaga	dorstig, dorsten.
103. doesīngī	doesīngī	losin	dozijn.
104. pītålå	pītålå	kĕlindan	draad, afgepaste — garen.
lītī	hītī	kawat tambaga	koperdraad.
105. måmībīdoe	måmībīdå	poeter	draaien, b.v. een lamp op —, een schroef.
målåjångå of målåhoengå	månåhångå	poeter	v. e. bendy b.v. omkeeren.
106. mådêlå	mådīgå	membawa	dragen.
måhoendtoe	mågoendtoe		op het hoofd.
måmåtā	måmåtā		op de schouders.
målānggoengå	månanggoengå		pikoelen, dus aan een stok, op den schouder rustende.
måmīhêtå	måmēgātå		aan een touwtje b.v. in de hand gehouden.
107. måbåjoe	måbājoe	berlambat	dralen.
108. toeālå		paqsa	drang, drang.
109. oeīloemå	oeīnoemå	minoeman	drank.
oeīloemålå	oeīnoemå	jang diminoem	
110. måloewā-tāå	måloewātāå	paja	drassig, v. land b.v.
111. toemetêå	toemêteå	lari	draven, v. e. paard.
soemêkoe	soemêkoe		galloppeeren.
112. måpådīā	måpådīå	mengamang amang	dreigen b.v. met een wapen, een stuk hout, de hand etc.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
113. båoendtoe	tāī	tahi	drek.
114. tålålåmåtå	tānålåmåtå	orang (mati) lemas	drenkeling.
115. måpyloe	måpåīnoe		drenken, b.v. een paard.
116. boelångā-lå	boelångā	lĕtoem	dreunen v. e. kanon, knallen v. e. geweer.
boelångå	boelångå		gedreun.
hoeloenggoengālå	goehoenggoengā		dreunen van den donder, donderen van golven, gonzen van bijen.
117. påå-tåloe	pååtåloe	tiga kali	driemaal, verschil in uitspraak Gor. Boenda.
118. koelangī	koelangī	goesar	driftig.
119. loemandtoengå of loemandtāå	loemandoengå of loemandtāå	timboel	drijven, aan de oppervlakte v. e. water.
120. mångīloe	mångīnoe	minoem	drinken.
121. måpåhengoe	måpågangå	mengeringkan	drogen, nat op een tafel, inkt met een vloei.
måhīlādoe	måglīādå	mendjemoer	in de zon.
īlåhengoe	īnågangå		droogen, droog worden.
122. tāhoehoewåālå	tāboeboewåā	pemaboq	dronkaard.
123. hoewåālå	boewåā	maboq	dronken.
124. måhengoe	någangå	kering	droog; uitgeteerd v. c. zieke: b.v. aan tering lijdende; van een gastheer, die zijn gasten slecht onthaald, gezegd.
125. hengoe	gangå	kering	droogte.
126. tåhīlåpå	tågåīndåpå	mimpi	droom.
må —	må —	bermimpi	droomen.
127. hehêtå	gāgātå	titiq	droppel.
ngå —	tå —	sa —	
hoemehêtå			droppelen b.v. van water, petroleum van de lamp.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
128. målāhī	målāgi	menjĕlimpat	drossen, zonder voorkennis zich uit de voeten maken.
tålålāhī	tānålāgī	orang jang lari bersemboenji	gedroste.
129. måhådoetå	mågådåtå	menindih	drukken op iets.
130. tālāā må poeloe senī	tālāā måpoeloe senī		dubbeltje.
131. måpātātå	måpātātå	terang, njata	duidelijk.
132. māloepātī	māloepātī	boeroeng mĕrpati	duif.
poetījā	poetījå	koemkoem poetih	
133. mådoelåpå	mådålåpå	menjĕlam	duiken.
tāmådoedoelåpā	tāmådådålåpā	penjelam	duiker.
134. tījåmboe lå åloeoe	tījåmboe nå līmā	iboe tangan	duim zie H. 17, G. 120.
135. dåī	doeī	doewit	duit.
136. ībīlīsī	ībīlīsī	iblis	duivel.
setanī of lātī	setanī of lātī	setan	
137. måhoelī mājangå	mågāloembējā	mata poesing	duizelig, draaierig voor de oogen.
målālālå	måhåhā		duizelig, bij een diepte b.v.
138. ngålīhoe	tåhīboe	sariboe	duizend.
139. pååugålīhoe	pååtåhīboe	sariboe kali	duizendmaal.
140. oelīpā	oehīpā	halipan	duizendpoot, de groote soort.
līlīnggoe	līlīnggoe		de soort, die bij aanraking een phosphoresceerend vocht afscheidt.
141. āloetī	āloetī	haloes	dun, fijn.
målīpā	månīpītå	tipis	
142. ååd ītå	āādītōē	demikijan	dus, dusdanig.
ådītå	ādītōē	bagitoe	
143. jihêwå	wīgājå	lama, kalamaan	duur, v. tijd, zie L. 16.
māhali	māhali	mahal	duur, kostbaar.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
144. måhoendtoeḍoe	mågoendtoedå		duwen, b.v. een wagen voort.
145. lāpālå	lāpālå	sĕsat	dwalen, verdwaald?
måpå —	måpå —	menjĕsatkan	doen —.
146. pākoesā	pākoesā	paqsa	dwang.
147. boelāboel'åwāhoe	boelāboelāwāgå	lintang, alang, melintang	dwars.
148. tāānoewa of tākådjåå	tāānoewā of tāmåpege	orang katiq	dwerg.
149.		menggagahi	dwingen. met geweld iemand

E.

1. wåtī	wåtī	soeroet	eb.
måtī	måtī	soeroet	ebben.
līlå	līnå	ajarpasang	vloed (het w. w. må —).
2. wålīngådoe	wålīngådå	gĕma, gaoeng	echo.
3. pånīnīkā	pånīnīkā	kawin, nikah	huwelijk, echt, zie B. 230.
toehātoehātā	toegātoegatā	betoel	echt.
åtoetoe of bāuālī	åtoetoe bānālī	benar, soenggoeh	
4. bå	tåugā	tetapi	echter.
5. tālålaī of hīālå	lålaī boeli	laki laki atau bini	echtgenoot. — of echtgenoote.
6. hoeli	boeli of ḍili	bini (bahasa aloes)	echtgenoote.
7. tīlāmā ånāhā	tīuāmåå nāhā	grahana	eelips. Zie dag O 65.
doelāhi	tīngga	grahana matahari	
doelāhoe	tīngga	(hari) sijang	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
nāhā	nāhā	naga	draak, groote slang, waardoor de zon wordt opgeslikt; om de zon daar weer uit te krijgen slaat men op geluidgevende stukken hout of bamboe.
målāmāå	månāmāå	(me + magoet makan	eten, opslikken (v. e. grooten slang).
tïlāmāå	tïnāmāå of nåtāmāå	(di + pagoet makan	
hoelālå	boelā	boelan	maan.
hoelālā	boelā		maansverduistering.
tïlāmāå	tïnāmāå		
nāhā	nāhā		
8.		permata, manikam	edelgesteente.
ïndtanï	ïndtanï	inten	
9. tādïjā	tādēā	soempah	eed.
må —	må —	bersoempah	
10.		baloelang	eelt.
11. toewāwoe	tåmïtā		een zie B. 50.
12. bïbïå	bïbïå	itïq	eend.
bānå	bānå	angsa, gangsa	gans.
13. hêloemå	gāloemå	moewafakat	eendracht.
14. toewāwoe toetoe	tåmïtā toetoe	toenggal, asa	eenig.
15. pêêndtā	pååïndtā	sakali, satoe kali	éénmaal.
16.			eenigermate.
waoe	waoe	saja }	
mångångåtā	mångåïåtå	sakit }	
kïkï	dïtï	sedikit }	
mångångåtå	mångåïåtå	sakit	ziek zijn.
ngångåtå	ïåtå	penjakit	
17. wambāå	wambāå	bermata }	
mātå	mātā	sabelah }	eenoogig zie blind. B. 171.
ngåtoewālï	tåtoewālï	sadja }	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
hoelålå	boelålå		blind, doordat men, ofschoon de oogen geopend hebbende, niet kan zien, daar de pupil wit is door eenige oogziekte.
oelåpå	oelåpå		met toegenepen oogen zien of gluren.
bålå	dāå		
18. tåtådêi	tåtådāi	tiba tiba	eensklaps.
tåtådêi	tåtådāi	sakali ada	kalamaren riboet datang sakali ada waqtoe djam sambilan.
19. måtitiwiwi	måtitigiwi		eenzelvig.
måtiwiwi	måtigi		b. v. gezegd van water en olie.
20. hoeloemāti	hoeloemāti	hormat	eer.
toebå	toebā	sembah	
måloebå	månoebā	menjembah	
21. moelålå	moenā	dehoeloe	eerder.
lê moelå	nê oenā	terdehoeloe	
22. āli koesoe	ālikoesoe	pelangkoeng	eereboog: of arcus!
23. toenoehoe ålāngå	toenoegoe ålāngå	kalamaren dehoeloe	eergisteren.
24. moelålå	åoenānānijā	dahoeloe kala	eertijds.
25. ilåālā	inåānā	termakan	eetbaar.
26. oeālå	åānå	makanan	eetwaar.
27. måhêtoetå tāoenoe	mågā toetå tāoenoe	abad, saratoes tahon	eeuw.
28. māpadoe	māpadå	rata	effen.
hoetā māpadoe of hoetādatahoe	boetā māpadå of boetādatagå	tanah rata	vlakte.
29. poetitå	dāpoegå	telor	ei zie dooier D.
måmoetitå	måtināpoegå	bertelor	eieren leggen.
poetiå poetitå	poetiijā nådāpoegå	poetih telor	eiwit.
banggangå poetitā	banggānijā nå dāpoegå	koelit telor	eierdop.

Gotontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
30. tāåhoeoewå	tātågoeoewå	jang ampoenja	eigenaar.
31. tanggoelå	daitå		eigennaam.
tanggoeloe	daitoe	namakoe	enkelvoud.
tanggoeloemå	daitimoe	namamoe	
tanggoelijå	daitåtā of daitijā	namanja	
			vergelijk ik vermeld etc. saja seboet etc.
tanggoelåoe	daitåoe		
tanggoelåmoe	daitimoe		
tanggoelålijå	daitånåtā		
tanggoelålāwi	daitånāmi		
tanggoelålimån-gåli	daitånijå		
tanggoelålimångå-lijå	daitånēā		
tanggoelāmi	daitāmi	meervoud	onze naam.
tanggoelimångåli	daitijå		uw naam.
tangoelimångålijå	daitēā		hun naam.
31. tåhêtå hilāmå	tågātåginā	keras hati	eigenzinnig.
32. loengg ångå woeti	woeloe nåoeti		eikel, zie besnijden, B. 97, glans penis.
tinggålångå	tinggålångå		de overgang tusschen het vorige en de overige roede (woeti B. woeti) waar deze op zijn smalst is.
poetoengå woeti	poetoengå woeti	koeloep	voorhuid.
wāli lå oeti	wāhi nå oeti		het huidverbindingtje tusschen voorhuid en het ondergedeelte van den glans penis.
33. litå	litå	poelau	eiland.
34. poelitå	poelitiā	penghabisan	einde zie B. 66.
ênggadê	ênggada		einde, b.v. van een land, maar nog daarom niet het einde van de wereld.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
35. lāpātāå	måējāmāå	kasoedahan	eindelijk, zie E. 37.
lāpātå	êja	soedah	
36. diāå lāpātiå	indēā åējānijā		eindeloos? b.v. gezegd van wie een huis hier bouwt en daar bouwt, zonder er een van behoorlijk af te werken!
diā of diāloe	indēā of diāmāå	tiada	
diāåpoelitijå	indēa åhoeitia	tiada penghabisan	b.v. van een weg.
37. måpååläpātå	måpååêjā	menjoedahkan	eindigen, zie E. 35. trans.
måhoehêli	mågoegāji	berhenti	eindigen, intrans.
mailāpātå	(doe) nåêjā	soedah	
38. dāāwā	dāāwā	dawa	eisch.
mådāāwā	mådāāwā	mendawa	
tāmådāāwā	tāmådāāwā	pendawa	
39. êli	êli	elo	el.
40. tåoengåpåhijā of tåtāmbāti ngåpåhijå	åtåpågijā å tāmbāti tåpågijā	di tampat lain	elders, zie A. 63.
tāmbāti	tāmbāti zie A. 63.	tampat lain	
41.	zie beide B.		elf.
42. måtoemåtoeidoe	wåtoemåtoeidå	masing masing, tijap tijap	elk.
43.			elkander.
44. tioe	tioe	sikoe	elleboog.
45. pådoedoetålå	pådoedoetålå	sangsara	ellende.
sihisa	sikitā	siksa	id.
māwêpitå	doemåhipitå	kasoekaran	moeite, zie E. 48.
46. êmbêli	êmbêli	ember	emmer.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
tīmbā	tīmbā		perkakas van wôkābladeren, waarin water uit de put gehaald wordt.
bålīnggå	bålīnggå	tong	groot aarden vat in huis om water in te bewaren, bij de mandiplaats om er uit te mandien.
47. waoe	wagoe	dan	en.
48. mêpītå	måhoepītå	sempit	eng, zie E. 45.
49. mālāīkatī	mālāīkatī	malaikat	engel.
50. enggêletī	enggêletī	inggris	engelsch.
51. pāī	pāī		enkel, lichaamsdeel.
52. ngåloedoe	tåloedå	salapis	enkel, zie alleen A 53, niet dubbel.
53. båloelå toelādoe	bāoetå toelādå	sampoel	enveloppen, zie B. 219.
līpālīpā	līpālīpā	sarong	kleedingstuk.
pandoengå (b.v. wāmilå	poeloe (b.v. nå doedāgå	sarong (b.v. peda	
båloelå	bāoetå	pemboengkoes	
måmāloelå	måmāoetā	memboengkoes	
54.		sampar	epidemie.
êngĝêngå	ênggêngå	cholera	cholera
ambālåoetā	boetī	tjatjar	pokken.
ambālå	pālī	loeka	wond.
oetā	boei of woetā	katjang	boontjes.
55. tāhīdēlåā bålåtoe	tāgīdēgånā nå bålåtoe	anaq perahoe	equipage. v. e. inl. vaartuig.
mådêlå	mådīgå	membawa	zie B. 218.
toewangå kāpalī	toewangå kāpalī		b. v. van een oorlogsschip, stoomschip.
mandoeloetī	mandoeloetī		matrozen.
56. wåndtoehoe	wåndoegå		erectio penis.
måndtoehoe	måhåndoegå	hidoep	opstaan van het geslachtslid.
57. kīndtālī	kīndtālī	kintal	erf, zie B. 184.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
58. poesakā	poesakā	poesaka	erfenis.
of	of		
doetoe	doetoe		
wārisi of tāmån-gāpoesakā	wārisi of tāmån-gānåpoesakā	warits	erfgenaam.
59. lābālābālå	lābālābādoe	amat, sangat	erg.
lābā	lābā	kalebihan	het meerdere.
60. bålå mäåtå-oe tånoe	dāåmāānia ånā	barang dimana	ergens.
tåoe tånoe	māāniaånā	dimana	
tånoe	ånā	mana	
oetånoe	wandāniā	jang mana	
bålå	dāå	sahadja	
61. mångākoe	mångākoe	mengakoe	erkennen.
62. mångā poe-sakā	mångā nå poe-sakā	berolih, mendapat poesaka	erven zie E 58.
63. kasā*)	kasā*)	katjang	erwt.
of	of		*) alleen: katjang manila.
woetā	boei		
64. mångā	mångā	mangan	eten, w.w. zie A 70.
målāmêlå	månambālå	mangan	alleen van b.v. een marsaoleh, radja.
tāmêlå	tambālå	makanan	eten, z.n.w. als boven.
of	of		
oepå lāmêlå	oepånambalå		
oeālå	ānå	makanan	eten, z.n.w. vulgair.
tā hêmångā	tāwandāgå mānambālå	orang makan	eter.
ḍånggå	wambājoe	lagi	nog (bezig.
ḍånggåhê	wandāgå	samantara lagi	
65. lālā		nanah	etter.
båhe	bitoelå	bisoel	etterbuil.
ålālā		bernanah	etteren.
66. tābiloe-toewā	tābinoetoewā	(kebiri)	eunuch. gesnedene, gelubde.
biloetoewā	binoetoewā	kebiri	gesneden, gelubd.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
67. taoelå ērōpā	måmātā nå ērōpā	orang binoewa Europa	Europeaan.
of	of		de hier voorkomende *r* en *o* zijn overgenomen: het woord is natuurlijk alléén bij de meer ontwikkelden in gebruik, die die letters kennen.
taoe måpoetī	taoemåpoetī		
wālandtā	bālandā	blanda	Hollander.
68. ngåpêemålā	tå êoetå dītī	sabantar	even, eventjes.
69. ådêlå	aneā	saperti	evenals.
70. toe-toe: wāoe	têtêtêtênggānā	sama	evengoed.
71. īkīsāmeni	īkīsāmeni		examen.
72. hīandtā	måoelambā	dengan sengadja	expres, met opzet.
wålå kāhandaki	wånå kāhandakī	dengan kahendaq, nijat	
wålå	wånå	dengan	
73. kālīdi	kālīdi	kaldai	ezel, een weinig bekend woord in Gorontalo. *B.*

F.

1. maī lådehoe	doeī nå nāboe	soedah djatoh	failliet.
lådehoe	nånāboe	djatoh	
2. boemājangå	boemējangå	soeloeh	fakkel.
of	of		
måmājangå	måmējangå		
dāmahoe	dāmāgå	damar	damar.
tåhi dāmahoe	tågā dāmāgå	damar	fakkel.
3. tāpāsoli	måmā tāpāsoli	pĕsolik	fat.
4. īlatå	īnatå		familie.
5. lākoe	lākoe	roepa	fatsoen, vorm.
6. pēbroeārī	pēbroeārī		februari, zie de opmerking onder E 67.
7. mångå	mångå	peri	fee.
doelāhoe lå āāboe	dīāgā nå āābå		wat hier juist onder verstaan wordt medegedeeld hieronder.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
doelāhoe	måjīngga	sijang	zie dag D.
mångå doelāhoe	mångå dīāgā	perawan-perawan	
åāboe	åābå	sajap	vleugel.
mångåāboe	måugåābå		klapwieken met de vleugels als b.v. een haan kan doen, in casu ziende op het nederdalen uit den hemel dezer feeën met hare vleugels.
8. līangå	līangå		feest, een groot feest b.v. bij de marsaoleh's, niet een Europeesch feest.
åamboeā	åamboeā		feest als bij Koningins verjaardag.
9. mångåhī sālāmātī	mångågi sālāmātī	memberi salamat	feliciteeren.
10. āloetī	āloetī	aloes	fijn, b.v. van stof van kleeren.
11. måhīlīngå	mågīlīngå		(fijn)malen.
12. mābångå	måhābāhå	tawar	flauw.
13. påtīlāhoe	påtīlāgå	botol	flesch, vierkante — (jenever).
boetoeloe	boetoeloe	botol	ronde. —
14. måtoetoejoehoe	måtoetoejoegå	goemirlap, geretap	flonkeren, van sterren.
15. ālaå	āhāå	dahaq, lĕndir	fluim.
16. målålåhoemā	mågingggēoe	berbisiqbisiq	fluisteren.
17. toelālī	toelālī	soeling	fluit, met den mond fluiten. må hīndtoewålå B. mågīndtoewålå.
måloelālī	måloelālī	menjoeling	
18. bīloedoe	bīloedoe	bĕlĕdoe	fluweel.
19. ālīpā pālā	ālīpå pālā	boengapala	foelie.
20. måmīāhoe	måmīāgå	memeliharakan binatang	fokken.
21. pelekedede	pelekedêde		frikkadel.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
	G.		
1. pi̊åpi̊å	pi̊āpi̊ā		gaaf.
2. målāå of målålāå	målāå of målålāå	pergi	gaan.
m. + åde li̊lājå of + målā	m. + ādåmi̊i̊ā of + mi̊å		naar het oosten (naar boven) gaan.
m. ådehoeli̊āli̊jå of m. må̆tā	m. ādåboeli̊āni̊jā of m. mådå̆gå		naar het westen gaan.
waoe målāå	waoe målāå	saja pergi ka Bone	n.l. ben gaande.
waoe lålāå	waoe nålāå		n.l. ben gaande geweest (ging, ben gegaan).
målā åde Boeni	mi̊å ādå Boendā		deze toevoeging is niet vereischt.
mātå lå ḍoelahoe må boetoe (tå) mandāhoe timoeloe of ti̊lāja dan wel tåmandāhi̊ målā	mātā nåti̊ngga måboetoe adoendā of mi̊å nåmi̊i̊jā	mata hari terbit di sabelah timor	de afwezigheid van andere vormen voor het Boendaneesch kan wellicht eene aanwijzing zijn van wat de zuivere vorm in het Gorontal. is, terwijl de andere vormen dan mogelijk vermalaiseeringen zijn.
ti̊mandāhoe	ti̊mandāgå	tĕntang	tegenover.
3. måloetoe	måloetoe	masaq	gaar, zie R. 8, K. 97!
måloetoe	månoetoe	minoem soesoe (dari orang ketjil)	zuigen.
4. hiervoor wordt het hier Mal. tendā, dat weer			„kraam" beteekent gebruikt. gaarkeuken.
5. måtåhilāwå	måtågi̊nā	dengan soeka(hati)	gaarne.
6. gasi̊	gasi̊	kain chasa	gaas.
7. tåwahoe	tåwāgå	gabagaba	gabagaba hoofdnerven sagoepalm.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
8. målåndtångå	månåhåndå	menengoq, meli hat	gadeslaan, zie B. 57.
målåndtangå	månåndtangå		afvallen van bladeren, uitvallen van haar van kleine kinderen ter wisseling van ander.
9. oelā lipå	bāloewā	limpa, hampĕdas	lever.
påloe	påloe	hampĕdoe	gal.
10. påndåndājangå		penggantoengan	galg, b.v. een boom daartoe dienende, zooals er uit vroeger tijd een te Gorontalo staat.
11.			galop.
sêkoe	sêkoe	tigakaki	
tihilå	tigilå	(ber)tada	de gang van paarden, waarbij men voortdurend geschud wordt en dus gauw moe.
teteå	teteå	lari	hardloopen ook van menschen.
12. hoeloepilå	goenoepilå	loeroeng	gang, smalle weg tusschen huizen b.v.
13. bānå	bānå	angsa	gans, zie V. 10.
14. lai lå bānå	lai nå bānå	boeloeangsa	ganzenveer, wel te onderscheiden van la-i zie M. 28.
15. måhoewāboe	mångoewābå	menganga	gapen.
16. āpåtå	āpåtå	bĕnang	garen, van kapas.
kambājā	kambājā	bĕnang	garen van Europ. fabricaat.
17. hêlê	gêlê	hoedang	garnaal.
18. tābåtoelå	tābatoemai	tetamoe	gast, zie A. 22.
19. hoewangå	boewangå	lobang	gat.
20. alihêå	ligāmāå		gauw! vlug! Taboeka lihā = vlug. (adver). pākālihā = vlug! gauw!
21. tābīā	tābēā	sembahjang	gebed.
22. bålåhoeā	bādaå	peristewa	gebeuren.
låwāli	nååli	soedah djadi	
23. bêê	bêê	pĕngĕmbeq	geblaat.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
24. boenggoe-boenggoe	boenggoe-boenggoe	bĕntoeq	gebogen.
25. ta måhoe-tātå	tāmågoetātå	bersoedara	gebroeders.
26. måmāke	måmāke	memakai	gebruiken zie A. 9.
27. pīkīlangī	pīkīlangī	pikiran	gedachte.
28. tājādoe	tējādå	bagian	gedeelte.
må —	må —	membahagai	verdeelen.
29. toewåtå	toewåtå	tanda peringatan	gedenkteeken.
30. ådoehī	ådoegī	berdoeri	gedoornd.
31. doetålå	doetålå	sabar	geduld.
32. målālahoe	mådāhāgå	koening	geel.
33. hīmoeoedoe	gīmoeoedå	djiwa	geest, b.v. van een doode, zie A. 29. Taboekhī moekoedĕ.
34. lålåhoemā	lålågåmā	koesoekoesoe	gefluister, zie F. 16.
35. oewātījå	oewātījå	tĕrejaq	gegíl.
36. lāhāsīā	lāhāsīā	rahasija	geheim.
37. wangådoe	wangådå	langitan moeloet	gehemelte.
38. tådoelå	tådoe	sĕdoe	gehik.
39. tembêdoe	gåboe	batoeq	gehoest.
40. pendêhêlå	måhendêgå	gangsang, gatal (Men. mal. garida)	geil.
41. bātāde bīlangå	betedå bīlangå	kambing betina	geit.
42. bījångå	boejångå	gila	gek, zie K. 132.
43. koekoejoeoe	koekoejoeoe	koekoek	gekraai.
44. hoemōēå	goemoeå	deram, deroem	geknor.
45. gĕlalī	gĕlalī	gelar	gelar.
46. bājā	toemāgå	moeka	gelaat, zie O. 16.
47. īī	åtī	tertawaan	gelach.
48. måpååhoe	måpåtābā	menjoeroeh	gelasten.
49. dåī	doeī	oewang	geld.
50. hoeoe	boeoe	boekoe	geleding, als van bamboe.
51. mådêpītå måtålī	mågoendtoedå	menghantarkan.	geleider. evenals, gelijk, b.v. zij zijn gelijk vijanden zie V. 21.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
52. toe-toewāoe	måhåtengga	samà	gelijk.
53. kālīmā	kālīmā	kalimat	geloofsbelijdenis (mohamed :)
54. palāsajā	palāsajā	pertjaja	gelooven.
55. tingåhoe	tingågå	boenji	geluid.
56. wākīloe	wākīloe	wakil	gemachtigde.
57. gambangī	gambangī	gampang	gemakkelijk.
58. ngaoe	ngaoe		gemiauw.
59. oenêmå	oenda	obat	geneesmiddel.
60. bålå	bålå	beresin	genies.
61. toehêtå	toegātå	tjoekoep, sampai	genoeg.
62. dāpādāpātå	dāpādāpātå	sedija	gereed.
63. pākākasī	pākākasī	perkakas	gereedschap.
64. oeīlåhī	oeīnånggi	pemberijan	geschenk, etc.
65. tālāå	tālāå	kojaq, tjariq	gescheurd, kan ook het voedsel beteekenen, door vogels aan hun jongen gebracht, waarvan w. w. målālāå B. månālāå „dat eten geven".
66. woenggoelī	woenggoelī	hikajat	geschiedenis.
67. åtoemba	åtoemba	bergaris	gestreept v. kain b.v.
68. sākoesī	sākoesī	saksi	getuige en getuigenis kasaksian.
69. må —	må —	menjaksikan	getuigen.
70. wånoe	boendoe	haroem	geur.
bålå	båjådă	baoeh	reuk.
Boelīåhoetå	Boelīåhoetå		naam van een berg in het Gorontaleesche.
71. tāoeloeoeloengå	tāoeloeoeloengå		gevangene.
oeoeloengā of toetoepā	oeoeloengā of toetoepā	pendjara	gevangenis.
72. mångåhī	mångånggi	memberi	geven. stam wåhī B. wångge zie A. 1.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
boekoe båtī (of båtījā) wåhīoe ålêmoe toewåtå	boekoe bēā wång-geoe åuīmoe toewåtå	boekoe ini kita kasih tanda mata padamoe	dit boek geef ik u als aandenken.
wåhīoe	wånggeoe		ik geef, de *e* klinkt als gewoonlijk sterk naar *i*.
wåhīmoe	wånggenīmoe		gij geeft.
wåhīlījå	wånggenåtā		hij geeft.
wåhīlāmī	wånggenāmī		wij geven.
wåhīlīmångålī	wånggenīå		gij geeft.
wåhilīmångålīå	wånggenaitoē		zij geven.
73. tååmå	tååmå	hoeloe	gevest, v. e. zwaard.
74. wånemoe	wåndamå	rasa	gevoel.
75. tīlåugålå	tīnångålå	sendjata	geweer, wapen in het algemeen.
76. mêêlå	mêêlå	gagah, paqsa	geweld.
77. boehêtå	boegātå	berat	gewicht.
78. åpālī of pālīpālī	åpālī of pālīpālī	loeka	gewond, zie W. het eerste = „berloeka„.
79. bījāsā	bījāsā	bijasa	gewoon.
80. memàngī	memangī	memang	gewoonlijk.
81. ādatī	ādatī	adat	gewoonte in zeden en gebruiken.
woeoedoe	woeoedå	kabiasaan negeri	adat negeri, gewoonten en instellingen v. staat.
82. pījåpījā	pījāpījā	njaman	gezond, zie A 58.
83. tīpå	tīoepå	bengkaq	gezwollen.
84. tāmåheloetå	tāmågāloetå	penghentar	gids hiervoor ook (zoowel te land als te water!) gebruikt låsī B. id., ons loods.
85. måtīmoetå of pandtālā	måtīmoetå of pandtālā	kikir	gierig.
86. zie I. 8.			gij.
87. ålāngå	ålāngå	kalamaran	gisteren.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
88. mådīpoelā-tå of måtīdītå	målīåndåga of måtīdītå	litjin	glad, zie ook E 28. b.v. van een weg door den regen glibberig geworden, waar men dus gemakkelijk valt. glibberig van de huid, die glad is, dus geen wond, schurft of dergelijke heeft.
tīdītālå	tīdītā		de gladheid (subst:) van zoo'n huid.
89. tīnêlå	tīndāhå	tjahaja	glans, v. maan, licht, licht reflecteerende voorwerpen.
90. loenggån-gå woetī	oeloe nå woetī		glans penis.
91. hālātī	gālātī	gelas	glas. drink-
92. êjā	tågoewātā	Allah	god.
93. måpījåhoe	måpījā	baik	goed. A 6, 58. Taboekan māpījā ook: bagoes, eloq.
94. moelā	moelā	moerah	goedkoop.
95. bālangī	bālangī	barang	goederen.
96. boeålå	boeålå	omba	golf.
97. tangī	tangī	getah	gom, ook: gomelastiek.
98. tā bālīkoe-mātā	tā bālīkoemā-tā	orang silap	goochelaar.
99. måmāhoelå	måmāhoengå	melempar	gooien.
100. tanggī	tanggī	saloeran	goot.
101. banī	banī	pinggang	gordel zooals veel gedragen wordt met een beurs er aan.
102. koelamboe	koelamboe	kelamboe	gordijn.
103. Hoelån-dtālå	Gålåndtālå		Gorontalo.
104. hoelāwā	boelāwā	emas	goud.
105. toelālåtålā	toelānåtēā	toelang ikan	graat zie V. 25.
106. koeboeloe	koeboeloe	koeboer	graf.
107. hoengå lå dālīnā	boengā nå dā-līnā	boewah dĕlima	granaat.
108. hoeåjåtå	hīmboehoe	roempoet	gras.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
poepoetå	hïmoeā	kotor	vuil, b.v. in het huis op den vloer.
109. mångāoedoe	mångāoedå	menggali	graven.
110. tïhêdoe	tïgādå	sipat	grens.
påndålå	påndålå	tanda sipat	grensteeken, b. v. steen, heg.
111. gelêpoe	gelêpoe	kalam batoe	griffel.
112. tāmāoewālālå	tādoeåoeba	orang toewa berramboet poetih	grijsaard.
113. båtoe kêkêï	bātoe dådåhåtï	krikil	grind, zie K. 64. "ketjil ketjil", grof grind? bïlātå B. bïlātå
114. toemoemoelå	toemåmbålå	bertoemboeh	groeien.
115. måïdoe	måïdå	idjau	groen.
måhïdoe	mågïdå	mengidjaukan	groen maken, verwen.
oemåïdoe	oemåïdå	barang jang idjau	
oewïdoe	oewïdå		"het groene". wanneer er zaken van verschillende kleur zijn en men neemt "-"
116. tābïā	tābēā	tabiq	groet.
117. hoelåtå	hoelåtå	kasar	grof, b.v. van de oppervlakte van voorwerpen.
118. hoetā	boetā	tanah	grond.
119. oedāā of oedāmangå	oedāā of oedāangå	besar	groot, zie tāoedāā: kamponghoofd.
120. tïjåmboe tåboeā	tïbaï	neneq perampawan	grootmoeder.
tïjåmboe tālålāï	tïpaï	neneq laki laki	grootvader.
121. lïangå	lïangå	goewa	grot, beteekent ook: een groot feest.
122. tālāā	tālåā	roepijah	gulden.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
		H.	
1. moenggianggå	moenggiangå	ikan hioe (gorango, mal. v. Goront:)	haai.
2. ååîlå of måtå lå —	ååîlå of mātā nå —	matakail (goemala)	haak, (visch-). b v. om te hengelen.
ååîtå	ååîtå		haaknaald.
3. zie K. 53.		hajam djantan	haan.
4. hoewåå	boewåå	ramboet	haar. (hoofd-)
hāpātå	gāpātå		haar: op het lichaam, uitgezonderd het hoofd.
lamboetå	hāhālå		haar bij de schaamdeelen en onder de armen van man en vrouw.
lamboetå	laboetå		haar van dieren, paard, geit, schaap.
hoewåå	boeåå		manen van een paard.
hoeheîdoe	tådaîdå	sisir	haarborstel.
måhoendtingā wåå	mågoendtîngå boewåå		haarknippen, zie S. 9. Het haar der jonggeborenen wordt na 3 weken geknipt en in een klapa-moeda gedaan, waarvan het water is gebruikt om eerst dat haar te bevochtigen. Die klapa-moeda wordt dan opgehangen voor het huis dan wel achter het huis, aan den buitenkant. Ze blijven daar tot dat ze van zelf neervallen en men er niet meer naar omziet.
5. måpååālîhoe	måpååālîgå	bersigera	haasten. (zich)
6. måålihoe of målāmêmêtå	måālîgå of målāmêmêtå	dengan lekas	haastig.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
7. panggoe	panggoe	bendji	haat.
8. tåtåå	tåtåå	tjitjah	hagedis, Taboekan-kĕtå.
9. tînggådoe	tînggådå	toemit	hak van een schoen.
påpātî	påpātî	patjoel	houweel.
10. wāmîlå	doedāgå	parang, peda	hakmes.
11. måhamā	mågāmîtå	mengambil	halen.
12. ngåboetaå	tåboetāå	satengah	hoef.
13. boelåå	tîgågå	leher	hals.
14. woeloe	låîgî	kaloeng rantai	halsketen, zie K. 40.
woeloe	woeloe		kraal.
15. tånātā	tānātā	pemoekoel, martil	hamer van ijzer.
doedoeå	doedoeå		hamer van hout, b.v. om op gongs te slaan.
16. mådoedoeå	mådoedoeå	memoekoel	hameren, onverschillig het onderscheid, sub 15 H.
mådoedoeå	moehî	mengikoet, menoeroet	volgen.
17. åloeoe	lîmā	tangan	hand, zie P. 14 Taboekan-lîmā.
18. dāhangî	dāgangî	saudagar	handelaar.
19. mådāhangî	mådāgangî	berdagang	handelen.
20. palî lå åloeoe	palî nå lîmā	tanda tangan	handteekening, zie T 15. beteekent ook: rekening.
pandoengå			handvat van een bijl.
21. ngåoepå	tåhanggoe	sagĕnggam	handvol. (een) Taboekan sāhĕngkoeng.
22. panî	pande	toekang	handwerksman.
23. banggālå	banggālå	baloeng hajam (menad: mal. kapsetî)	hanekam.
låîå	låîå	boenga —	soort groente: dé bladeren n.l. ervan worden gegeten.
24. hajātā	gajātā	saboengan hajam	hanengevecht.
25. tadî lå måloeå	tadî nå mānoeå	soesoeh hajam	hanespoor.
26. måndājangå	måndējangå	gantoeng	hangen.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
bitilāmaå of ndajangāmaå	bitilaå of ndējangaå	gantoengkan	hang op! Imperat.
bitilå	bitilå		touw om aan op te hangen.
27. sĕlåti of lapålapå	sĕlåti of lapålapå	boeraboera (? v. H.)	hangslot.
28. ngêngitå	têngitå	sasoewap	hap (een —, mondvol).
oengitå	ingitå	soewap	
29. måtåtåhêtå	målågātå	keras	hard.
30. dāmahoe	damāgå	damar	hars.
31. poetoe	poetoe	djantoeng	hart, Taboekan-pĕpoesa, het ronde gedeelte? b.v. van een kippenhart, terwijl het platte gedeelte? heet wandtåhoe B. wandtågå; harten (kaartspel): panggā; ruiten: sidoe; schoppen: sikåpångi; klaver: kālāwali.
hilāwå	ginā	hati	zie B. 37.
32. nāhoetoe	nāboetoe	hawa, nafsoe	hartstocht.
33. lāboewā	lāboewā	pelaboewan	haven.
34. åhoeoewå	tågoeoewå	ampoenja	hebben.
35. måhoemboeta	mågoemboetå	menjamboengkan	hechten.
36. ālāmoe	ālāmoe	alam	heelal.
37. toewani	toewani	toewan	heer, zie djoe.
êjā	tågoewātā	Toehan	„de Heer“.
38. måpātoe	måpātoe	panas	heet.
39. åtanggoelå	ådaitå	bernama	heeten, b.v. van een klein kind, dat nog geen „naam heeft“.
40. bālā	tåndåå	pagar	heg.
41. tā kāpiloe	tā kāpiloe	orang kafir	heiden.
kāpiloe	kāpiloe	kafir	heidensch.
42. sālāmati	sālāmati	salamat	heil.
43. nālākā	nālākā	naraka	hel.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
44. måbångå of måbāwangå	måbāngå of måbāwangå	terang	helder, zie L. 57, G. 89, b.v. van licht.
måtilangå	måtilangå		helder van kleuren, van een schoon lampeglas, spiegel.
målangå			helder, doorzichtig: v. water.
45. ngåpitā	tåpêtangå	saparo	helft.
46. doewādoe-wājāhoe	doewādoewā-jāgå	miring	hellen.
47. måtoeloengi of måhoebådoe	måtoeloengi of mågoebādå	menoeloeng	helpen.
48. kāmēdjā	kāmēdjā	kamedja	hemd.
49. hoeloengå	gåloengå	langit	hemel.
50. zie K. 53.		ajam betina	hen.
21. åailå	åailā	kail, pandjing	hengel.
52. mångailå	mångailå	mengail	hengelen.
53. didihoewā	tåtångålå	pegangan	hengsel.
mådihoe	måtångålå	memegang	
didihoe	tåtågålå	hal memegang	het beetnemen, aanvatten.
54. må pipioe-wā	må pipioewā	beroelang-oelang	herhaaldelijk.
55. måêlā	mååtandåbå	beringat	herinneren (zich-)
målålåmå	månålåmå	mengingatkan	iemand (iets) herinneren.
tålåmå	tålåmå	ingat	
måloewåtå	månoewåtå	bikintanda, kasi masoq, memperhatikan	b. v. in een huis binnen brengen.
56. oetåå	oetåå	oetaq	hersenen.
57. boeoeloe	boeoeloe	roesa	hert.
58. lābālābālå	lābalābādoe	sangat, amat	hevig.
59. tēā	ånā	sini	hier, dichter bij dan: têwê B. åni
tytå	åndōē	sitoe	
båtijā	bēā	napa (ini apa)	"hier": iets gevende.
håjitå	baitōē	ini itoe, napa itoe	"hier is het": wanneer na zoeken iets gevonden wordt.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
60. bâtîmaî	bâîmaî	kamari	hierheen: zie voor „mari."
îlândtējā	nânggânā	dari sini	hier vandaan, van hier.
61. tînggâdoe	tînggâdâ	toemit	hiel.
62. tîjâ	âtā	ija	hij, nominatief anders lîjâ zie b.v. T. 14.
63. baugāngâlâ	bauganga	ĕnggeh ĕnggeh	hijgen.
64. tâdoelâ	tâdoe	sĕdoe	hik.
mâ —	mâ —	bersĕdoe	hikken.
65. mââlāboe-tâ	mââlāboetâ	menjangkoetkan, merintangi, menjakat (men. mal. bikin sōē), — trosĕl!!!	hinderen.
66. pātoe	pātoe	panas	hitte.
67. tāpenggâ	tāpenggâ	timpang (m. mal. kentoq)	hinken.
68. wâlâlâ	ädoenda	bagaimana	hoe
lêlê	lêlê	makin lama	hoe langer hoe mooier.
hîhîhêwâ	îgājâ	makin bagoes	
′māâ	māâ		
bâlêlê	bîlêlê		
pîjâpîjâhoe	âpîjāpîjā		
mâhîhêwâ	mâîgājâ	lama	
69. oepîjā of topî	oepîjā of topî	topi	hoed.
70. loeâboe	loeâbâ	koekoe	hoef.
71. toetoelîjâ	toetoenîā	pendjoeroenja	hoek: alleen met „lîjâ" beteekent het hoek. zie *)
toetoe	toetoe	soesoe	
toetoe	toetoe	pendjoeroe *)	
lâ bêle	nâ laîgâ	roemah	
72. soendālî	soendālî	perampoean soen-dal	hoer.
73. tembêdoe	gâboe	batoeq	hoest.
mālembêdoe	mâgâboe	batoeq	hoesten.
74. ngâlâ	tângânoe	berapa	hoeveel.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
75. oeoeloengā	oeoeloengā	kandang	hok.
76. pålåpåhoe	pålåpågå	goeha	hol.
77. hoewangå	boewangå	lobang	holte.
hoewā hoewangå of diāåtoewā	boewāboewangå of indēaåtoewā	kosong	hol.
åtoewā	åtoewā	berisi	
toewangå	toewangå	isi	
78. wålandtā	bālandta	orang Wolanda	Hollander.
79. tālipā	tālipā	tripang	holothurien.
80. āpoelā	woenggoe	andjing	hond.
81. bitiålå	goegêå	lapar	honger.
82. hoelā lå tijā	goelā nå tioeā	madoe, ajar lebah	honig.
83. loenggå-ngå	oeloe	kapala	hoofd v. mensch en dier. Zie voor „opperhoofd."
84. pājoengå	pājoengå	setangan kapala	hoofddoek.
85. loenggångā mångångåtå	oeloe mångå-iåtå	kapala sakit	hoofdpijn.
ngångåtå loenggångå	iåtå oeloe	sakit kapala	
86. målangga-tå	måtāwā	tinggi	hoog.
87.			hoop.
88. hoehoen-dtoe	boeboendtoe	timboenan	hoop.
89. må doengå-hoe	mådoengågå	mendengar	hooren.
90. toengi	toengi	tandoeq	hoorn.
91. didi låhoe-loengå	didi någåloe-ngå	kaki langit	horizon.
92. ålålådji	ålålådji	arlodji	horloge.
93. mådtihoe	måtångålå	memegang	houden. met de hand vast Zie R. 21.
94. ājoe	ājoe	kajoe	hout.
95. boehoeå	boeboeå	boeboeq	houtworm: (larve van) een soort kleine torretjes.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
96. soemālā	soemālā	parang	houwer.
97. ālīpå	ālīpå	koelit	huid. v. menschen, boomen.
wālīlå	wālītå	koelit	van dieren.
98. hoeoedoe	oeoedå	koedis	huiduitslag.
99. hoemåjångā	mågahoedå	menangis	huilen.
100. bêle of laîhe	laîgå	roemah	huis. Taboekan, bāle
101. toebå	toebā	sembah	hulde — betoon: door opheffing der handen op de bekende wijze.
hoeloemātå	hoeloemātī	hormat	
102. oebådoe	oebādå	pertoeloengan	hulp.
103. tāoepå	tāoepå	saroeng	hulsel v. e. zwaard.
līpalīpā	līpālīpā	saroeng	kleedingstuk.
104. måseoewā	måseoewā	menjewa	huren.
105. måtītång-gå	måtītånggå	berdjongkok	hurken. tånggåtånggåboe, zooals iemand die b.v. aan den weg of in huis zit. tånggåtånggå = zitten in de houding van n°. 100.
måtītånggåboe	måtītånggåbå	bersila	met één voet onder het lichaam gevouwen hurken.
106. bandtājå	bandtājå	pondoq (saboewamen. mal.)	hut, tijdelijk verblijf.
107. Seoewā	seoewā	sewa	huur.
108. nīkā	nīkā	nikah, kawin	huwelijk v. man en vrouw.
pånînikå	pånînikā		de wijze van huwen b.v. van Chineezen, Arabieren etc.
109. tånêlå	tånda	maskawin	huwelijksgoed.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
110. mânikā	mânikā	kawin, bernika	huwen.
mâjâhoe	mâiboegâ		liefhebben? wenschen te trouwen met — eene vrouw.

I.

1. mâtoeidoe-idoe	mâtoeitoeidâ	masing masing	ieder.
2. wâlââwâlâ	wanoeâmāâ	apaapa	iets.
3. loendtājâ	loendtājâ	sija sija	ijdel, onnut.
4. âlâhoe	âjâgâ	radjin	ijver.
mâ —	mâ —	〃	ijverig.
5. oewāti·	oewāti	bĕsi	ijzer.
6. tanoeā	tanoeā	kajoe besi	ijzerhout.
7. tātâ	tātâ	karot besi	ijzerroest zie R.
8. waoe	waoe	akoe }	ik.
wātiā	wātēā	saja }	
iā	iâ	kowe	gij.
itâ	itā	angkau	u.
tijâ	âtā	ija	hij, zij { tābâtijā B. tābēā orang ini.
āmi	āmi	kami }	wij.
āmi jātijā	āmi āteā	〃 }	
timângâli	āmoe	kamoe	zijl.
timângâliâ	taitoe	mareka itoe	zijl.
9. mâloeâjâ	mâloeâjâ		impotent. mal. sangin: 〃koerang forsa.〃
10. tâdelâmâ	âdālâmâ	didalam	in.
tâ	â	di	in.
11. toewangâ lipoe	toewangâ lipoe	orang negari	inboorling.
12. âtoetōētoe-toe	âtoetōētoetoe	soenggoeh soeng-goeh	inderdaad.
13. wânoe	wāgoe	djika, djikalau	indien zie dauw D.
14. liâdoe	liâdâ	bekas	indruk, b.v. van een voet.
15. pākoesinā	pākoesinā	mantri tjatjar	inenter, vaccinateur.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
16. toemoewåtå	toemoewåtå	masoq	ingaan.
17. bitåå	bitåå	tjatjing	ingewandsworm.
18. liboeå	liboeå	tĕloq	inham.
19. toewangå	toewangå	isi	inhoud.
måloewangå	månoewangå	mengisi	
20. mangiti	mangiti	dawat, tinta	inkt.
21. måmoetoetå	måmoetoetå	memboengkoes	inpakken, in een kain zie I. 31. baloebaloe B. baoebaoetå : terboengkoes allen een woord.
22. måloewātå	månoewātå	mĕnoewang	inschenken, toeātålå B. toewāta ditoewangkan.
23. lêmbiångå	nêmbiångå	mengantoq	inslapen.
24. målålålå	biågå	menĕlan	inslikken.
25. mångindåpå	indoepå	mengiroep	inslorpen.
26. måhêpidoe	mågāpidå	memasang	inspannen.
måhêpidē	mågāpidå	memasang	Tonsea. kĕwālå
wādālā	wādālā	koeda	Tanpak. kāwājå
			Taboekan. kåwālo
27. måpåtoewangå	måpåtoewangå	memasoqkan	insteken, b.v. een kris in de sarong.
28. lâmbahoe of lâhoe	nâmbāgå	roeboeh	instorten, van dingen b.v. die staan: eerst | dan —
lålåhoehoeboe	nåhånggåbå	roeboeh	zonder op het voorgaande onderscheid te letten.
29. toehoewālå	toeboeā	kamboe	instorten, van zieken.
30. tåoe båitå	åbåitōē	samantara itoe	intusschen.
31. måmāloe	måmāoetå	memboengkoes	inwikkelen, zie K. 128 en I. 21. allen een woord.
måmāloe	måmāloe	berkoekoeq	kraaien: alleen 's nachts of tegen het krieken v. d. dag.
32. måtihangātå	måtiibā	menoempang	inwonen.
33. målēāpoe	månēāpoe	mengoeroet, menjapoekan	inwrijven, b.v. met olie etc.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
34. måhīmåå	mågīmåå	mengoempoelkan	inzamelen.
35. måmāsangī	måmāsangī	menaroh.	inzetten bij het spel.
36. måmoelātå	måmoelātå	menggarami	inzouten.
37. Isīlamoe	Isīlamoe		Islam.
38. tāoe Isīlamoe	māmātā Isīlamoe	orang Selam	Islamiet.

J.

1. åå	åå	ija	ja. tegen minderen.
jå	ja		met hormat gesproken.
2. tāoenoe	tāoenoe	tahoen	jaar.
3. tånggādoe	tånggādå	moesim	jaargetijde zie M. 87.
4. mångāloepå	mångāloepå	memboeroe	jagen.
tāmångångāloepā	tāmångångāloepā	pemboeroe	jager.
måmåtahoe	måmåtagå	berpasang	
5. ḍamboe	ḍamboe	djamboe	jambosa.
6. djāpangī	djāpangī	djĕpoen	Japan.
7. ījasī	ījasī	djas	jas.
8. djāwā	djāwā	djawa	Java.
9. djĕneweli	djĕneweli	djĕnewer	jenever.
10. måtåhīdoe	måoeoedå		jeuken.
11. moedā	moedā	moeda	jong.
12. båhoelåtaoe	bāgoenå taoe	boedaq, l.l. orang moeda	jongen.
båhoelå	bāgoenå	permoelaan	zie B. 44.
13. måjåtå	måjåtå	sedang	juist, van grootte.
14. joelī	joelī	djoeli	juli.
15. joenī	joenī	djoeni	juni.

K.

1. hoewājå	oedêpêngå	boewaja	kaaiman.
2. wāli	wāhi	toelang rahang	kaak. onder-; wat boven- beteekent heb ik niet kunnen nagaan).
3. banggoeloegā	banggoeloegā	soelah, goendoel, boetaq	kaal, van hoofd, zie S. 20.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
dajātå	dajātå	loekoes	onbegroeid van bergen; wordt ook voor kaal van hoofd gebruikt.
4. woeloengå	woeloengå	tandjoeng	kaap.
5. tāloe	mādoe	dijan (lilin)	kaars.
6. toelādangī	toelādangī	gambar	kaart. land-, zee-
kālāsatī på tåtåpoe	kālāsatī på tåtåpoe	kerto	kaart. speel-
7. kedjoe	kedjoe	kedjo	kaas.
8. Kābīlā	Kābīlā		Kabila, zie Gelar: G.
ābīlā	ābīlā	kabila	soort doos.
9. tīlå	tīlå	kapoer	kalk.
målāloe	målāloe	mengapoeri	kalken.
lāloe	lābe	ajar kapoer	kalkwater.
10. målāngå	måtānāngå	tĕnang, soedah dijam	kalm, van water, wind.
målīlå	målīnå		van de zee.
måjångå	måjångå		van de zee, den wind.
11. hoehêīdoe	tåtaīdå	sikat	kam. haar-
boendoeloe	boendoeloe		haarborstel.
12. oendtā	oendtā	onta	kameel.
13. kāmalī	kāmalī	kamar	kamer: volgens het Europeesch begrip van afdeeling van een huis, die is afgeschoten.
hoewālī	boewālī	biliq	volgens het inlandsch begrip van slaapkamer, zie S.
14. pāhanggā	pāganggā	goela batoe	kandij.
15. ajoe målīngå	ajoe måhī	koelit, kajoe manis	kaneel, zie Z. 17.
16. mālījāmoe	mālījāmoe	marijam	kanon.
17. låmbīātå	låmbīātå	segi	kant.
wåpātå	wåpātå		zie zijde.
låmbīātå	låmbīātå	ampat persegi	zie zakdoek.
18. kandtålī	kandtålī	kantor	kantoor.
19. tīåpå	tīåpā		kapas.
20. tåmêoe	tåmbāoe	modal	kapitaal. (bedrijfs-)
21. āpītālāoe	āpītālāoe	kapitan laoet	kapitein laut.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
22. doejoengå	doejoengå	kaboe-kaboe, kĕpok	kapok: plantenstof.
23. målādoe	månādå	memarang	kappers, b.v. een weg makende door het bosch.
måloeådoe	månoeådå	mĕnĕbang	vellen van boomen.
24. lådā	lådā	roda	kar.
25. lāmālī	lāmālī	lamari	kast.
26. bangoesā	bangoesā	bangsa	kaste.
27. têtê	têtê	koetjing	kat.
t. lāī	t. lāī	k. djantan	kater.
28.		pokok baloeng hajam	kattestaart plant.
29. hoelāloe	boelāloe		kauri. (soort —)
30. måhoedtāpå	mågoendtāpå	mamah	kauwen.
31. boenggåhoe	boenggågå	karangbongan	keel.
tīnggāboe	tīnggābå	takiq	inkeeping. keep b.v. in een klapperboom om er tegen op te klimmen.
32. wåjåwåjåpå	wåjåwåjåpā		punt v. e. potlood b.v.
33. måhoewālīngå	måboeī	poelang	keeren, huiswaarts.
34. måtoebåhoe	måtoebāgå	menjalaq	heffen.
35. bīndtālā ḍoelāā	bījāoe dêhāā	kemiri	kemiri.
bīndālå	bījāoe	balatjai	soort plant in paggers gebruikt
36. pandjālābā	pandjālābā	moesim pantjaroeba	kentering.
37. tīndīlå	tīndīlå	torih	kerf, insnijding.
38. måhoehoengåtå	mågågångåtå	mengadoeh	kermen.
39. lelenggêlā	lêlenggêlā	tjereq	ketel b.v. water.
40. lande	lande	rantai	ketting, ook borstspeld? Zie H. 14.
41. depoelā	wāboe	dapoer	keuken.
42. boewāhangā	boewāhangā		kever. klapper — en daarmede overeenkomenden (met horens etc. op de neus).

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
43. doeledehoe	doelādāgå	loenas	kiel.
44. båhengå	bāgā	geraham	kies zie T. 8.
ååloehi	ååloegā		voortand.
45. måloelāåtå	månoelāåtå	memileh	kiezen.
46. tålåpongi	tålåpongi	těropong	kijker. (verre-)
47. toembihi	toembālāå	kataq, kodoq	kikvorsch.
48. måhoehoelå	mådāhå	sědjoeq	kil v. water.
49. bihoe hoe-loengå	bibigå gålå-ngå	kaki-, těpilangit	kim, horizon zie lip.
50. ḍanggoe	ḍanggoe	dagoe, djanggoet	kin zie B. 4, dus ook „sikje" zie voorkaak.
51. walāå	wanāå	anaq	kind. Zie 9 A.
tāoe kekeingå	mångānāå	anaq anaq	
52.			kindernaam, zie N. 6.
oeti	oeli		naam aan het pasgeboren kind gegeven bij de geboorte zoo het een jongen is:
of	of		
hoetoe	boetoe		
pii	pee		id. zoo het een meisje is.
53. māloeå	mānoeå	hajam	kip.
māloeā banggi	mānoeå toeloegå	hajam djantan	haan. } de b.v.n.w. banggi, B. toeloegå en têlå, B. oepā worden alleen van vogels gebruikt.
māloeā têlå	mānoeå oepā	h. betina	hen.
tāmêtå	tambātå	hajam pemikat	lokhaan. wordt naar het bosch gebracht om andere — boschhanen — te lokken — een plekje wordt uitgezocht, waar de lokhaan, uit de kooi genomen, wordt vastgebonden tusschen paaltjes v. ½ à 1 M. rondom worden strikken gezet, gaan de hanen nu vechten, dan komen de wilde hanen in de strikken.
māloeå hoetā	mānoeå boetā	hajam hoetan	
pātåå	pātåå		
54. toengå	toengå	ama	kippenluis.
55. boeloeā	boeloeā	peti	kist met sloten: koffer.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
kasi	kasi	kas	kist, pakkist en dergelijke.
56. måiilåå	måiilåå	gĕleteq, gĕli	kitelen, intrans.
mångoejoeå	mångoejoeå		kitelen, trans.
57. dapādapātå	dapādāpātå	sadija	klaar.
58. tambiå	tambiå	noda	klad b.v. inkt.
59. tāāpå	tāāpå	tĕmpeleng	klap b.v. vriendschappelijk zie tik.
60. pākējangi	pākējangi	pakajan	kleed zie 9 A.
61. måmāke	måmāke	memakai	kleeden zie 9 A.
måpåpāke	måpåpāke	memakaikan	iemand —.
pākepāke	pākepāke	berpakai	gekleed.
62. Zie B. 214.		kĕtan, poeloet	kleefrijst.
63. Zie			klei.
64. kiki of oekikī	diti	kĕtjil	klein.
65. wåmboe	wåmboe	tjoetjoe	kleinkind.
66. måhoepêtå	mågoepêtå	mĕngapit, mĕnjĕpit	klemmen.
lêhoepêtå	nêgoepêtå	tersepit	geklemd.
67. wālānā of lākoe	wālānā of lākoe	warna	kleur.
68. doemembingå	doemambingå	berlĕkat	kleven.
målååmbitå	målååmbitå	mĕndjangkit	overspringen, b. v. van een ziekte; overslaan van vuur bij brand.
69. måmåtaå	måmåtaå	membelah	klieven.
boetāålå	boetāå	dibelah	
70. måbåtoelå	måbātoe	naik	klimmen, be-; berg, huis (zie B. 59.)
måpiāātå	måpåniå	naik pohon	
71. mātå lå dāwātā	mātā nå dāwātā	mata pĕdang	kling.
72. båtoe têlā	bātoe têlā	batoe bakar, batoe bata	klinker (baksteen).
73. ålāsi	ålāsi	djam	klok of horloge.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
74. banggălå	banggālå	goempal	klomp, kluit.
of	of		
tăpīngå	tåpīngå		
75. måmoeboe-hoe	måmåboegå	memoekoel	kloppen.
of	of		
måhoedoelå	mågoedoelå		
76. kålåtī	kålåtī	gĕlendoeng	klos (garen).
77. tămåbālā-sapā	tāmåbālātapā	orang bertapa	kluizenaar.
78. zie J. 12		boedaq	knaap, zie J. 12.
mångådītī	mångådītī	orang moeda	zoowel jongens als meisjes.
79. panī	pande	pandai	knap.
80. måmītīlå	måmītīlå	meramas	kneden.
81. koebīngå	koebīngå	djĕpit	kneep.
82. boesoengī	boesoengī	koemis	knevel, zie B. 4.
83. måmoengoe	måmoengoe	mengikat	knevelen van misdadigers.
poengoe	poengoe		het touw om mee te knevelen.
84. hoeoe	boeoe	loetoet	knie of „boekoe„.
bånggå	bånggå	berloetoet	knielen.
bånggåhoeoe	bånggåboeoe		
85. måloebīngå	månoebīngå	mendjepit	knijpen.
of	of		
måmīhītå	måmīgītå		
86. īlāpå	īāpå	kedjap	knip.
mångīlāpå	mångīāpå	mengedjapkan	knippen met de oogen.
måhoendīngå	mågåndīngå	menggoenting	knippen met een schaar.
måhīhījåhe	mågīgījågā	bermain dari laki sama perampoewan	schertsen van een man met eene vrouw.
87. oeoendtī	oeoendtī	kantjing, boetang	knoop.
bêlēå lå oeoendtī	bêlēā nå oeoendtī	roemah —	knoopsgat.
88. bāālå	bāālå	gĕnggam	knuist, vuist.
89. sapī	sapī	lemboe, sapi	koe.
90. koewi	koewi	koewih	koek.
91. koelī	koelī	orang koeli	koeli.
92.		tjatjar	koepokken.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
93. båtoelījå	bātoenījā	peloeroe	kogel, alléén zoo met lījå, nījā vereenigd beteekent het kogel, zie S. 89.
hier en daar heb ik waarschijnlijk de fout begaan hiermede te weinig rekening te houden!			
94. zie K. 55.		peti	koffer.
95. kopī	kopī	kopi	koffie.
96. kokī	kokī	koki	kok.
97. måloetoe	måloetoe	masaq	gaar, gekookt, zie G. 3.
måloetoe	månoetoe	anaq "minoem soesoe"	
måtoeboe	mådoemboelå	memasaq	koken; trans.
98. pandtoengå	poeloe	saroeng	koker. b.v. sigaren-
99. bångå	bangā	pohon kalapa	kokospalm.
bångå ngååjoe	bangā tågangātå	p. k. satoe	een klapperboom.
100. hoengålå bångå (of) bångå	boengā nå bangā (of) bangā	boewah nijoer	kokosnoot.
101. wamoeta	bahåå	majang	kokosbloemkolf.
102. boeāoe	boeāoe	tempoeroeng	kokosdop.
103. hoelangå bångå	goelangå bangā	santan	kokosmelk.
104. manggå	manggå	mangkoq	kom. drinknap.
105. ådiāmaī	ādēāmaī	mari	kom!
106. tīīdoenoe	tīīdoenoe	bintang berejkor	komeet.
107.		datang	komen zie 33 A.
108. padoemā	padoemā	pĕdoman	kompas.
109. ålångiā	åhångiā	radja	koning.
110.		karadjaan	koninkrijk.
111. oeloengā	oehoengā	sangkar, koeroeng	kooi, v. e. vogel b.v.
112. båhoe	bagā	bara (api)	kool.
113. måtālī	måtālī	membeli	koopen.
tā —	tā —	pembeli	kooper.
114. hoehoelå	goegoehå	demam	koorts.
115. loenggångå	oeloe	kapala	kop, v. dieren.
116. tambāhā	tambāgā	tembaga	koper.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
117. liti	hiti	dawai tembaga, kawat t.	koperdraad.
118. poetoeā-liā	låpåtå	dikajan	
måmoetoe	målåpåtå	mengajan	koppensnellen.
119. båṅgåti-loetoe	bangātinoetoe		kopra.
120. pātihoe	pātigå	karang	koraal.
121. ādidi	ādidi	krandjang	korf, mand.
122. limboelim-boe (å)	måpêgê	pendeq	kort. Zoo å achteraan toegevoegd, klemtoon op o e å.
123. bālandtā	bālandtā	belandja	kosten.
124. Kotā	Kotā		Kota (district v. Gorontalo.)
125. måhoehoe-lå	mådahå	dingin	koud.
126. kaoesoe	kaoesoe		kous.
127. pāå	pāå	boeroeng gagaq	kraai.
åmboelå	åmboenå	woka	woka. Sangir, Taboekan koemboenå.
128. måtoen-doeloeoe	måtoendoeloe-oe	berkoekoeq	kraaien. Zie I. 32, algemeen woord.
129. hoehêmå	goegāmå	kĕtam	krab.
tånggoeloengā	tånggoeloengā		kleine krabjes.
130. måṅgāhoe	måṅgoeoedå	menggaris (men. mal. gāro)	krabben met korte krabjes. Sangi, Tab. mĕkāro: v. menschen b.v.
måṅgāloehoe	måṅgāhoegå		krabben met een langen krab. mĕngāroe: krabben als v. katten, honden, pontianaks.
131. låtålå	håtå	koewat	kracht.
132. bijåṅgå	boejåṅgå	gila	krankzinnig.
133. hêle	gêle	hoedang	kreeft.
134. åliitå	åhiitå	djangkĕrik	krekel.
135. målåoe-doelå	målåoedoelå	mĕngĕrang	kreunen.
136. mååtådoeå	mååtådoeå	berolih, mendapat	krijgen, mååtapoe B. id. is hetzelfde.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
137. målånggå	målånggå	tjākālele	krijgsdans uitvoeren, de l kan ook wel r luiden.
138. kāpoeloe	kāpoeloe	kapoer	krijt.
139. li̊li̊ngå	li̊li̊ngå	boelatan	kring.
140. bi̊toeå	bi̊toeå	kĕris	kris.
141. hoewājå	oedêpêngå	boewaja	krokodil.
142. kêoekêoe-ngå of êjoengå	gêoenggêoe	bengkoq	krom.
143. ti̊låndtålā	tinåntola	tĕmboloq	krop.
144. li̊li̊ngå	li̊li̊ngå	hoeloe kapala	kruin.
145. mådoela-ngå	mådoelangå	merangkaq	kruipen.
146. mångååd oe	mågāpoetå	mĕmĕloeq toeboeh	kruisen de armen over de borst.
147. ti̊nāwā	ti̊ndāwā	obat bedil	kruit.
148. boetījåtå	boeti̊jåtå	peroet betis	kuit.
bi̊jådoe	bi̊jådå	telor ikan	kuit v. visch.
149. måāli̊	måāli̊	boleh	kunnen, mogelijk zijn.
150. wāndtålå	wāndtålå	soembat, sempol	kurk.
151. di̊lå	wāmoetå	tjioem	kus.
må —	mågāmoetå	mentjioem	
152. ālangoe-loewā	oeloenā	bantal	kussen.
153. pendtādoe	pendtādå	pantai	kust. zie "woud", van de kust het land in gaan = åde ti̊lājå = kaatas; åde mi̊langå = kabawah, van het binnenland naar de kust.
154. målytå	mēātå	djahat	kwaad.
155. måākoe-langi̊	måākoelangi̊	goesar	kwalijk nemen zie B. 196.
156. ngåtåi̊	tåtåi̊	saperampat	kwart.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
		L.	
1. måpā	måpege	rĕndah	laag.
2. wåloedoe	wåloedå	lapis	laag.
3. langgāli	langgāli	lat	laat.
mai lābā	doei lābā	soedah lebih	
4. m'åii	mååti	tertawa	lachen.
5. toeādoe	toeādå	tangga	ladder.
6. woedoeā	woedoeā		lade.
7. mådêtåhoe	mådātågå	moewatkan	laden, b. v. koprå in de booten.
måloeangå	månoeangå	mengisikan	vullen, b.v. een glas met bier.
8. dêtåhoe	dātågå	moewatan	lading.
9. mābångå	måhābāhå	tawar	laf.
10. boehêtå	boegātå		lam.
11. tåhe	tågā	lampoe	lamp, ziet meer op het licht: „njala lampoe".
påtåtåhêjā	påtåtågā		lamp: n.l. het voorwerp, merk op de samenstelling.
laitå	bihāå	njala	
12. pêpoe	pêpoe	tjorong lampoe, semperong	lampeglas.
13. toeboe	toeboe	soemboe	lampepit.
14. hoetā	boetā	negari, tanah	land.
15. påmbåloe	påmbånoe	koeroekoera	landschildpad.
16. hajāhajā	måtahātå	pandjang	lang van maat.
hajāhajāå	tahātahātå	berpandjang	zich in de lengte uitstrekken.
måhihêwå	måigajå	lama	langen tijd.
ngåindta	tåindta	sakedjap mata	korten tijd, zie O. 41, een oogenblik.
hêli	bāgoe	bahroe	pas.
17. ngåtiloe-oedoe	tåtinoeoedå	sapandjang	langs.
18. åpiåpiå	åpiåpiā -	perlahan	langzaam.
19. manggi-nānå	mangginānå		Lanoen, Ilanoen.
Tåbêlå	Tābêlå		Tabeloreezen.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
20. tåtåboeå	tåtåboeå	toembak	lans. lange —
êloetå	êloetå	lĕmbing	— korte —
bandangā	bandanga	bandanga	piek met haar van onderen.
21. landtēlā	landtēlā	lantera	lantaren.
22. måhoemboetå	mågoemboetå	menjamboeng	lasschen.
23. pālendtā	pālendtā	perentah	last.
24. pisāna	pisāna	oempat, fitnah	laster.
25. måtåtålå	måtåtålå	soesah	lastig, b.v. pekerdjaan soesah.
26. Zie T. 48.		kisi kisi, djala djala	latwerk
27. måpåbābālêwå	måpåbābālêwå	berpalpal, berperaiperai	laveeren.
28. boeloehoetå	boeloeboetå	hoerahara, hongi	lawaai, b.v. van kinderen, die spelen, van menschen, die vechten.
må —	må —		lawaai maken.
29. påtoetoeloeñi	påtitioegā	petidoeran	slaapplaats, b. v. ook een kamer kan zoo genoemd.
hêtoeli	gatoeli	kooi:	ledikant.
30. wālitå	wālitå	koelit	leder.
31. hoewangå	boewangå	kosong	ledig.
32. wålålå	hinaoe	doeka-tjita, soesah hati	leed.
33. toetoemoelå	toetoembålå	oemoer	leeftijd.
34. målitå	mēātå	djĕlek	leelijk, zie S. 48.
dilāmåpiåhoe	dēāmåpiā	tida baik, tida bagoes	
35. måboelåtå	måloewa	memindjem	leenen, van.
36. måpåtoenoe	måpåtoendoe	mengadjar	leeren.
37. måpådoetoe	måpåbāndå	menaroh	leggen.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
38. bījāwāå	bījāwāå	bijawak	leguaan.
39. båtoe toetoelādoelå	bātoe toetoelādå	batoe toelis	lei.
40. mådêpītå	mågoendoedå	menghentar	leiden.
41. måpoetå	måpoetå	botjor	lek. b.v.n.w.
wåpoetå	wåpoetå	botjor	lek. z.n.w.
42. måpīåhoe	måpījā	enaq	lekker.
43. tāhehe	tāhehe	gelambir, pijal	lel, van een kip, haan.
44. Zie M. 63.		pinggang	lende, middel.
45. hajāå	tāhātå	pandjang	lengte.
hêījå	tāhātījā	pandjangnja	
46. åāhoe	ååoegå	sendoq	lepel.
47. hoetoengå	boetoengå	penjakit koesta	lepra.
48. hoeloepoe	hoeloepoe	hoeroef, aksara	letter.
49. īmboelå	håā	doesta, bohong	leugen.
tāmåhīhīmboelåā	tāmåhåhåwanā	pendoesta, pembohong	leugenaar.
50. måtīdênêlå	måtīdênêlå	bersandar	leunen.
51. åāītā	åāīta	soesoeran tangga	leuning van een trap.
52. toetoemoelå	toetoembålå	hidoep	leven. z.n.w.
toemoetoemoelå	toembåtoembålå	hidoep	levend. b.v.n.w.
		hidoep	w.w.
toemoemoelå	toemåmbålå	djadi hidoep	
53. tånījā	tīnāī	limpa	beteekent teripang, zie G. 9, voor lever, gal.
54. mångādī	måugādī	membatja	lezen.
55. wāwāå	wāwāå	badan	lichaam, zie A. 58.
56. må bangå = z.n.w. bangå	må bangå = z.n.w. bangå	terang	licht.
57. måloehīhī	måloegīgī	moeda	licht, van kleuren.
58. måhilå	mågāwā	ringan	licht, niet zwaar.
59. måhīmboelå	måhåā	berdjoesta	liegen.
60. maījêtī	maījêtī	mait	lijk.
61.		pĕrĕkat, lim	lijm.
62. āloehoe	āloegå	garis	lijn.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
63. mådêlitå	mådālitå	mendjilat	likken.
dīlā	dīlā	lida	tong.
mådīlātå	mådīlātå	mendjilat	likken.
64. Līmoetoe	Līmboetoe		Limboto.
65. līmoe	līmoe	djeroeq, limou	limoen.
l. hoelā	l. goelā	dj. manis	
l. toeī	l. toeī	dj. asam	citroen.
66. åtådoe	åtådå	mistar	lineaal.
67. āhīngå of ålåīhī	ålåīgi	kiri	links.
ålåīhī	ålåīgī	trafadloeli	
68. tå mandāhoe ålåīhi	å mandāgå ålåīgī	disabelah kiri	linksch.
69. bihoe	bibīgå	bibir	lip.
70. ākalī	ākalī	tipoe, daja, akal	list.
71. loelī lå palī	loelī nå palī	bekas loeka, paroet	lidteeken.
72. måhêdoepå	mågādoepå	menghĕntai, menjoeloeh	loeren, gluren, bespieden.
73. dêwå	dāwå	poedji	lof. (weinig hoorbare *w*)
74. pālå	pālå	oempan	lokaas, b.v. aan een hengel (pantjing) bestaat in „boeloe ajam", „ikan ketjil", „oedang".
75. diātå ādjalī	indēa å ādjalī	koerang adjar	lomp.
76. tīmåhe måītå	tīmågā måītå	timah itam	lood, zie tin zwart.
77. måtoelīdoe	måtoelidå	tĕga betoel	loodrecht.
78. tålåā	tålåā	opah, gadji	loon.
79. målålåå	målålāå	berdjalan	loopen.
80. oelålītå	oelålītå	boeroeng noeri	lori.
81. hoelī hoelī	boelī boelī	lĕpas	los.
82. må moelī	må moelī	melĕpaskan	losmaken.
83. tålåtå	tålåtå	teboesan	losprijs, b.v. voor verpande goederen.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
84. wambā-wambäå	wambā wam-bāå	bilaka	louter.
85. mådêwå	mådāwå	memoedji	loven.
86. måmoetoe	måmoetoe	mengĕbiri	lubben.
87. mālēlangå	mālēlangå	gĕretan	lucifer.
tilanggi lå m —	tilanggi nå m —		kop van een lucifer.
88. landti-ngālå	bandtilā	malas	lui.
89. måpitātă	måpitātå	njaring	luid, helder van geluid.
90. tālandti-ngālå	tābandilā	pemalas	luilak.
91. tinggai	tinggai	tingkah	luim.
92. oetoe	oetoe	koetoe	luis, de groote soort, de middelsoort: oeliādoe.
litā			de kleine (jonge?) soort, zie wandluis.
93. mådoengå-hoe	mådångågå	menengarkan	luisteren.
94. åhilāwå	åginā	soeka, gĕmar	lust.
95. måtåhilā-wå mångå	måtåginā mångā	soeka makan	lusten.
96. måjångå	måjångå	tĕdoeh	luw, van wind.

M.

1. bomêloelā	amboeahi	peroet besar, tampat makanan	maag.
2. tādoelahoe	tādēāgā	perawan	maagd.
3. hoehoetoe	tåtāgā	perboewatan	maaksel.
4. pi-oe	pi-oe	kali	maal.
5. hoelālå	boelā	boelan	maan zie Eclips.
6. tinêlå hoe-lālå	tindāhå boelā	tjahaja boelan	glans v. d. maan.
7. als maan		boelan	maand.
8. zie			maandag.
9. tandangå	tandangå	kain kotor	maandstonden.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
åmbålå	åmbålå	nama kain jang dipakai kalow per. ada k. k.	
10. iboengå	iboengå	pagar boelan (op Sangi: boelan "pakai pajoeng"	maankring zie S. 148 en het daar voorkomend verschil, het is zéér lastig een Garontal. op dit punt goed te verstaan.
11. bāngå hoelālå	bāngå boelā	terang boelan	maanlicht.
12.			maanregenboog zie S. 148.
13. tåtåwåliā	låndtoelåndtoelåā	gila babi, sakit boelan	maanziek.
14. diābå	tångābi	tetapi	maar zie E. 4.
15. wambāå	wambāå	sahadja	maar zie S. 49.
16. mātå lå tājangå	mātā nåtējangå	mata djala	maas. v. e. vischnet.
17. doedāngātā	åājoegā	koekoeran	kokosnoot of miloe moeda rasp. (boewat bikin antjoer).
titimêngā	titimbangā	oekoeran	maat.
18. kāwāsā	kāwāsā	koewasa	macht.
mångåhi kāwāsā	mångånggi kāwāsā	memberi koewasa	machtigen.
19. oewātåhoe	oewātågå	hoelat	made.
oelådoe	oelådå	hoelat	rups.
20. måhātā	mågatā	koeroes	mager.
21. bindti	bindti	djagoeng	mais.
22. måloewāmå	måloewāmå	djinak	mak.
23. mānggāsālā	manggāsālā	mangkasar	Makasar.
24. måhoetoe	månāgā	memperboewat	maker.
25. wāitå	wāitå	tĕman	makker.
26. målājoe	målājoe	malajoe	maleisch.
27. taoe lå målājoe	måmātā nå målājoe	orang malajoe.	maleier.
28. tālålai	lålai	lakilaki, laki	man.
hoeli	boeli	bini	Zie E. 5.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
28*a*. låtå			mand, waarin men b.v. *op* de pasar gekochte dingen mee naar huis brengt.
boelåntiä			mandje, langwerpig rond, van sagoebast, wordt op den rug gehangen.
29. åili	åmbili	mangga	mangga.
(ngåbåtoe	(tåbātoe	(sa bidji	
30. manggoestā	manggoestā	manggis	manggistan.
31. måpådoepādoepā	måpådoepādoepā	timpang	mank.
32. pātali	pātali	pasar	markt.
33. tioelējā	tioelējā	marsaoleh	marsaoleh.
34. pātåå	pātåå	tijang	mast n. l. v. e. schip.
wålihi	igi	tijang	n.l. van een huis.
35. dāli	dāli	tikar	mat rotan vloer —.
āmångå	bājoe		v. nipah bladeren: b.v. om op te slapen, zitten.
36. kåtoeloe	kātoeloe	kasoer	matras.
37. mandoeloeti	mandoeloeti	matros	matroos.
38. måpåătā	måpåătā	memberi taoe	mededeelen.
39. āti	āti	kasihan	medelijden.
40. lāboe	lāboe	tepoeng	meel.
41. lasāmāå	lasāmāå	kira	meenen.
42. dêlå	dānå	danau	meer (klein).
boelālå	boelānå	telaga	groot meer.
43. lābålābåtā	lābālābātå	lebih	meer.
44. pååpåå dātā	pååpåå hoeå	sabanjaq kalinja	meestal.
45. toewani	toewani	toewan	meester.
46. åhoetoengå	åboetoengå	běrkoesta, berkědal	melaatsch zie L. 47.

Gotontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
47. målanggoelå	mådaîtå	menjeboet	melden.
48. tāboelå toetoe	tāboe nå toetoe	ajer soesoe	melk, zie water.
tāboe	tāboe		saus, vocht, v. klappers b.v.
49. boelādoe	boelādå		melkweg.
50. lāhoe	lāgoe	lagoe	melodie.
51. taoe	måmātā	orang	men.
52. mångoelāoe	mångoelāoe	mentjampoer	mengen.
oeoelaoewā	oeoelaoewā	tjampoeran	mengsel.
53. mānoesiā	mānoesiā	manoesija	mensch.
taoe	måmātā	orang	
54. zie M. 9.			menstruatie.
55. ilålåtā	ilålåtā	soemsoem	merg.
56. toewåtå	toewåtå	tanda	merk.
57. wādālā bîlangå	wādālā bîlangå	koeda bitina	merrie.
58. pitå	pitå	pisau	mes, p. ngåmātå (mes, één oog) = één mes; ook gebruikt van vliegers, die héél ver weg zijn, zoodat ze bijna een stip zijn; ook hulptelwoord voor doedêtoe = naald; boelîngå = bijl.
59. wålå	wånå	dengan	met, zie W. 11.
60. måloeoedoe	månoeoedå	mengoekoer	meter.
måloeoedoe	månoeoedå	mengadjoeq	nabootsen.
61. påtåtå mêlê	påtåtå laîgå	serba roemah	meubelen.
62. måhoelånoe	måîtåndå	tengah hari	middag, zie B. 1, van 1 uur tot ± 4 uur.
63. wåhoetā	wågåtā	pinggang	midden, middellijf.
64. tîhoengå	tîboengå	djari tengah	middelste vinger.
65. hoengå of tåtåmoetāā	tåhåå of tåtåmbåtāā	tĕngah	midden.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
66. tåtåmoe-tāā lå hoeī	tåtåmbåtāā-nå goebī	tĕngah malam	middernacht.
67. tålåmå	tåhå	semoet	mier; algemeen **woord**, waarbij de kleuren **verdere** aanwijzing geven.
68. ênggåêng-gåå	ênggåênggåå	koerang	min, 8—2=6. minder.
69. tīlālā	tīnālā	salah	mis.
tālā	tālā		z.n.w.
70. tåtālā	tåtālā	kasalahan	misdaad.
71. īlênggī	nåīndtī	goegoeran, anaq goegoer	misgeboorte.
īlênggīlā	īnåīndtīā		de betrokken vrouw.
72. måugākalī of målåmoejångå	mångākālī of månåmbåjångå	memperdajakan	misleiden, zie B. 36.
73. åtānå	balī	barangkali	misschien.
74. tīlālā	tīnālā	loentjas	missend, b.v.n.w. gezegd van den kogel, die niet heeft geraakt.
tālā	tālā	salah	
75. wålåmå	wålåmå	kaboet	mist.
76. wånå	wāgoe	djika	mits, zie als, indien.
77. lātāå	lātāå	loempoer	modder.
78. tājåwā	tājåwā	tjara	mode, trant.
79. oepådoe-doeālå	oepåoehījā	tjonto, toeladan	model.
80. boehêlī	boegānī	bĕrani	moed.
81. mångålå	måḅoeli	lĕlah, pĕnat, tjape	moede.
måhoeli	måboeli	zie B. 18, 55	wel te onderscheiden door de b en ḅ: de eerste onze gewone Hollandsche b, de ander een door sterkere samenpersing een ophooping van de lucht in den mond, ook een typische ontploffingsletter.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
82. tīlå	tīnā	maq, emaq	moeder.
nāna	īnā	vocatief	moeder!
83. boehêlī	boegānī	běrani	moedig.
84. toekalī	toekalī	soesah, soekar, pajah, berat	moeilijk.
85. åtoetoekalī	åtoetoekalī	kasoesahan	moeilijkheid; in plaats van de beide *t*'s ook wel *s*.
86. wåpālå	wāpālå	tanah paja, rawa	moeras.
87. tånggādoe	tånggādå	moesim	moesson.
88. dêbå	lāgīdībī	městi	moeten.
89. måālī	måālī	boleh	mogen.
90. issīlamoe	issīlamoe	islam	Mohammadaansch.
90*a*. boehoeå		boeboek	molm n.l. zoo door houtwormpjes.
91. målåoe	målåoe	maloekoe	Molukken.
92. toenggīlå	toenggīlå	moeloet	mond, v. menschen.
mīlangå	mīnangå	moeara	v. rivier: monding b.v. mīlangå lå tāloehoe.
93. lakoe	lakoe	matjam	monster, soort.
94. måpījåhoe	måpījā.	bagoes	mooi.
95. pīlåmåmāti	pīnåmåmāti	pemboenoehan	moord.
96. taīlåmāti	tāīnåmāti	pemboenoeh	moordenaar.
97. doemådoepå	doemådoepå	pagi, pagi hari	morgen.
98. låmboe	måīnāgå	esoeq	morgen.
doelahoe	måjīnggā	sijang	dag.
ngånoe	bangoemaī	loesa	overmorgen.
99. wålīpåpå lå bāī	wålīpåpå nå boeī	bintang babi	morgenster zie S. 98.
wålīpåpå	wålīpåpå of lilimbåtå	koenang koenang	
100. måātåndtålåmoe	måātåndtålåmoe	mengotarkan, mentjěmarkan	morsen, vuil maken.
101. loemoetå	loemboetå	loemoet	mos.
102. tīhī	tīgī	masdjid	moskee.
103. ḍīdī hīpêlêpêlêjā	oehā gīpêlêpêlêjā	hoedjan rintik-rintik	motregen zie R. 23.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
104. åloeoe	limā	lĕngan —	mouw.
lå båå	nå ābājā	badjoe	v. e. baadje.
105. lāmoeå	hångitå	njamoeq	mug, muskiet.
106. oedoe	oedoe	tikoes	muis.
107. dåi	doei	oewang	munt, geld.
108. dåi kålå-sati	doei kālāsāti	oewang kertas	muntbiljet.
109. pālā	pālā	pālā	muskaat.
hoengå lå pālā	boengā nå pālā	boewah pala	muskaatnoot.
110. kālipoetoe	kālipoetoe	karpoes	muts. R. tabéga niet bekend.
oepijā	oepijā	kopijah	
111. bālā båtoe	bālā bātoe	pagar batoe	muur.
112. tāisilamoe	tāisilamoe	moslim	muselman.

N.

1. tioewålå	tioewå	Si anoe	n. n. (beide: nomin: nescio, non nominandus).
2. lålilidoe	nålilidå	lĕpas	na.
tåoe tåloe hoei	å tåloe goebi	dari tiga	
tåoelēa	åtåloetoegå	dibelakang	na.
3. dêtoemå	tåi	djahitan	naad zie U 7.
mådêtoe	månåi	mendjahit	naaien.
4. lālālā	lålālålaoe	telandjang	naakt.
5. doedêtoe	doedātoe	djaroem	naald zie M. 58.
6. tanggoelå	daitå	nama	naam zie kindernaam K.

Over enkele namen het volgende:

tanggoeliåmboe	daitiåmboe		geslachtsnaam, (van) — worden alleen door aanzienlijken gebruikt.
tiåmboe	tiåmboe Voorbeelden: Måådoetå Aloesåboeni Måhoelaingå Hoemālanggi	têtê	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
	Kāmāloe		(welke naam door den gebruiker geschreven Kāmāroe).
	Peloemådoejå		
	Mātålådoelā		(blijkbaar verkorting v. Z. 18 hier komt sterk uit, dat we hier met een Gorontal. vorm te doen hebben).
	Oelîanî		
	Tangāhoe		(Gor. tangā tangāhoe B. tanga tangāgå = bawa dengan moeloet — zooals dat een hond, een vogel kan doen).
Doekālangî			stamt v. Limbotto?
Båbîhoe			
Olîî			
Pālapā			(Gor. Pālapā. B. pālapa = tĕgor: zachte vermaning?)
Pōēî			
Lāhāmålā			

Veel komt het voor, dat namen gecombineerd worden bij afstammelingen van zulke lieden. Doekālangî Måådoetå, waarvan de tweede dan de naam van vaders kant zou zijn — welke combinatiën dan alleen voor de zoons kunnen bestemd zijn, wanneer juist is, dat de zoons den geslachtsnaam van den vader, de dochters dien van moederszijde ontvangen.

Er zou veel „eigen goedvinden" van de ouders hierbij in het spel zijn, zoodat het bovenstaande, als het juist is, toch geen vast gebruik aangeeft.

Eigennamen zooals door den minderen man gebruikt.

Hoetoe	Hoetoe	zie B. 9.	
Hoetoenā	Hoetoena		
Nāhoetoe	Nāhoetoe		
Alābāā	Alābāā		zie de namen der dagen.
Hāmîsî	Hāmîsî		
Pålåbitî	Pålåbitî	kalaparan	zie H. 81.
Toemāîlî	Toemāîlî	Soemaila	
Tîlålā	Tîlålā	ditinggal	zie B. 168.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
Eigennamen voor vrouwen en meisjes van de volksklasse.			
Māwā	Māwā		
Ngåålå	Ngåålå	sapanggal	
Tåtāloeoe	Tåtāloeoe	dihadapankoe, dimoekakoe	zie S. 7.
Aki	Aki	nama sadjenis batoe	
Bi̊åtå	Bi̊åtå	van Bi̊åtådoe (?)	
Nåoe	Nåoe		hiermede kan men alle vrouwen als hier bedoeld aanroepen; is een woord, gebruikt „salakoe boedjoeq”. (vgl. anoe mal. en N. 1.)
Eigennamen van mannen van aanzienlijke afkomst.			
Aādoe	Aādoe		(van Mååloeādoe? een „van” als op de vorige bladzijde.)
Ali̊	Ali̊		en andere Arabische namen.
Eigennamen van vrouwen en meisjes van aanzienlijke afkomst.			
Têlêhoelā		cf. S. 118	zie S. 7.
Têlêoeloe			mal. oeloe.
Têlêboenggå			mal. boeloe ajer, om water te scheppen.
Têlêboelangå		cf. } nama negeri	mal. Bolango.
Têlêmååtå		cf. } nama negeri	
Têlêmåpoeti̊		cf. Wit	
Têlêmåitå		cf. Zwart	De opmerking van Van Höevell dat dit Têlê-gebruik op immoraliteit zou wijzen kan ik niet onderschrijven. Men heeft in Indië onder de bevolking nu eenmaal eenvoudiger en gezonder opvatting omtrent deze zaken dan wij. Bovendien — denk aan ons „aarzelen”!
Têlêmångåndoe		cf. } de namen der rijkjes.	
Têlêli̊moetoe		cf. } de namen der rijkjes.	
Têlêboeni		cf. } de namen der rijkjes.	

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
Dĭkoe Moelĭālā Mĭā	Dĭkoe Moetĭālā Mĭā	cf. P. 23	

De vele Têlê hebben misschien aanleiding gegeven tot de opmerking van Van Höevell in T. A. Gen., 1891 Deel VIII pag 35, welke niet juist is, althans te onduidelijk om in dien vorm te worden gehandhaafd, daar het toespreken van eene boki met Têlêhoelā één geval is van het algemeen gebruik — en het toespreken met dien naam alleen voor die boki goed, aangezien zij zoo heette. *)

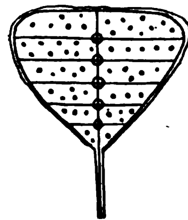
7. ådê	ādå	ka, kapada	naar.
8. tå ĭndĭlĭ of tå tĭlĭ	å tĭhĭ	disisi	naast, ter zijde van.
9. mêmbĭdoe	mådĭoegå	dĕkat, hampir	nabij.
10. hoeĭ	goebĭ	malam	nacht. Zie 79. R. 80. O.
tåndåjååmå	tåndåjååmå	malam boeta	stikdonkere —.
hājåå hoeĭālĭjå	tāhātå goebĭnĭjā	djaoeh malam	diep in den nacht.
11.		tĕroeng	nachtschade.
12. måmåli of lāpatå	ĭnggådå	satelah	nadat.
13. loehĭ	loegi	roegi	nadeel. S. 12.
14. måpåêmbĭdoe	måpååĭmbĭdå	datang lebih dekat, mendekat	naderen.
15. ĭlĭālā	ĭlĭālā	tĕmboeni, oeri	nageboorte.
16. loeåboe	loeåbå	koekoe	nagel, v. mensch en dier.
17. måbātā	måhoegā	basah	nat.
18. mêpītå	måhoepĭtå	sepit	nauw.
19. ĭboeå	poetådå	poesat, poesar	navel.
måhoelĭmājàngå	mågāloembēā	mata perpoesing	
wålĭmājàngå	wålĭmējàngå		„eventjes zien”.
20. wålådoe	wålådå	tali poesat	navelstreng.
21. lĭpoe lå Wālàndtā	lĭpoe nå Bālàndā	negeri Wolanda	Nederland. Zie T. 1.
22. påhoetātā	pågoetātā	sanak, anaksanak	neef. Zie N. 36.

*) Behalve boki Telehoela heb ik ook nog een boki Telemandteha gekend. — Ik wil met den heer Schröder over dit punt niet twisten. — Alleen zij er aan herinnerd dat tele — pudendum muliebre beteekent. van Höevell.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
23. dila	windēā	tida, boekan	neen.
dīāloe	dīāmāå	tida ada	
24. woenoe-noelå	wåndåwåndålå	moeroeng	neerslachtig.
25. långoengoe	låmoengoe	tĕngkok	nek.
26. måhàmā	mågåmitå	mengambil	nemen.
hàmāmài	wàmitài	ambil, kamari	Imperatief.
hàmā	wàmitå	ambil	
27. hijå	giì	toelang daoen	nerf. Zie R. 35. B. 40.
28. diālåmàå	indiāmàå	dimana manapoen tidaq	nergens.
29. bêlēā	bêlēā	sarang	nest, zie V. 29; vogel.
30. tāloewålijå of pàsoengi	tajoeirānijā of pàsoengi	tjantiq cf. fatsoen	net, netjes, "netjes zijn". Dit -lijå -nijā (mal-nja) geeft verbaal-beteekenis aan het woord. Zie O. 39.

Men zou — zie E. 30 en O. 39 — verwachten, dat deze dan beperkt was tot den 3den persoon, maar dit is niet het geval.

31. tājàngå	tējàngā	djala	net, werp-.
poekā of boeili	poekā of boeili	poekat	sleep-, trek-.
lêlêdoeå	lêlêdoeå		een plat net, waarvan het geraamte bestaat uit niboeng-stokken, de omtrek van rottan is, waaruit mede de met o aangegeven verbindingen bestaan.

Hier overheen is wit gaasdoek gespannen, waarop vrij regelmatig voorkomen zwarte vlekken van ongeveer 1 cM. middellijk. De vlekken dienen om het grind na te bootsen en zoo de dieren van schrikken en vluchten af te houden.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
Men vangt er kleine waterbewoners mede, zooals de:			
doeå	doeå	nîkè	een soort vischje, enkele cM. lang slechts.
hêlê	gêlê	oedang	garnaal.
pîlêhêloetā	pînågāloetā		een soort visch.
32. oelîngå	ngoetoe	hidoeng	neus.
33. lêtå of hoetāhoetàngā	lêtå of boetāboetàgā	sapoetangan	neusdoek.
34. hoewàngå oelingå	boewàngå ngoetoe	lobang hidoeng	neusgat.
hoewàngå oelîngoemå	boewàngå ngoetoenimoe	lobang hidoengmoe	Zie E. 31. een scheldwoord — waarbij
een deel van het menschen lichaam als zoodanig wordt gebruikt.			
woetî + of hoetoe + + lîāmāmoe	oetî + of boetoe + + nîāmāmoe	pelir of boetoeh } bapakmoe.	
îndtoemå	îndtoemå	kārèpò (mol. ?) of. kĕripoet	likteeken (tanda loeka, t. bobento).
35. wålåmå	wålåmå	kaboet	nevel. Zie S. 19.
målåmå	målåmå		nevelachtig.
36. Zie neef, N. 22		kĕmanakan perampoean	nicht. Zie N. 22. Het zelfde woord wordt gebruikt.
37. åîli	åmbîlì	boewah pinggang	nier.
38. dîāloe	dîāmāå	tijada	niet.
39. dîāloemàå toewà	dîāmàå tåmîtā	satoepoen tida	niets.
40. båhoe	bāgoe	baroe	nieuw. Zie 7 A.
ngåboetāå	tåboetāå	satengah	
41. kākātoeā	kāktoeā	kakatoea	nijptang.
42. Zie F. 7.			nimf.
43. dånggå	wàmbāî	lagi	nog. O. 44.
dîpå	îndēāpā	belom	nog niet.
44. pàndoengi	pàndoengî	fandoeng (van doen)	noodig.
44*a*. diāloe ålå	diāmàå āmā	tida pernah	nooit.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
45. oetālā	oetālā	oetara	noord.
46. pālā	pālā	pala	notemuskaat.
47. mābåtījā	doebēā	sakarang ini	nu. Zie R. 19.
hīngåndī		sakarang	
48. īāpå	īāpå	angka	nummer.
49. hoenā	goenā	goena	nut.
åhoenā	āgoenā	bergoena	nuttig
50. målāmêlå	månàmbālå	sĕntap	nuttigen. Zie E. 64.

O.

1. målàlījånoe			Zie S. 19. de morgen vóór de opkomst der zon.
1*a*. doemådoepå	doemådoepå	pagi	ochtend, na de zonsopkomt tot ± 11 uur.
låmboe doemådoepå	bàngoemàī doemådoepå	esoeq pagi	morgen ochtend.
2. wånoe lå oedoemådoepå	wåndå nå doemådoepå	ĕmboen pagi	ochtenddauw.
3. måtålåpàni of mångoesāhā	måtålåpàndè	mengoesahakan dirinja	oefenen; zich —; zich bekwamen; ook: timmeren.
pànī	pàndè	pandai	bekwaam, timmerman.
4.		tiram	oester.
5. bīhoe	bībīgå	tĕpi	oever van een rivier. Zie R. 6.
pàngātå	pàngātå	tĕbing	hooge rivieroever.
īlītå			berghelling, helling?
6. mēālå	påmēā	atau	of.
of	of		
mêjàmbå	påmēāàmā		oud woord door de bevolking veel gebruikt.
7. īnoelå.	indålå	minjaq	olie.
8. såbåboe of toeoedoe	sābàboe	sebab	omdat.
9. måloewådoe	månoewådå	mĕnĕbang (v. tĕbang)	omhakken.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
10. målåmboeli	målåmboeli	membaliqkan	omkeeren; beteekent ook: iets koopen ten einde het weer (met winst) te verkoopen — b.v. visch.
11. hàlì	hàlì	hal	omstandigheid; beteekent ook: kalakoean, gedrag.
12. lāsā-māå	lāsā-māå	kirakira	omstreeks.
13. måhoenggālå	måhoenggālå	toembang	omvallen (van hooge zware voorwerpen, als: boomen).
måhoewàngå			geheel omvallen.
14. dālālā påhêlīlījālå	dālā	djalan	omweg. Zie R. 62.
måhêlīlī	mågālīlī	berkoeliling	omloopen.
15. måīlī	måīlī	mĕnolih	omzien.
16. diāåwålītå	dēāåjā	tijada tahoe maloe	onbeschaamd. Zie S. 14.
wålītå	wåjā	maloe	schaamte.
bājā måboeboehêtå	toemāgå	moeka	onbeschaamd van gelaat. Zie gelaat E. en A. 28.
hoeta	boetā	papan	
17. tādīā tīloenā	tāndēā tīnoena	orang koeloep, orang jang berkoeloep.	onbesneden. Zie B. 97.
18. tålībāwā	åtībāwā	dibawah	onder. n.l. onder het huis, de "printah" — het bestuur.
tåtībāwā			dibawah.
t(åw)āloengå	åwāloengå	dibawah	n.l. gezegd van onder een tafel, bed, stoel, het huis.
19. måtāliā	måtālīā	mandjoewal dibawah tangan	onderhands verkoopen en koopen! Zie V. 17.
måpåtālī			verkoopen.
20. måmījāhoe	måmīāgå	memeliharakan	onderhouden; in algem. zin van vrouw, kinderen, dieren.
mådāhā			oppassen b.v. een zieke; onderhoud vrouw, kinderen.
21. wāpīdoe	wāpīdå	alas	onderlaag. Zie Z. 2.
måhêpīdoe			een onderlaag leggen.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
22. jīhêdoe	īgādå	beda	onderscheīd.
måhīhêdoe			onderscheiden.
måpåhīhêdoe	måpågīgādå	membedakan	onderscheiden.
23. mångādjālī	mångādjālī	mengadjar	onderwijzen of måpåtoenoe B. måpåtoendoe.
of			
måpåtoenoe			Zie A. 23.
måpåålātå	måpåålātå	beladjar	van buiten leeren.
wålātå	wålātå	faham, biasa-mengerti (?)	op de hoogte zijn.
tāhêmåpåtoenoe	tāwàndāgå måpåtoendoe	pengadjar, goeroe	
måmālākiīsā		memeriqsa	onderzoeken.
24. måmātātå	måmātālå		ondervragen.
måpātātå	māpātātå	terang, njata	duidelijk.
måmīlåhoe	måmīlāgå	melihat	zien.
bīlåhoe	bīlāgå	hal melihat	het zien.
bīlêhêlå	bīlāgā	dilihat, maoe lihat	b.v. anaq itoe tida maoe — ; b.v. ambil barang-itoe di — } met aandacht bekeken worden.
25. lāpoetālå	måbànggàngå	nakal	ondeugend.
26. måtī	måtī	tohor	Zie eb.
måhoetādāā			ondiepte van een rivier, de zee.
27. oetoe	oetoe	koetoe	ongedierte op het hoofd: waarin fijne nuances. Zie sub. E. 92.
toemå	toema	toema	— op het lijf.
28. hāpīloe	hāpīloe	kafir	ongeloovige.
29. lêtå	ēātå	tjilaka	ongeluk.
oemålêta			iets dat slecht is b.v. stelen.
målêtå			slecht, b.v.n.w.
30. hālāmoe	hālāmoe	haram	ongeoorloofd.
31. målīnggå-lāboe	målīnggålābå		ongerust.
kīmbàngī		heran	verwonderd.
32. målêtå	mēàtå	kotor	onreīn, vuil, b.v.n.w.
måålêtå			"jang bikin tjilaka." Zie O. 19

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
33. mênggå	måîlå	mentah	onrijp.
34. wā-oe	wà-oe	kita	ons, oewålāoe B. oeånàoe =
āmî	āmî	kami	kitapoenja oewålāmi B. oeånāmi = kamipoenja.
35. toemoe-moelå	toemåmbålå	bertoemboeh	ontkiemen.
måpåtoemoelå			laten ontkiemen.
toemoelā	toembålā		klapper, die na te zijn opgehangen is uitgeloopen, wat men doet met klappers, die men wil planten.
36. målolåoe-doenggājā	måååoemā	bertemoe	ontmoeten.
mååådoenggà	mååoemā	dapat ketemoe	tegemoet loopen.
màî		kadapatan	aangetroffen.
37. målåpātå of	målåpātå of	melepaskan	ontslaan.
måmoelî	måmoelî		van dieren gezegd: loslaten.
oelî	boelî	lepas	
hoelî		lepas	ontslag z.n.w. { soedah lepas. / màhoelîhoelî.
låpātå	låpātå	lepas	
38. måālî	måālî	djadi	ontstaan.
måpååālî	måpååālî	mendjadikan	doen ontstaan.
39. mååtàpoe	mååtàpoe	mendapat	ontvangen. Zie A. 11.
màî lå tāpoeoe	doeî nå tāpoeoe	kita soedah dapat	1e pers. enkelv. Zie E. 31.
màî lå tāpoemoe	doeî nå tāpoe-nîmoe	angkau s. d.	2e 〃 〃
màî lå tāpoelîjå	doeî nå tāpoenåtā	ija s. d	3e 〃 〃
màî lå tāpoelāmî	doeî nå tāpoenāmî	kami s. d.	1e 〃 meerv.
màî lå tāpoelî-mångålî	doeî nå tāpoenîjå	kamoe s. d.	2e 〃 〃
mài lå tāpoelî-mångålîjå	doeî nå tāpoenēā	mareka itoe s. d.	3e 〃 〃
40. mātå	mātā	mata	oog.
41. iîndtà	iîāpå	kedjap mata	oogenblik.
42. iîlāpå	iîāpå	boeloe mata	ooghaar.

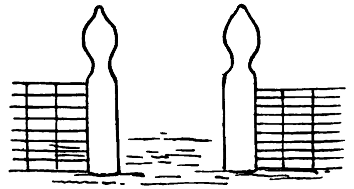
Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
43. boeàoe lå mātå	boeàoe nåmātā	kĕloepaq mata	ooglid.
44. dånggå	wàmbāī	lagī	ook oog.
45. bākīkī	bākīkī	òm	oom. Zie T. 10.
46. boelångā	boengålā	telinga, koeping	oor.
47. pā-tēā	pā-tēā	perang	oorlog. Zie 21 A.
48. tāoea lījå	tāoeā nījā	hoeloe (soengei)-nja	oorsprong. Zie B. 44.
49. wàndtålå boelångā	wàndtålå boengålā	keraboe	oorversiering. Zie O. 46.
wàndtålå	wàndtålå	penoetoep	sluiting } b.v. een flesch.
måhèndtålå	mågàndtålå	menoetoep	sluiten } b.v. een flesch.
måhêoetå	mågāoetå	menoetoep	sluiten van een deur.
måhêoetā	mågāoetå	menoetoep	
hoehêboe	goegābå	pīntoe	
50. tīmoeloe	tīmoeloe	timoer	oost.
51. tå	å	di	op.
tå ītātå of tå tītātå	å ītātå	diatas	
52. målāhoe	månāgoe	menjimpan	opbergen.
tāhoeā	tāgoeā	tampat sīmpan	
tāboeā	bībā	perampoewan	
tādoelàhoe	tādēāgā	perawan	
mångådoelàhoe	mångådēāgā		collectief begrip.
53. hītoetoeloewā	gītoetoeloewa	boewal	opborrelen.
54. īlā lå hoetā	ànå nå boeta	hassil tanah	opbrengst.
īlā	ànå	nasi! makanan in algem. zin	
hàsīlī	hàsīlī	hassil	belasting
55. ālīhoe	ālīgå	soepaja	opdat.
56. hoeåhoeå	boeåboeå	terboeka	open } van deur, peti, lemari.
oendtīoendti	oendtīoendtī	tertoetoep	gesloten } van deur, peti, lemari.
57. måmoeå	måmoeå	memboeka	openen. Zie 20 A. Beteekent ook: kasi bangoen orang-tidoer.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
58. hoewàngå	boewàngå	lobang	opening, gat.
59. tîpå	tîoepå	bengkaq	opgezwollen, b.v. v. e. buik.
60. loemoenêtå	loemàndātå	terbit	opkomen v. hemellichamen, zon, maan.
mài —	doeî —	soedah —	
lå boetāå	nå boetāå	terbit (lah)	
lå boetoe		terbit	meer gebruikelijk dan loemoenêtå. Zie W. 12.
61. måmîndtāå	måmîndtāå	mengangkat	oplichten, opnemen, optillen.
62. bàjà (lå dêhêtå)	lākoe (nå dāgātå)	moeka (laut)	oppervlakte.
toedoe lå hoetā	toedoe nå boetā	moeka (boemi)	
63. måtoelidoe	måtoelîdå	toeloes, ichlas	oprecht.
64. åde ålå tā tånoe	ādå ånîānā	ālámat	opschrift, adres. Zie W. 26.
ådê	ādå	ka	naar, aan.
65. målålålå	måmiågå	mĕnĕlan	opslokken. Zie E. 7.
tålålå	bîāgå	tĕlan	
målāmāå	månāmāå		opslikken door visschen van wat op het water drijft, van slangen, etc.
66. måtîhoelåå	måtîtoeå	bangoen	opstaan.
67. målànggåmå	månànggåmå		opvangen, van iets dat toegegooid wordt.
68. ådê itātå	ādå îtātå	ka atas	opwaarts.
69. màndålå	màndålå	mandoer	opzichter.
70. boeåbåloe	boeåbåloe	tofan	orkaan op zee: groote golven met harden wind, zoodat de zee naar boven rijst.
doetālå			hevige wind, orkaan.
71. pànggålā	låboegā	toewa	oud.
måhîhêwå	måîgājå	lama	
72. tāpànggålā	tālåboegā	orang toewa	een oud mensch.
mångåpànggålā			oude menschen.
mångå oedoelāā	mångå oedoelāā	orang toewa	ouders.
båtoe oedoedoelāā	oedēdēhāā	jang besar besar	groot zijn; de steenen zijn groot.
73. toetoemoela	toetoembålå	oemoer	ouderdom.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
74. måhêloemå	mågāloemå	bermoeafakat	overeenkomen.
75. Zie B. 211.		moentah	overgeven.
76. lābītå	lābītå	lebih, lagi tinggal	overig.
77. wêmā	wêmā	himat	overleg.
måêmā	måêmā	menghimatkan	met voorzichtigheid handelen, zuinig huishouden.
78. mātì	mātì	mati, meninggal	overlijden. Zie S. 100.
màì lå pånoe lå êjā	doeī nå pånoe nå tågoewātā	mangkat beradoe, hilang, afat	— v. vorsten. Soedah disajang oleh Toehan Allah.
79. ngånoe	bàngoemàī	loesa	overmorgen.
80. måtītīhoei	måtīgoebī	bermalam	overnachten, den nacht doorbrengen.
måpååbāngå			wachten tot het licht begint te worden.
81. mālåhoe loetoedaa	doelåoegå	magang	overrijp, te rijp.
82. Zie R. 32.			overschot.
83. goehi låpå	låpå	bandjir (= ajer besar)	overstroming.
84. ngåtoewālī	tīlåboetå	saběrang	overwal.
måbālàngå	måbālàngå	menjebrang	

P.

1. wålīhī	īgī	tijang	paal, stijl van een huis.
pātīlā päilī	pā tīlā		paal aan den ingang van de erven.

De eigenaardige vorm dezer palen heeft bij mij de vraag doen rijzen of hier wellicht een phallus mede wordt voorgesteld of een menschen(sater)kop.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
2. pālī	pālī	pal.	paal, afstand.
3. pāsàngī	pāsàngī	pasang	paar.
ngåbīhì			een paar aaneen gebonden klappers, zooals men die te koop aanbiedt.
4. wādālā	wādālā	koeda	paard.
5. pàkoe.	pākoe	paq	pacht.
(lå mādā	(nå mādā	(apioen	(opium—
6. hoeloepīlå	goenoepīlå	djalan simpangan	pad (zij—). Voor „pad", zie: weg.
boetātå	boetātå		voetpad, óók wel voor ruiters geschikt.
7. oeīoeī	oeioei	tjĕndawan	paddestoel, groot soort.
månggoelālī			een eetbare soort.
8. pālì	pājå		padi.
9. hoenoesā	hoenoesā	orang sĕmboerit	paederast.
10. ngå poetoeta	poetoepoetoetå	boengkoesan	pak; kleeren in een doek b.v.
11. bālā	tåndåå	pagar	pagger.
12. tåjoengå	têjoe	pajoeng	pajoeng.
13. mådêåpå	måhànggoe	menangkap	pakken, zooals een kat de muis, een kip pakken.
måhêoepå			beetpakken, oppakken b.v. een potlood van de tafel.
14. pālādoe åloeoe	pālādå līmā	tapaq tangan	palm, van de hand.
15. bångå	bāngā	nijoer	palm, kokospalm.
toembā of tôembàngå	toembā	roembija	sagoepalm.
loehoetå	loegoetå	pinang	

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
līpā	līpā	nipah	moeraspalm.
tīlādoe	tīladå	woka	de kleine bloempotpalm.
wāålå	wāålå	aren	
åmboelå	åmboenå	niboeng	
hoetīā	gåtīā	rotan	
16. boelånggå	boelånggå	koewali	pan.
17. tātåpå-hoelåå	tååpåboe-låå	orang tergadai orang hoetang hoetangan	pandeling.
tāpīlåpoehoelåå			
påhoelåå	påboelåå	gadaian	pand.
må —	må —	mengadai	verpanden.
18. bīlåbålā	bīnåbāhå	boeboer	pap.
boeī			pop waarmee een kind speelt.
19. påpājā	pāpājā	boewah bĕtiq	papaja.
20. oelålitå	oelålītå	boeroeng noeri	papagai; groen — nek beetje rood met geel — ook blauw aan de hals.
kākātoewā	kākātoewā		witte soort.
tīndītå	tīndītå		groen, zwart de „parapara”.
21. kālāsàtī	kālāsàtī	kertas	papier.
22. àmboengoe	àmboengoe	ampoen	pardon.
23. moetījālā	moetījālā	moetijara	parel.
24. —		partikĕlir	particulier.
25. dīàmbàngå	dīàmbā	langkah	pas, schreede.
ngå —		sa —	een —.
pàsī			reispas.
26. nāhoetoe of jīngå	nāboetoe	nafsoe	passie, drift, hartstocht.
27. kālàmoe	kālàmoe	kalam	pen, voor Arab. schrift.
pênā	pênā		pen.
28. mālītā lå dāwā	māhêtā nådāwā	lada	peper, dus „ritja” van Java.
29. īnoelå hoetā	īndålå boetā	minjaq tanah	petroleum.
30. tåtåboeå	tåtåboeå	toembaq	piek, groot.
êloetå	êloetå	lĕmbīng	klein —, groot mes.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
31. wàlāå pàuā	wànāå pànā	anaq panah	pijl.
iindtoepå			boog en pijl samen.
32. ngångå-tnjaå	ī ā tīā	sakit	pijn.
33. målåpååugå	månåpàugå	mematoeq	pikken, zooals de eene kip de andere.
målåbångå			pikken, b.v. rijst op—.
tåpàngå	tåpàngå		het pikken.
34. tånoe līitā	hêhêījā	kĕlingking	pink.
35. låīlī of lålåīlī	tåī	kentjing	pis.
36. lāmbī	tāgī		pisang, boom en onrijpe vrucht.
loetoe			rijpe —. (Sangir loetoe = rijp, gaar).
l. låpålāngātå	t. nåpålåugātå		groot soort.
l. låtoetoe			
l. soesoe	t. soesoe	p. soesoe	
l. lååjoe		p. kajoe	
l. làdja	t. làdjā	p. radja	
l. lå Ājābå	t. na. Ājābå	p. ambon	
l. lå långālå	t. långā	p. tandoe	
37. båtoe	doemiī	bidji	pit.
38 tàmbàtī of biloelåā	tàmbàtī	tampat	plaats.
39. ḍoepī	ḍoepī	papan	plank.
40. —		pokoq	plant.
41. māpàdoe	māpàdå	rata	plat = effen, vlak.
pājādoe			plat, b.v. een plat bord; pīnggì p. —.
42. tātīlång-gālāā	tātīnåuggānāā	anaq-angkat	pleegkind.
tāīlåhāmā	tānågāmītå	bapa mama angkat	Zie halen, H.
43. wêngāhoe	wêngāgå	kasoekaan	pleizier.

GORONTALO.	BOENDA.		HOLLANDSCH.
lipā	lipā	tĕnggala,	ploeg.
tiladoe	tiladå	badjaq, loekoe	
wāålå	wāålå	meloekoe	
åmboelå	åmb[illegible]	tiba tiba	plotseling.
hoetiā	p[illegible]	mĕmĕtiq	plukken, van vruchten.
16. boelånggå	[illegible]nipoe	nanah	pokken, etter.
17. tātåpå-hoelåå	lålå	nadi	pols.
	pålilinggita	djamboewa	pompelmoes.
	limoe bångā	kaki	poot.
tāpilåpoel[illegible]	tili	pos	post.
påhoelå[illegible]	pòsi	pĕrijoeq	pot, met
må —	ijå	of	wijden
18. [illegible] pòsi		bĕlanga	buik en
boe[illegible] oelingå			nauwen
19			hals.
2[illegible]	bålinggå	tempajan	
bålinggå	ngàngā	moeloet	algemeen woord, mond van een pot.
ngàngå			tuit van een ketel.
tèlèå	boeli	pantat	bodem van een pot, van binnen.
boeli of toètoeboe			— van buiten.
53. hoetā tāloe	hoetā tāloe	tanah lijat, tanah balangan	potaarde, zie W. 10.
54. pātoeloeti	pātoeloeti	pottĕlod	potlood.
55. målåijā	måpiloe	berkata	praten.
56. boelåtoe	boelåtoe	perahoe	prauw.
57. imāmoe	imāmoe	imam	priester, moham:(wat eigenlijk eene onjuiste vertaling is!)
58. dêå	dāå	poedji	prijs met woorden.
må —	må —	memoedji	prijzen.
			prijs, bij een wedstrijd.
boeli of hālāgā	boeli	harga	waarde.
59. tàoe titi	tàoe titi	poetera	prins.
?	boewā	poeteri	prinses.

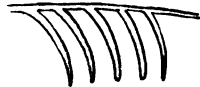
NTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
pāugi-ngilia	pângingin-dāloewā	djamban, kakoes	privaat.
mângili	mângindāloe	boewang kotor	zie S. 23.
61. simåndtālå	imåndtā	tjoba	proef.
måhimåndtālå	mågimåndtā	mentjoba	beproeven.
62. nābi lasoeloe	nābi	nabi, rasoel	profeet.
63. båhi	bitoelå	bisoel, bĕntil	puist.
64. båndåå	bàndåå	titiq	punt.
65. āli	āli	parigi	put.
måloendtoelå	månoendtoe	mĕnimba	putten.

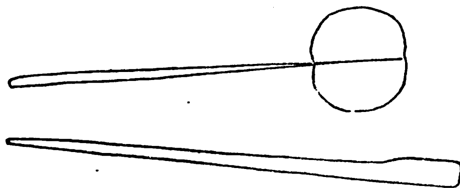
R.

1. tànggi	tànggi	pĕnĕrka	raadsel.
2. lådā	lådā	djantera	rad.
3. tiloehàtā	tinoegàtā	kena	geraakt.
måpäåtoehàtā	måpäåtoegàtā	menganai	raken.
4. himbalāi	gim.bā lāi	domba djantan	ram.
5. bālā	bālā	tjilaka, bĕla	ramp.
6. bihoe	bibigå	bibir, tĕpi, pinggir	rand, van een kopje, zee? vaartuig, koewala.
bihiā	bibigiā	de vorige + nja	
7. oedoe	oedoe	tikoes besar	rat.
8. mynggå	måilå	mĕntah, zie O. 33 mênggå	rauw, onrijp, tegenover gaar.
9. måtoelidoe	måtoelidå	loeroes	recht, niet krom.
10. boetåå	boetåå	hoekoem	recht.
11. màdjālisi	màdjälisi	madjelis	rechtbank.
12. hakimoe	hākimoe	kadli, hakim	rechter, te Gorontalo, Talaga en andere districtshoofdplaatsen bestaat de geestelijkheid uit: 1° kāli, 2° hākimoe, 3° imāmoe, 4° tālāā dāā, 5° hatibi; een algemeen woord voor alle bovenstaanden: lêbi.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
13. ålåwālā	ålåwānā	kanan	rechter, rechts.
14. īhī làsī	īhī làsī	toeloes, ichlas	rechtschapen.
15. ādīlī	ādīlī	adil	rechtvaardig.
16. måhoebå-doe	mågoebādå	melapaskan, menoeloengi	redden, zie helpen.
17. sābāboe of toemoelå	sābàboe of toemboelå	moela, karena, sebab, pohon asal	reden.
målåījā	måpīloe	berkata	zie S. 78.
18. lāboeā	lāboeā	pelaboean	reede.
19. màī	doenå	soedah, telah	reeds.
lāpatå	êjā	soedah habis	
20. hīàngå	gīàngå	tjĕlah	reet, spleet.
21. måmālènd-tā	måmalèndtā	memarentahkan	regeeren, —
tādīhoedīhoe pālèndtā	tāåtångå-tångå-lå	pemarentah	zie H. 93, degeen die het bestuur in handen houdt.
22. måpåta-oenoetå	måpåtå-oen-doetå	mengatoerkan	regelen, alles op zijn plaats zetten, rangschikken.
tåoenoetå	tåoendoetå	pengatoeran	volgorde, rang-regeling: niet „verordening”.
23. dīdī	oehā	hoedjan	regen.
båtoewā lå dīrli			regendroppel, båtoewā = o.a. een soort zoetwatervisch (meer van Līmoetà).
dīdīdāā	oehā dāā	hoedjan dĕrĕs.	
dīdīālå	oehànā		regenen, — ik heb niet kunnen nagaan of dit inderdaad juist is.
24. doehī lå-boetoe	ālīboebāgå	pĕlangi, kĕloe-woeng	regenboog, zie B. 173.
boetoe			bron.
låboetoe	nåboetoe	timboel	opborrelen.
ālī	ālī	parigi	put.
25. tåjoengå	têjoe	pajoeng	regenscherm.
26. dāpoetālī	dāpoetālī	daftar	register.
27. månngātå	måhàngå	mentjapai	reiken, om iets dat ver af is te krijgen.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
måhoedoe			aangeven, aanreiken.
28. målàmàhoe	målāmāgå	soetji	rein (zie hiervoor) — mooi?
			rein, niet vuil.
måpåålàmàhoe	måpåålāmāgå	mentjoetjikan	
29. lålàå	lålàå	perdjalanan	reis, w. w. månàå: reizen, algemeen woord, over land — måhoewātå; reizen over zee — måbītī: varen.
påhoewātå			reis over land.
bībītì påbītì	boeboetì	pelajaran	
30. måhīāpå	mågīāpå	menghitoeng	tellen.
målêkêni			rekenen.
31. oendtoeå dåī	oendtoeå	anaq doewit, boenga oewang	rente
boengā la dåī	doeī		
oendtoeå	oendtoeå	kalebihan	n.l. alleen de overmaat.
32. lābītå	lābītå	sisa, lebih, peninggalan	rest.
33. bålå	båjådå	baoe	reuk.
34. pīsīkoeloe	pīsīkoeloe	bestoel poetaran	revolver.
35. dātālā	dātālā	roesoeq	rib.
hiå	gīì	lidi	nerf van
äätutiå		sapoe lidi	eenpalm.
36. måtītāloe	måtītajoe	menoedjoe	zich ergensnaar richten met het gezicht.
37. kàstròlī	kàstålålī	minjaq djaraq	ricinusolie.
38. åbålīå	åbåjådīā	berbaoe	rieken.
39. hoehêbīla	goegābīlå	dajoeng	riem, Inlandsch en Europeesch model riem, zie R. 54.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
bitè			een soort korte riem vooral op het meer van Limoeta gebruikt, waarmee men het water naar achteren wegslaat en dus de roeiers zien waarheen ze gaan: pagaaien.
måhêbilå	mågābilå	berdajoeng	roeien.
hêbilā	gābilå	dajoeng	roei! Imperat; singul. en plur.
limångåli			plur. alleen.
40. làmboetå	làmboetå	boeloeh	riet; alleen het lange baardhaar: plat woord.
pādêngå	pādàngå	ilalang, alang alang, koesoekoesoe	alangalang. Imperata arundinacea cyrill. var. Koenigii Benth.
tiboe of hêpoe	tiboe of gāpoe	gelagah kanokano	glagah. Groeit veel aan rivieroevers. saccharum spontaneum L.; lijkt veel op tĕboe: suikerriet.
41. pātihoe	pātigå	karang	rif.
42. loemoendtoe	loemoendtoe	berkandara	rijden; paard, voertuig.
43. kājā of åpåhångi	kājā of åpåhångi	kaja	rijk. wie een groot modāl (kapitaal) heeft.
44. lipoe of hoetā	lipoe of lå wālāndtā	karadjaan	rijk.
45. boebatå	boebātå	manteri manteri	rijksgrooten.
46. måloetoe	måloetoe	masaq	rijp zijn.
loetoe			rijp, bvnw.
47. tapoe lå pālì	pājå	beras	rijst. Zie bras, padi, B. 214, n.l. ook in gebruik voor tāpoe lå pālì.
ilā	ānå	nasi	

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
pålì		padi	
48.			rijstveld.
49. loemoenêtå låboetoe	loemàndātå	terbit	rijzen. opkomen. } beide v. d. zon, maan.
50. hoeālīmå	boeālimå	tjintjin	ring, vinger—.
pātêda	tāāpå	gèlang	arm— van goud of zilver. v. akarbahar —, zwart v. kleur.
ātåtålåhì		kaloeng	hals—.
dālànggàī			voetring.
hoetă			de groote witte ringen aan de handen, die b.v. de Bandjareezen gebruiken.
51. tīālìālìā	talīmåndoe	djarimanis	ringvinger.
52. doetoelā	doetoena	soengei	rivier of monding van een rivier.
boetāījå			rivier (stam of +ījå?)
53. Zie A 64.			roede.
54. måbītè	måboetì	berdajoeng	roeien. Zie R. 39, 29; ook: berlajar, b.v. wāoe må bītì ådè Oewānèngå = Akoe berlajar kaKwandang.
bītì	boeti	dajoeng	riem, pagaai.
55.			roeipen.

is niet bekend; het touw waarmee de roeispaan, bij gebreke van zoo'n roeipen, wordt vast gebonden heet:

tånggīlå			
56. oelīlå	oelīlå	kemoedi	roer.
doenoelā	doenoelā	doeq	vezels van arenpalm, waarvan touw gemaakt wordt.
tåtåhoengā	tåtåhångā		heet het instrument, hierbij ingebruik om het touw te doen draaien, wanneer men het in elkaar wil werken.
57. måtīàngå	måtīàngå	memanggil	roepen; b.v. een ander laten roepen: tīàngā = roep (hem b.v.). Zie schreeuwen S 36.
tīàngā màī	tīàngàī	panggil kamari	
måībådoe of måhoehoewāå	mångīhāoeå mågoegoewāå	memanggil dengan soewara keras	zelf { (iemand) luid — dengan soewara keras — roepen. bv. een bediende roepen.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
58. tātå	tējātå	karat	roest.
59. līlīboe	līlbå	goeloeng	rol, b.v. van papier; een rol = ngå —.
hoehêpoetå	goegāpoetå	goeling	rolkussen.
līlīlībì	līlīlībā	bergoeloeng	rollen.
līlīlīdì	līlīlīdā	bergoeling	līlīlīlīdoe = uit zichzelf rollen, b.v. een steen; iets rollen = målīlīdoe, b.v. een steen; iets oprollen = måliliboe, b.v. een tikar, papier; een strootje rollen = måmāloe (hàoe); līlīlīlīboe = opgerold, b.v. van een bulsak.
60. āājunboeloelā	tātājunboeoetā	katjau bilau	rommel; door elkaar, niet in orde; b.v.n.w.
61. pālīpālilīngå hoeloehoeloelå	pālīpālīlīngå	boelat, boendar	rond.
62. pālīpālītå	pālīpālītå	koeliling of sakoeliling	rondom. Zie O. 14.
63. mêlā of mêlāmå	måpoehā	merah	rood.
mêlā	måātàndåbå	beringat	zich iets herinneren.
64. īhêngå	īgàngå	kĕroeping	roof van een wond.
65. pålåå	tàmboeå	asap	rook (algemeen).
målåtåpå	månåtåpå	minoem seroetoe	rooken.
66. boengā lòsi	boengā lòsī	boenga mawar	roos, dus de bloem van de loge!
67. måhêhoe	måhīgāgå	merampas	rooven.
68. måhoetådoe måtoepå	måboehoeå	boesoeq	rot, stinkend. v. hout alleen: verrot, vermolmd.
69. hoeīdeåbatoe	boeīdåbātoe	boekit batoe	rots.
70. hoetīā	gåtīā	rotan.	rotting.
71. må līmī līmīlīmī of īlåpātēā	målīmī līmīlīmī	berkaboeng perkaboengan	rouwen. rouw.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
72. Zie A. 33.			rug.
73. hoelåtå	hoelåtå	kasap	ruig van gezicht = sàmbàngì; iets, dat niet goed in het oog is, leelijk, grof.
74. Zie R. 38.		berbaoe	
måmāå	måmåjådå	mentjioem	ruiken.
75. oedāā of måloewāhoe	loewàsī	loewas	ruim.
76. tāloendoeloendoe tå wādālā	tāåloendoeloendoe å wādālā		ruiter.
77. påhoehoehêlījā	pågoegoegàīmå	perhentian	rustplaats, b.v. op reisgaand, na bezigheid.
hoehêlī			rust z.n.w.
må hoehêlī	mågoegài	berhenti	rust nemen.
78. bànggā of loesoebàni	bànggā of loesoebànggā	pĕntas, balebale	rustbank.
79. hoelåtå	hoelåtå	kasar	ruw, grof. Zie 73. Hālàndtè maar onbewust sprekende: gālàndtè (Hollandsche g), zelfde bemerking geldt over Hoelondtālå.

S.

1. lābīā	dīålå	sagoe	sagoe, meel — ongekookt.
bīå	bêå	papeda	sagoebrij: gekookte sagoe — voor de kinderen påhoe — de vezels die bij de bereiding vrij komen en weggeworpen worden dīnījåhoe — sagoe met klapperwater en vleesch van jonge klappers samen gekookt. lābīā jīlêpāå — een gebraden sagoe-gerecht.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
toembàngå of toembā	toembā		sagoeboom.
toembā { doehiā / ådoehi	toembā doegi		doornsagoe.
toembā toetoe	toembā toetoe		ongedoornde sagoesoorten.
2. båhitå	toewāå	toewaq	sagoeweer.
3. toe-toewè-woe	têtêtêtìnggānā	bersama sama	samen.
4. nāālì	nāālì		sandaal.
sĕlipoe	sĕlipoe	tjeripoe	een houten voetstuk met een knop voor tusschen de groote en andere teenen.
5. sālendàngi	sālèndàngi		salendang.
tàiboetå	tàiboetå		sal. van zijde.
làmboe	làmboe	ramboe ramboe	franje.
6. lipalipā of pālipā	lipālipā of pālipā	sarong	sarong.
tà-oe (lijå)	tà-oe (nijā)	kapala sarong	
bihoe of met het bez.v.n.w. bihijå	bibigå of met het bez.v.n.w. bibigiā	pinggir 〃	rand ervan.
toembā	toembā		het patroon.
dêtoemå	tåi	djahitan	naad.
7. tilāloewā	tinājoewå	kemaloewan	schaamdeel, algemeen woord, zie schamen.
tāloe	tājoe	moeka	vóór, iets bevindt zich vóór mij.
woeti	woeti		het mannelijk lid.
têlê	poli	poeki	het vrouwelijk schaamdeel.
8. himbā	gimbā	domba	schaap.
9. hoehoendingå	gågåndingå	goenting	schaar.
10. biā	biā biåtådå	bia	schelp, algemeen — ook voor twee kleppige.

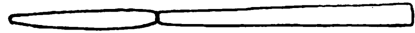
Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
biåtådoe	biåtådå		is een ceritium-soort, die gegeten wordt.
11. målāwātå	målātå	djarang	schaarsch.
12. loehi	loegi	roegi	schade.
13. wålidoe	lålå	bajang bajang	schaduw, wåliloe.
14. målitå	måjā	maloe	schamen, zich —
15. loenggångå	oeloe	batoe kapala	schedel, hoofd.
toelā lå loenggångå	toelā nå oeloe	tĕnkòraq	bekkeneel.
16. dilåhoe	dilågå	djoeliug	scheel, een beetje —.
åtili			erg scheel.
17. sålåsåå	sålåsåå	kentoet	scheet, veest — sipå, een sterk riekende, maar niet hard klinkende (wel blazende) wind; påndtoela — of måtoetå, een hard klinkende —.
18. måboeboeājā	måboeboeājā	bertjerai	scheiden.
måpåboeboeāja	måpåboeboeājā	mentjeraikan	
19. wålåmå	wålåmå	rĕmang, kaboer, silam	schemertijd 's avonds: vóór de maghrib, māhāliboe — måpåbābāngå = morgen vóór zonsopgang als de kippen naar beneden beginnen te vliegen; morgenschemer tijd: soeboeh, Gor. Soeboe.
målåmå	målåmå		b.v.n.w.
20. mångoeloehoe	mångiitå	mentjoekoer	scheren, Ros. Kaal! niet waar, zie nog krabben K.
21. målālitå	målānitå	tadjam	scherp.
22. åtinêlå	åtindāhå	bersinar, bertjahaja	schijnen.
tinêlå	tindāhå	tjahaja	schijn.
23. mångili	mangindāloe	beraq	schijten.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
24. målåoen oetå	månåoendoetå	mengatoer	schikken.
måpådoedoelāhoe			op elkaar stapelen.
25. ālēāoe	ālēāoe		schild, zie Rosenberg Deel II, pl. III, I.
påpànggoe			afweermiddel als men wordt aangevallen, een stuk hout, een zwaard, een boek of wat dan ook.
26. påmbåloe	påmbånoe	koera koera	schildpad, land —.
êwêlā	êwêlā	toetoeroega	zee—.
27. hoengā	boengā	lapoeq, koelat, loemoet	schimmel.
lålåmboelā			kim, als op sagoeweer, bier.
tåbåå of bātāīlālā	tåbāå		van de zwarte plekken gezegd, die op wit goed kunnen komen.
28. måpåīndtà īndtà	måpåīndtà īndtà	berkilat kilat	schitteren van den bliksem, b.v.: flikkeren.
måtoetoejoehì			schitteren (in het algemeen).
29. sāloepā	sāloepā	sāloepā	schoen.
een oud woord, dat (van slof afgeleid!) vervangen wordt door:			
sāpātoe	pāpātoe		
30. sīkōlā	sīkōlā	sekola	school.
31. måpījåhoe	måpījā	eloq, bagoes, pěrmai	schoon, fraai, zie rein.
32. måloehêngå	måloegàngå	mentoewa	schoonouders.
īpāhoe	īpāgå	ipar	schoonbroer, zuster.
måloehêngå	måloegàngå	menantoe	schoonzoon, dochter. Indien juist, is het wel eigenaardig, dat voor schoonouders en schoonkinderen het zelfde woord is!
33. bīnggoenga	bīnggoengå	bahoe	schouder.
34. bàmbāoe	bàmbāoe	kala, kaladjěngking	schorpioen.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
35. tāniā	tān-dēā	pinggan	schotel.
36. måńgoewå-tiå	måńgoewātiā	berterejaq	schreeuwen. Zie roepen R. 57.
37. hoemåjå-ngå	mågāhoedå	menaugis	schreien.
38. måloelå-doe	månoelādå	menoelis	schrijven.
39. åhêjā (lå)	ågā	kedjoet	schrikken (van iets)
ilå-hêjā	inå-gā	terkedjoet	verschrikt.
40. boelihoe	boeligå	sisiq	schub.
pànggåhoe	boeligå		dat gedeelte van een miloe-vrucht, dat overblijft als de zaadjes zijn verwijderd.
41. hoemêoelå	goemāoela	gojang	schudden, intr.
måhoehoela			〃 trans.
42. oeoedoe	oeoedå	koedis, koedil	schurft.
43. barang jang pilànggangi	oeinànggā	sesate	sesate, n.l. het vleesch, dus: wat ge〃panggang〃d wordt.
toewåhoe en woenggåå	toewåjå		het houtje ervan.
44. tåpiā	tåpiā	sisir	sisir — pisang — n.l. !
ngåtåpi	tåtåpi	sasisir	
nganggê	tanggê		de geheele bloeikolf: voorge-voegd sa-
ênggê	ênggê		het stamwoord hiervan.
45. måhoem-bādoe	mågoembādå	memoekoel	slaan, b.v. met rotting måmātì.
46. toeloehoe	tioegå	tidoer	slaap. Het w.w. met voor-gevoegd må —
47. toelidoe	toelidå of tāwā	oelar	slang.
48. målntå	mēātå	djahat	slecht.
49. wambāå of bāå	wambāå	sahadja, hanja	slechts.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
50. lātāå	lātāå	loempoer	slijk.
51. ālāå	āhāå		slijm, uit de keel.
hoewådoe	oehādå		— uit den neus, snot.
52. mångoendtī	mångoendtī	mengoentji	sluiten met een sleutel. Zie D 50 ook måpåoendti B. id. Måhêoetå, sluiten algemeen woord, b.v. een baadje.
oeoendtī	oeoendtī	koentji	sleutel.
53. lāmītå	nānāmå	rasa	smaak.
54. mådoepā	mådoepā	mĕnĕmpa	smeden, van ijzersmid, goudsmid. Mådoedoeå, slaan n.l. van een stuk ijzer b.v. op een plaat om die zekeren vorm te geven.
tāmådoedoepāwā	tāmådoedoepāwā	pĕnĕmpa	smid, algemeen.
panīlåoewātī	(lå hoelāwā)		ijzer-, goudsmid.
55. måmàhoelå	måmāhoengå	melempar	smijten, meer in het bijzonder naar iets b.v. mangga-vrucht, teneinde die naar beneden te krijgen; toch ook als måmāi.
måmāī			smijten, gooien, algemeen woord, b.v. naar een hond.
56. toenggīlå boeloengī	toenggīlå boeloengī	paroeh	snavel. Zie mond.
57. ālīhoe	ālīgå	segera, lekas, tjepat	snel. Zie vlug, en A. 15.
58. mångīlītå	mångīlītå	memotong	snijden, van kains, bladeren, een blad papier etc., ook: scheuren van deze. Scheuren van papier, trans., måmītêtå of mångàīdīngå; mångàndàngàndàngå, een stuk papier b.v. in snippers scheuren.
mångåjådoe of mångālādoe	mångåjådå of mångālādå		met een mes { van vleesch, beide. van vruchten, het eerste.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
59. boesoengī	boesoengī	koemis	snor.
60. zie slijm S. 51		ingoes	snot.
målångoetå	målångoetå	memboewang ingoes	snuiten
61. tāboelīå	tāboenīā	koewah koeroe	het water, dat men bij den visch doet om dien te laten koken.
såpoe		sop	soep.
62. Soewāwā	Toewāwā		naam van een landstreek, ten onrechte Soewawoe.
63. soeloedādoe	soeloedādoe		soldaat.
ådoedātā (lijå)			het staal (nja).
64. dātālījå of målāwātå	hoeådāānījā	djoemlah	som, banjaqnja.
65. dêmålātå	bamålātå	terkadang	soms.
65*a*. langå			span, n.l. van duim tot middelsten vinger; één span, ngålàngå.
66. ījåhoe	dīhā	loedah	speeksel.
67. bālādoe	bālādoe	lĕmbing	dolk, dolkmes.
of	of		
êloetå	êloetå		langer dan de bālādoe.
tåtåboeå	tåtåboeå		langespeer, toembaq. Een korte lans wordt ook êloetå genoemd.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
68. āloebênètī	āloebênètī	peniti	speld. Ook bakerspeld.
69. moītåhoe	måhågīlā	main	spelen.
ītåhoe	hågītā	permainan	spel.
70. màni	māni	mani	sperma, man als vrouw.
hoelàudtjīngå	boedjājātå		alleen van den man.
71. īnggīlīloewā of wånggīlīloewa	īnggīnīnoewā	tjeremin, kadja	spiegel; voor de vrouw alleen, pōendtīngå.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
72. pākoe.	pākoe	pakoe	spijker.
73. lêè	lêè	sesal	spijt.
mâlêè			wàoe mâlêè = ik heb berouw.
74. dànggā-dàngga		laba laba	spin.
75. —	—	bajam	spinazie.
76. lāti dīìdīì	dīìdīì	hantoe	spook — niet door iedereen gezien, maar alleen door hem, die obat bij zich heeft om die te zien. Het zijn allerlei wezens: menschen, dieren, soms met lange haren. Willen de menschen hun iets vragen, dan zwijgen ze.
77. līådoe	līådå	bekas	spoor.
tādī			spoor (paarden— om aan te sporen).
78. måtåmbīloe	måtåmbīloe	berkata, mentjeritera	spreken, mooi woord. Zie R. 17 van pīloe, B. id. = tjeritera, geschiedenis; må mīloe = een geschiedenis vertellen.
målåījā		berkata	gewoon woord.
79. måtītājangå	målītājàngå	meloempat	springen.
loemàndtīå			springen, op dezelde plaats blijvende, b.v. touwtje —.
80. bonlīta	boehītā	bilalang	sprinkhaan.
81. månoelà	mådīhà	berloedah	spuwen.
månoelà	mågàmbī	makan nasi dengan ikan	
82. tīmīhoelå	tīmīgì	berdiri	gaan staan; tīhoetīhoelå = staande zijn, staan.
83. pātāhoe	pātāgå	ejkor	staart, van vogels, visschen en andere dieren.
84. bātàngå	bātàngå	batang	stam.
85. tådoe	boehoeå	baoe boesoeq	stank; āboehoe, de stinkende lucht onder iemands arm; nånångā, de stinkende lucht van het vuil uit de ooren; lāndtīhī, de stinkende lucht van geslachtsorganen van man of vrouw.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
86. làilàità	nàinàità	selaloe, senantijasa	steeds.
87. målåboeå	månåboeå	menikam	steken.
pànggåhoe	boengā		steel.
88. tàngå	tàngā	tangkai	stengel, tak.
89. båtoe	bātoe	batoe	steen.
90. båhí	bitoelå	bisoel	steenpuist, met een oog; mātàngå, groot soort puist zonder oog, gezwel.
91. måtihoelå	måtigì	tjoeram	steil.
92. doehi	doegi	doeri, toembaq	stekel, van planten.
93. måtàå	måtàå	mentjoeri	stelen. Zie A. 23 en D. 52.
tālåtàå of tài	tānåtàå	pentjoeri	dief.
94. måpådoetoe	måpåbāntjå	menaroh	stellen, iets neer zetten b.v. een stoel, borden.
madoetoe			id. van borden en stoelen.
95. tàndoe of	tàndoe	njata, tentoe, nistjaja, pesti.	stellig.
måpātātå			stellig, zeker.
96. soewālā of	soewālā	soewara	stem.
lāhoe (lija måpijåhoe)			zijn stem is mooi
97. sāpoe	sāpoe	tjap	stempel.
98. pålijāmā	pålijāmā	bintang	ster. Zie ook M. 99. åtåloewā, drie sterren op een rijtje; tàoedālā, een sterren groep, onverschillig welke.
99. målåtålå	måhåtå	koewat	sterk.
100. mātì	mātì	mati	sterven.
101. båntjåå	bàntjåå	titiq	stip.
102. kādèlā	kādilā	koersi	stoel.
103. kāini	kāini	kain	
104. toenggoedoe	toenggoedå	toengkat	stok.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
105. boeboe	boeboe	kĕloe	stom.
106. tàndàngå	tàndàngå	kain kotor	stonden; doelādoelahoe, de stonden hebben; een baadje, broek, die men niet meer kan gebruiken als te vuil of te oud.
107. måålāpoetå	måātālā	mengganggoe	storen; alleen van kinderen gezegd, knijpen of slaan zonder reden, iemand — måmoelì.
108. doetālå	doetālå	riboet	storm.
			stooten (zich—) b.v. tegen een stoel met den voet, låītànggīlå.
109. dālālå	dālā	djalan	straat.
110. hoekoemàni	hoekoemàni	hoekoem, siqsa	straf.
111. pèndādoe	pendādå	pantai, pasisir	strand.
112. āloetå	āloetå	garis	streep; een streep als deze ——— een letterteeken, āloetīpåmāå.
113. pātēā of på —	pātēā	perang	strijd.
måpātēā	måpātēā	ber—	strijden.
114. boebåoelå	boebāoelå	djerat	strik, b.v. om er geiten mee te vangen, die losloopen.
115. tålåtålåhoe	tålåtålågå	mengalir	stroomen.
tålåhoe			stroom, b.v. tålåhoe (lå) tāloehoe, de stroom van het water.
116. boenggåhoe	tīgågå	kerongkongan	strot.
117. måbålī	mågåtoe	patah	stuk; van armen, beenen, brug.
måpītàngå of måpåå	måpêtàngå	pitjah	borden, glazen.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
måpoetoe of måwoendtå	måpoetoe	poetoes	potloden, griffels, takken. stuk van touw, garen.
118. hoelā	boelā	goela	suiker.
pātådoe	pātådå	teboe	suikerriet.
119. toeloetanī	toeloetānī	soeltan	sultan.
120. målūrī	mådioe (dioe)	bikin berhenti nangis	sussen, stillen, iemands boosheid.
of mådoeålå	of mådoeålå	ook: bikin berhenti marah; n.l.	
målūri	måniudoe		dit wordt gebruikt van den man, die zijn vrouw boos heeft gemaakt en nu haar het een of ander geeft — geld of iets anders — om haar weer goed te stemmen.

T.

1. låījä	bāhāsā	behasa	taal { laījā lå Hoelåndtålå. // lå Wālàndtā. N 21.
2. tābāā	gèndè	tembakau	tabak. Zie betel.
soeloetī	soeloetī	seroetoe	sigaar
3. mēdjā	mēdjā	medja	tafel.
4. tàngå	tàngā	tjabang	tak.
5. ādjīmā	ādjīmā	djimat	talisman. In geval van ziekte, als men in den oorlog gaat, enz., maakt men er, die bestaan uit papier met koranspreuken beschreven; het papier wordt omgevouwen, in een stuk doek genaaid en om den hals gehangen of om het middel gebonden, ter afwering van booze invloeden.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
6. måloewàmå	måloewàmå	djinak	tam.
7. àsàngi djāwā of ràmbà	àsàngi djāwā	asam (djawa)	tamarinde, boom en vrucht.
8. doengitå	ngipå	gigi	tand, algemeen woord. Zie K. 44.
9. hoehoepêtå	goegoepêtå.	penjepit	tang, het zou beteekenen de stukjes hout, waar tusschen de tahi minjak (gekookte klapper) geperst wordt, om er olie uit te krijgen.
oetoepitā			Zie besnijdenis.
10. kiki	kiki	moei	tante. Kiki, alleen in gebruik als vocatief.
påoelā			van vaders en moeders zijde.
11. mångåāpå	mångåāpå	mĕraba	tasten, den weg zoekende.
målēāpå	målēāpå		streelen b.v. van een kat.
målåndtālå			b.v. een kip betasten om de qualiteit te beoordeelen. Målåndtālå beteekent ook: gedurende de zwangerschap wanneer deze zichtbaar is, komt de geheele familie, broers, zusters, ouders, samen en eene vrouw onderzoekt dan hoelang de zwangerschap al geduurd heeft, 5, 6 maanden b.v. — die vrouw is de aanstaande vroedvrouw, hoehoelàngå; voor de zwangerschap zichtbaar is, wordt ze ge"oeroet" ook later b.v. als ze iets mankeert — die bijeenkomst wordt beschouwd als een soort van feest.
12. mångāhi-māhi	mångāhimāhi	mentjoreng, mentjatjah	tatoueeren.
13. wåhoe	wåboe	pokareroe, tjamara	taxis.
14. tå	å	di	I. te. II. bij, wat meestal is tåå; mijn griffel is bij hem, gêlêpoeoe tåå liå.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
15. toewåtå of pàsā	toewåtå	tanda	teeken; goede en kwade, bij paarden, geiten, schapen etc. G. lìlìngå, B. lìlìngå. b.v. må ngåhì t. of p., een teeken geven.
16. tìngångåwā lå ååtå	tìnìboengānā nå tìlì	djari kaki	teen.
tìjåmboe lå ååtå	tìjåmboe nå tìlì		groote teen.
17. måhiāpå	mågìāpå	membilang	tellen.
hìāpå	gìāpå	bilangan	getal.
18. Zie B. 186.			tepel.
19. lålåhoedoe	lågoedoe		zich naar achteren schuiven, b.v. van kinderen, die zich in de boeboenêka (Men. Mal. voor Gon. loeloenggêlā, de eigenaardige „wieg”) bevinden; het zich naar voren schuiven in die wieg heet: låtìnggoeloeloepa.
20. tå-oe	bā	samautara, sedang, sambil	terwijl.
21. wāngådoe	wāngådå	tali kang, tali tom	teugel.
22. bålì	wāgoe	serta, seraja, sambil	tevens. ook wàoebålì.
23. senàngì	sĕnàngì	senang	tevreden.
mêngàhoe			Zie B. 166, blij.
24. têtì	teì	teh	thee.
25. tānggādooe	tånggādå	masa, kala	tijd.
26. māsāngì	māsàngì	harimau, matjan	tijger.
27. påpåå	påpåå	kĕtok	tik, b.v. op een deur; tāmbàlì, mep met de hand. mal. — een mep geven; een klap met een rotting, een stok, woembādoe; „een” klap, ngå —; een klap geven, måhoembādoe; houw met een sabel, påndtådoe; zoo'n houw geven, måmåndtådoe.
måmåpåå			tikken op een deur b.v.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
28. pàni la āĵoe	pàni nå āĵoe	toekang kajoe	timmerman.
29. tîmåhì	tîmågā	timah	tin.
30. gālālî	gālālî	galar	titel.
31. dêbå	lāgîdibi	djoega	toch.
ålå	āmā	djoega	ook.
32. tå.oebåîtå verkort tåoe	å tånggādå båîtoe	koetika itoe	toen.
33. ådoehêngå	ådoegānā	bertambah	toenemen.
34. pākākàsi	pākākàsi	perkakas	toestel.
35. bîā tāmåhoe	bîā tāmågoe	beja	tol. (belasting)
36. hoemboetā låîjā	goemboetā lå-îjā	djoeroe behasa	tolk, zie W. 33. måhoemboetå, twee stukken touw aan elkaar binden.
37. doelàngā	doelāngā	tong, tahang	ton, sîpā, houten of ijzeren bali, waarin men kleeren wascht.
38. måloenoe	månoendoe	menoendjoeq	toonen.
39. îngå of êndtêlå of nāhoetoe	îngå of êndêlå	marah, amarah, geram	toorn, algemeene woorden.
moeloeka	moeloeka	moerka	van vorst, god.
må îngå of må êndtêla	må îngå of månāhoetoe	marah	vertoornd, boos, zie Rosenb. „haten„ : fout.
40. Zie fakkel			toorts.
41. påloeloepå	påloeloepå	goena, obat goena	toovermiddel, n.l. om de gunst van een vrouw te winnen; om rijk te worden.
42. toetoeå	toetoeå	poentjak	top.
43.		koembang	tor.
boewāhānga	boewāhàngā	k. nijoer	klappertor.
44. boewātoelå	boewātoelå	tali	touw, afgewerkt; hîoetā, stuk touw achter den rug van eene vrouw, die weeft.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
pi̊ndtālå			de vezelachtige stof (tali-doek) waarmee o. a. paggers worden gebonden.
45. måpåtå	måpåtå	lambat	traag.
46. pånoe	loewā	ajer mata	traan.
47. måhi̊mån-dtālå	mågi̊måndā	mentjoba	trachten.
48. pātåå?	pātåå	bisi bisi	tralie.
djālàmbā	djālàmbā	djala djala	
49. toeādoe	toeädå	tangga	trap.
li̊ndtångå toeādoe	li̊ndångå toeādå	anaq tangga	
li̊ndtångå?	li̊ndångå		
50. måhêloetå	mågāloetå	menariq	trekken, helamoe, b.v. kajoe, slepen; mådêdêå. — Imperat dêdêā målā, b.v. van een schuitje waarin men zit naarvoren —; b.v. een paard, dat een touw om den hals heeft, trekken, måmi̊àndtālå, als het paard niet luisteren wil; met kracht (weg) —, zonder dat iemand het weet, zonder dat men weet of de ander het al dan niet goed vindt.
51. måpåtåå?	måpåtåå		
måli̊li̊oelå		keroeh	troebel.
52. måti̊ti̊oedāā = malakoe	må ti̊ti̊ oedāā	besar hati, katjaq	trotsch.
kan diri besar	må ti̊ti̊	boewat —	doen (als)
53. doedoeå	moehi	satia	trouw, opvolgen b. v. iemand's bevel, volgen, gaan achter een ander, toenoehoe måt. = mengirim.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
54. Zie H. 110.			trouwen.
55. īlnugī	boenggālå	kebon	tuin.
56. Toeloekī	Toeroeki	Toerki	Turk.
57. toetoe	soesoeh		borst.
doeloewå? tapīlå	wālādå	kĕmbar jang diperanak	tweeling, zie nº A. 17.
58. sàkī dêipå lêlīātoe	sàkī	sjak	twijfel. belom entero, nog niet geheel.
59. oewålā måoewålā	oewålā måoewålā	perbantahan berbantah	twist, tālāwā b.v. van lui, die elkaar een erf betwisten.

U.

1. pīā?	hātoenā	bawang	ui.
2. doedoehoe?	doedoehoe	boeroeng hantoe	uil.
3. māloeå	måloeloeålā	kapar hajam?	uiltje, nachtvlinder.
4. måmātí tåhì of måhīpå (måhīpā-tåhì n.l.)	måmātì tågā	menboenoeh lampoe	uitblazen, uitdoen, een lamp.
5. toenggīlå	toenggīlå	hoedjoeng	uiteinde, zie mond, meestal gebruikt men echter toenggīlījå hoedjoengnja.
6. hoeloengå	goeloengå	langit	uitspansel.
7. låīlī	tåī	kentjing	urine.
8. ålàsi	ålàsī	djam	uur, vergelijk ons "horloge"! "hora", met uren rekent de Gorontalees niet, hij wijst met de hand den stand van de zon aan. Buitendien heeft men een aantal bepalingen voor tijden van langeren of korteren duur, b.v. den tijd noodig om rijst gaar te kooken.
9. Zie E. 31.		— moe angkauw poenja	uw.

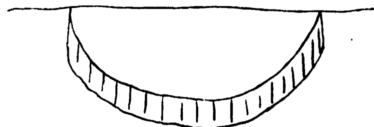
GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
		V.	
1. låpå	iåpā	depa	vadem.
2. tiāmå	tiāmā	bapa	vader.
3. måd.êh'oe	månāboe	djatoh	vallen, b.v. van een mensch, een boek.
doeloedoea ?	doeloegoeå	djeram	waterval.
tålåtāboe ?	tålåtābå		stroomval, plek waar de rivier door een sterk verval snel stroomt — maar toch nog geen „val" vormt.
4. låndtå	nånggå	dari	van.
5. pāoe?	pāoė	pakoe	varen.
6. båi	boei	babi	varken.
7. poeāsā	poeāsā	poeasa	vasten.
8.		haiwan	vee.
9. dādātā	måhoeå	banjaq	veel.
10. làmboetå	làmboetå	boeloe	veer: algemeen woord, zie G. 14.
11. Zie Bezem B.			vegen.
12. ālipå	ālipå	koelit	vel, zie huid.
13. Zie boek		tingkap	venster.
14. målāmi-ngå	måhàjå	djaoeh	ver.
15. têli	têli	tjat	verf.
16. bisā	bisā	bisa, ipoeh, oepas	vergif.
pedi	pådê	ratjoen	
17. måpåtāli	måpåtāli	mendjoewal	verkoopen.
pàndisi		lelang	verkooping, vendutie, verkoopen op vendutie = måpåpàndisi, koopen op vendutie, måmàndisi.
18. hoelàngå	goelàngå	bidan	verloskundige (vrouw).
19. tilātå	åtātå	soedah berkarat	verroest.
20. målingå-hoe	målåmboe	gemoeq	vet, b.v.n.w.
tābå			vet, z.n.w., oetātålå = ?

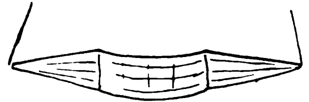
GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
21. bālī	bāli	moesoeh	vijand, eigenlijk: tegenpartij. Twee vrouwen die één man hebben: de eene is de ander niet goed gezind, åloeå, z.n.w., noemen ze dan elkaar.
sātoeloe	sātoeloe	sateroe	
22. īilå	īihå	kikir	vijl.
23. tålītiå	tålītiå	sirip	vin, zie vleugel, V. 29.
pātāhoe			staartvin, zie staart. Indien gekookt, wordt hieronder verstaan het geheele gedeelte achter de ingewandsholte.
pātāhīå			de staart.
24. tingångåwā lå åloeoe	tīnīboengānā nå līmā	djari, anaq tangan	vinger.
ngångå	tåboengå	sa boewah	hulptelwoord b.v. loetoe ngångå, één (rijpe) pisang; één vinger, åloeoe ngångå; b.v. sa boewah pisang, één stuk pisang.
25. tålā	tēā	ikan hidoep	visch. (levende)
oepånoelā	wàmbīniå	ikan masaq	visch. (gekookte)
tålā lå boelālå	tēā nå boelānå	ikan gaboes	ophicephalus striatus Bl.?
boelālå	boelānå	telaga	
26. bàndtēlā	bàndtēlā	bandera	vlag.
27. pånīī	pånīī āboegå	kelawar, kampret.	vleermuis, klein soort.
aboehoe		kalong	
28. tāpoe	tāpoe	daging	vleesch, wil men zeggen, dat men koe-, visch-, varkensvleesch eet, dan noemt men (als in het Hollandsch) alleen den naam van het dier.
29. pålīpīå	pålīpīå	sajap	vleugel, zie vin V. 23.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
30. lànga	làngå	lalat	vlieg, de gewone huisvlieg, ook Sangireesch.
31. Zie eb			vloed.
32. hêītā	gàītà	rakit	vlot, aantal aan elkaar verbonden boeloe's.
33. måālīhoe of målāmêmêtå	måālīgå	lekas	vlug, b.v.n.w.; vlug! vlug wat! ālīhêå; kom vlug! kom vlug hier! ālīhêī.
34. åātå	tīlì	kaki	voet.
35. boeloengī	boeloengī	boeroeng	vogel.
36. påloepåloe	påloepåloe	penoeh	vol zijn b.v. hālātī påloepåloe.
måpååpåloe		bikin penoeh	vol maken, vullen.
37. hoelāwā lå toeloe	boelāwā nå loetå	mĕnip api, boenga api	vonk, zie O. 47. 〃 Goud.
38. Zie besnijden		koeloep	voorhuid.
39. bājā	toemāgå	dahi	voorhoofd, zie Rosenberg!
wålīmboepoeloe	hīmboepoeloe		dat gedeelte waar bij kinderen men een bosje haar laat staan.
40. ålångiā	åhångīå	radja	vorst.
41. pīpīoe	pīpīoe	lipatan	vouw, een vouw = ngåpīoe.
måmīoe			vouwen.
42. måhīndtoe	mågīndoeboe	bertanja	vragen.
43. woehì wåhì	wågā	takoet	vrees, z.n.w., woehìmoe båtījì måådêlå dêoemålêtå takoet moe ini membawa dalam tjelaka [ka barang jang tjelaka].
44. pījåhì	pījagā	sobat	vriend.
pànggālā hīhīlīngā		teman	makker.
45. hoengå	boengā nå ājoe	boewah	vrucht.
46. målêtå	oemēātå	kotor	vuil, b.v.n.w.
47. toeloe	loetå	api	vuur, zie V. 37.
48. ååńggåmå?	hànggoe	genggam	vuist, boendoenga anggååńggåmå = in de gesloten hand zich bevinden.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
		W.	
1. måhipå	måhioepå	bertijoep	waaien, de wind waait = doepåtāhê måhipå, ook wiwipå, b.v. wat voor wind is het = doepåtāwålå oe wiwipå, zie blazen.
2. tånoe	wàndā	mana	waar.
tåoe —	mānīåånā	di —	
låndåoetånoe	nåkånda	darimana	vanwaar bij ontmoeting gebruikt.
ådêoetånoe	ādoenāmāå of māādånā	kamana	waarheen.
3. boelī of hālāgā	boelī	harga	waarde.
4. doedāhā	pådoedāgā	djaga	de wacht, algemeen woord, b.v. de pradjoerits in Soemalata.
på —			een waker.
5. toedoe liå	toedoe niā	darat nja	wal.
6. dingingå	dindi	dinding	wand, algemeen woord (in huizen — kamers).
7. liå	liā	pidjat, koetoe boesoeq	wandluis, mogelijk titi-å; in rottingmat, bulzak.
toemå			kleerenluis.
8. poetångi	poetångi	pipi	wang, zie Rosenb. kinnebak, n.l. de vleeschwang met omliggende beenderen.
9. måpātoe	måpātoe	panas	warm.
10. tāloe	mādoe	lilin	was.
11. wålå	wānoeå	apa	wat.
12. tāloehoe	tāloegå	ajer	water, zie O. 60.
Tāloelå boetoe			hoofdplaats district Tapa, afgeleid van Tāloehèlåboetoe = opborrelend water, mata ajer, zie bron.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
13. båloe	bāloe	djanda, baloe	weduwe
tāwīlāloe			orang jang kamatian lakinja.
14. målåhīhī	målågīgī	lemboet.	week,, zacht.
måloeåjå			b.v. van de rotting, zweep: buigzaam; nasi = week (pafferig): hard: van de rijst, måkoehêngå.
15. dīmīggoe	dīmīnggoe	minggoe	week.
doemāàlī			
āhādī		ahad	
īsīnīnī			
sālāsā			saminggoe.
ālābāā	als Goront.		ngådoemāàtī.
hāmīsī			
doemāàtī			
sāhoetoe			
16. dālālå	dālā	djalan	weg.
hoeloepālå			smal van een weg, ook smal (voet)pad, met de nevengedachte van „weinig bekend„.
17. ngīīdtī	tååhoetå	sadikit	weinig, van andere dan vloeistoffen.
ngåpèè			van vloeistoffen b.v. water.
18. boendoengå måtå	īhì	kĕning	wenkbrauw, zie vuist v. 48.
19. kālādā	kālādā	kerdja	werk.
20. tājāngå	tējàngå	djala	werpnet.
såmā			het net dat als volgt gespannen en vervolgens ingehaald, degeen die de leiding bij zoo'n soma-vangst heeft: tånāàsī.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
21. bālā	bālā	barat	west.
åtålåpā			de kant waar de zon ondergaat, maar spreekt men van den wind, dan zegt men doepåtå bālā en niet d. åtålåpā.
22. åtāwā	åtāoewā	tahoe	weten.
åtāwāoe			ik weet.
åtāwāmoe			gij weet.
åtāwālījå			hij weet.
åtāwālāmī			wij weten.
åtāwālīmångalī			gij weet.
åtāwālīmångålījå			zij weten.
23. måhêwå	mågāboelå	bertenoen	weven.
tīlīhoela	tīnīgì		schering.
påā	påā		inslag.
tånggoeloengā	tālīoedā		ruggesteun.
			
24. āmi	āmi	kami, kita	wij. Zie „ons".
25. toetoenoe	toetoendoe		wijsvinger of toendjoeq.
26. tītā of tātånoe	tīànā	siapa	wie; hoe heet ge: siapa namamoe; alleen: tītā tànggoeloemå; siapa jang ngamoeq = tītā tā långāmoe of tātånoeta långāmoe.
27. doepåtå	doepåtå	angin	wind.
28. oendoengī	oendoengī	laba, oentoeng	winst.
29. måpoetī of mapoetīå			wit.
oemåpoetī	oemåpoeti	poetih	
30. làmboetå himbā	làmboeta gimba	boeloe domba	wol. Zie haar, schaap.
31. hangå	goengå	awan	wolk.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
32. pālī	pālī	loeka	wond.
33. låījā	låijā	perkataan	woord. Kalimadoewa = kālīmā måhêlīdoeloewå.
— ngåtāhì			één woord.
34. woelådoe	hoelădå	hoelat	worm, b.v. in meel, rijst etc.; een soort in het water levend diertje: bītåå; bosch bloedzuiger: līndtā; sawah bloedzuiger: līhoelīhoe.
loewàndtī			regenworm.
35. oewāātå	oewāātå	akar	wortel.

Z.

Gorontalo.	Boenda.	Malajoe.	Hollandsch.
1. hālāhàdī	hālāhàdī	gergadji	zaag.
2. wāpīdoe	wāpīdå	pelana	zadel, voor één persoon. Is de verspringing van het accent het gevolg van de opvolgende korte lettergreep — waarmee dan de niet verspringing verklaard is in de beide andere woorden?
wāpīdē hàjāhàjā of wāpīdē påugångåmbītā.	wāpidā måtàhātå of wāpīdå påugångåmbītā	pelana permoewatan	voor twee personen = „lang" groot zadel. wāpīdē pådoedètåhè
3. lêtå	lêtå	sapoetangan	zakdoek; kanten — lêtå kālākālāwå
4. hoengājå	boengājå	pasir.	zand; wit —, h. måpoetī.
5. dêhêtå	dāgātå	laut	zee.
6. sābångì	sābångì	saboen	zeep.
7. sāpoe	sāpoe	tjap	zegel.
8. lājāhoe	lājāgå	lajar	zeil.
9. hīhīlāwå	tåtåmitā	sendiri	zelf; alleen; diri, n.l. lichaam = wàwāå; bātàngā B. id. b.v. afstammeling van een vorst.

Gorontalo.	Boendà.	Malajoe.	Hollandsch.
10. mångångåtå	mångåiåtå	sakit	ziek, b.v.n.w, hij is ziek = tījå åoe mångångåtå; algemeen woord.
ngångåtå	īåtå		ziekte, z.n.w.
11. dīlåmàngå	dīnåmàngå	soetera	zijde.
12. tīlī	tīhī	pihaq	zijde van het lichaam, van daar óók wel: tå tīlī, b.v. tå tīlīmoe = hampir padamoe, dichtbij, sabelah, b.v. S. kanan, àmbāhoe ålåwālā; S. oetara = à — oetālā.
13. tālāā	tālāā	peraq	zilver.
14. målåhīdoe	målêgêdå	menjanji	zingen.
15. hoelåhoelåå	toeåtoeå	doedoek	zitten; gezeten zijn.
måtī hoelåå	måtī toeå		zich neer zetten, gaan zitten.
16. dīlå		tjioem	zoen. (Niet geheel zeker of het bestaat).
mådīlå		kasih tjioem	zoenen, w.w.
17. målīngå	måhī	manis	zoet; op beide lettergrepen valt nadruk.
18. mātålå doelåhoe	mātānå linggà	matahari	zon; ook wordt gebruikt "doelāhoe" voor "zon", b.v. pàtoe lå doelāhoe = panas matahari = de warmte van de zon.
19. ådijå mēålå (mêjàmbå ådītå	ādēā påmēā ādītoe (āditoeā)	bagini atau bagitoe	zus of zoo. Zie of.
20. wāntīngå	wāti	garem	zout, z.n.w.
måpànggêlå			zoutachtig, b.v. van eten; ook måpàjåå.
21. sālātàni	sālātàmī	selatan	zuid.
22. målåtīngå	måhātīhå	asam	zuur, zooals azijn; målīliloe, zuur zooals van jonge vruchten, wrang.
23. måboeboehêtå	måboeboegātå	berat	zwaar.

GORONTALO.	BOENDA.	MALAJOE.	HOLLANDSCH.
24. måmàndālå	mamàndālå	hamil	zwanger. Zie voor boenting: åmbådāā B., åtoewā: bàndā-bàndālå, alleen gebruikt van den nabi Mohammad.
25. boebåå	boebāå	tjamboeq	zweep.
26. woelātå	oelātå	peloeh	zweet.
27. måtīpååjå	matīmbångålå	berdijam	zwijgen; niets zeggen; op een gegeven oogenblik zijn mond houden; pååpååjå = voortdurend zwijgende zijn.

ERRATA.

Blz. 6	11 regel v. o.	staat: d*i*aga,	lees: d*j*aga.
Blz. 7	3 regel v. b.	staat: *van* een wandeling,	lees: *na* een wandeling.
„	16 regel v. o.	staat: pertenga*hian*,	lees: pertenga*han*.
Blz. 8	13 regel v. b.	staat: *b*asih,	lees: *k*asih.
„	10 regel v. o.	staat: omb*a*',	lees: omba*q*.
Blz. 11	9 regel v. b.	staat: *b*asih,	lees: *k*asih.
„	5 regel v. o.	staat: ālê*l*èlā,	lees: ālê*t*êlā.
Blz. 13	4 regel v. b.	staat: dib*i*lakang,	lees: dib*e*lakang.
„	8 regel v. o.	staat: *b*a,	lees: *k*a.
Blz. 16	4 regel v. o.	staat: menoer*it*	lees: menoer*oet*.
Blz. 17	6 regel v. o.	staat: memboek*oe*,	lees: memboek*a*.
Blz. 19	7 regel v. o.	staat: dr*o*gen,	lees: dr*a*gen.
Blz. 20	10 regel v. b.	staat: ma*n*aoleh,	lees: ma*rs*aoleh.
Blz. 21	3 regel v. b.	staat: kaki *sera boe*,	lees: kaki *sariboe*.
Blz. 22	4 regel v. b.	staat: orang *w*a*h*an,	lees: *ma*k*an.
Blz. 29	6 regel v. b.	staat: sch*u*ren,	lees: sch*ee*ren.
„	7 regel v. b.	staat: pisa*n*,	lees: pisa*u*.
„	„ „	staat: *schuiven*,	lees: *scheermes*.
„	14 regel v. b.	staat: ma*n*yam,	lees: ma*r*yam.
Blz. 34	laatste regel	staat: *b*abanjakan,	lees: *k*abanjakan.
Blz. 64	10 regel v. o.	staat: 't zelfde *woord*,	lees: 't zelfde *soort*.
Blz. 65	5 regel v. o.	staat: pende*h*,	lees: pende*k*.
Blz. 97	bovenaan	staat: Go*t*ontalo,	lees: Go*r*ontalo.